

INNKALLING TIL MØTE I FORSKNINGSUTVALGET

Dato: 25.11.2014

Sted: Adamstuen, Gjesteserveringen

Tid: 0900-1300 inkl lunsj

Faglig innlegg:

Finn-Arne Weltzien, professor, BasAm

SAKSLISTE	
Saker	
46/2014	Godkjenning av innkalling og saksliste Møtebok fra FU-møte 21.10.2014
47/2014	Oppfølging: Talentsatsing NMBU
48/2014	Årsplan 2015 – mål, resultatkrav og tiltak
49/2014	Forskrift dr. philos-graden ved NMBU
50/2014	FU egenevaluering
51/2014	Informasjonssaker a) Endret mandat - Utvalg for etisk vurdering av studier med dyrepasienter (vedlegg 1) b) Rapport fra NFR ifbm dialogmøte (vedlegg 2)

Meld forfall til solveig.fossum-raunehaug@nmbu.no , tlf 67230161

NMBU, 19.11.2014

Ragnhild Solheim
Forskningsdirektør

FU-sak 46 MØTEBOK 21. oktober 2014

Møte i Forskningsutvalget 21.10.2014

Tilstede

Halvor Hektoen, prorektor og leder av Forskningsutvalget
Trine L'Abée Lund, MatInf
Finn-Arne Weltzien, BasAM
Frode Alfnes, vara for Arild Angelsen, HH
Dag Inge Våge, IHA
Leiv Sigve Håvarstein, IKBM
Annegreth Dietze-Schirdewahn, ILP
Harsha Ratnaweera, IMT
Susanne Eich-Greatorex, IMV
Morten Lillemo, IPV
Tor-Arve Benjaminsen, Noragric
Nils Ivar Dolvik, SportFaMed

Mina Rahimzaie, vara for Eirik Aas, student
Inger Solheim, student
Ellen Stenslie, representant for ph.d.-kandidatene
Christian Rene Karlsen, representant for post doktorer
Anne-Cath. Bunæs, representant for teknisk-administrativt tilsatte

Forfall:

Erik Ropstad, ProdMed

Fra Universitetsadministrasjonen:

Forskningsdirektør Ragnhild Solheim
Colin Murphy, nestleder i Forskningsavdelingen
Solveig Fossum-Raunehaug, seniorrådgiver i Forskningsavdelingen

Møteleder:

Halvor Hektoen

Møtebok:

Solveig Fossum-Raunehaug

FU-sak 40/ 2014 Godkjenning av innkalling og saksliste

Dokument:

Innkalling med saksliste

Godkjent møtebok fra FU-møte 09.09.2014. Endring av pkt b) FU-sak 35/ 2014. Det ønskes at det utvikles av flere kurs på ph.d.- nivå ved NMBU.

Vedtak:

Innkalling og saksliste godkjent

FU-sak 41/ 2014 EU – søknader, insentiver og strategi

Seminarer ble gjennomført med forberedte innlegg fra Sjur Bårdsen (INA) og Monica Holthe (Forskningsavdelingen). Presentasjon til Monica Holthe legges ved møteboka.

FUs diskusjon ble i møtet oppsummert slik:

a) Tiltak for å øke antall søknader til Horizon 2020:

1. Insentiver
 - Insentivene bør være like for alle instituttene.
 - Insentivordningene bør være forutsigbare og tydelig beskrevet.
 - Insentivordningene bør ikke bare innebære tilleggsfinansiering, men i stor grad frikjøp av tid, for eksempel fritak for undervisning.
 - Tildeling av rekrutteringsstilling til koordinatorene for større EU-finansierte prosjekter.
 - NTNUs modell for tilleggsfinansiering kan være utgangspunkt for NMBUs modell for insentiver.
2. Administrativ støtte
 - Økt administrativ støtte (kompetanse og ressurser) i gjennomføringsfasen av prosjekter er spesielt viktig
 - Midler til administrativ støtte bør omfordes fra NMBUs uttelling i Kunnskapsdepartementets resultatbaserte omfordeling for forskning.
3. Medvirke til relevante utlysninger
 - Nettverksprosjekter
 - Proaktivitet i samarbeid med norske universiteter og forskningsinstitusjoner og eventuelt andre europeiske aktører.

Vedtak:

Forskningsavdelingen utarbeider forslag til tiltak for å øke antall søknader til Horizon2020 basert på innspillene fra FU.

Forslaget legges fram for FU.

FU-sak 42/ 2014 Oppfølging: Kvalitet i forskningen og forskerutdanning**Dokument:**

Saksframstilling

Vedtak:**A. Tiltak for å heve kvaliteten i forskningen**

1. Talentsatsing NMBU
 - a. NMBUs toppforskningsprogram

- i. Forskningsdirektøren utarbeider et forslag om et «Toppforskningsprogram» som en 4-årig satsing på forskergrupper/ forskermiljø.
 - ii. Forskningsdirektøren bes å utarbeide forslag til et nytt navn på programmet som er mer nøytralt.
 - iii. Forskningsdirektøren bes å utarbeide kriterier for opptak og utvelgelse til programmet. Kriteriene vedtas av Forskningsutvalget.
- b. NMBUs talentprogram for unge forskere
 - i. Forskningsutvalget ber Forskningsdirektøren utarbeide forslag om et talentprogram for unge forskere som en 4-årig satsing.
 - ii. Målet med satsingen bør være å utvikle kandidater som skal kunne stille sterkere til å få innvilget ERC eller Marie Curie Individual Fellowship stipender etter avsluttet talentprogram.
 - iii. Forskningsavdelingen bes å utarbeide kriterier for opptak og utvelgelse til programmet. Kriteriene vedtas av Forskningsutvalget.
- c. ERC-satsing
 - i. NMBUs EU-koordinator følger opp arbeidet med å få fram flere og bedre søknader til ERC. Arbeidet inngår som en del av NMBUs satsing.
- 2. Forskermobilitet
 - a. Forskningsutvalget går inn for å videreføre ordningen med utenlandsstipend til fast vitenskapelig ansatte i forskningstermin.
 - b. Forskningsutvalget ber Forskningsdirektøren fremme forslag til NMBU om å sette av penger til utenlandsopphold for stipendiater og post doktorer som er tilsatt i NMBUs rekrutteringsstillinger.
 - c. Forskningsavdelingen utarbeider under forutsetning av finansiering, kriterier for tildeling av utenlandsstipend til stipendiater. Kriteriene vedtas av Forskningsutvalget.
- 3. Kurstilbud til vitenskapelig ansatte
 - a. Forskningsdirektøren gjennomfører en behovsanalyse blant vitenskapelig ansatte ved NMBU om behov for kurs på NMBU.
 - b. Det utarbeides en kursportefølje basert på behovsanalysen fra brukerundersøkelsen
- 4. Økt innsats for å feire og synliggjøre resultater fra forskningen
 - a. Forskningsdirektøren utarbeide statutter for Forskningspris og Utdanningspris i samarbeid med Studiedirektøren.
- 5. Sikre rekruttering av dyktige kandidater og effektiv rekrutteringsprosess

- a. Forskningsdirektøren følger opp FUs forslag om behovet for sentrale retningslinjer for rekrutteringsprosessen inkl plan for internasjonale utlysninger med Personal- og organisasjonsavdelingen (POA).
- b. Det bes om at forslagene i «Karrierevegar for forskarar og rekruttering til forskning. Rapport frå arbeidsgruppe» (FON-sak 48/2013) vurderes for oppfølging

B. Tiltak for å heve kvaliteten i forskerutdanningen

1. Kurstilbud til ph.d.-kandidater
 - a. Forskningsdirektøren utarbeider en god presentasjon på nett over ph.d-emner ved NMBU. Nettstedet bør også inneholde linker til ph.d.-emner ved andre læresteder/ institusjoner, for eksempel NOVA nettverkets ph.d.-kurs.
 - b. Ved innvilgelse av Marie Curie stipend følger det «training schools» som tilbyr kurs til ph.d.-kandidater. Forskningsdirektøren påser at disse er åpne for andre ph.d.-kandidater ved NMBU.
 - c. Forskningsdirektøren vurderer etablering av flere Forskerskoler ved NMBU. I forbindelse med etablering av Forskerskoler bevilges det penger til oppstart og gjennomføring av ph.d.-kurs.
 - d. Forskningsdirektøren utarbeider en portefølje av generiske kurs som synliggjøres på nett.
 - e. Forskningsdirektøren synliggjør «PhD on Track» på nett. «PhD on Track» er et nettsted utarbeidet av Universitet i Oslo med flere med nyttig informasjon for ph.d.-studenter.
2. Heve ph.d.-veiledernes kompetanse
 - a. Forskningsdirektøren utvikler et oppsett for kurs for veiledere og opprettholder dagens veilederforum.
3. Ph.d.-administrasjon
 - a. Forskningsdirektøren viderefører forum for ph.d.-kontakter
 - b. Det utarbeides en større undersøkelse hvert tredje år for å få fram forbedringstiltak ved instituttene.
4. Rekruttering
 - a. Se punkt A.5

FU-sak 43/ 2014 Kriterier for tildeling av vitenskapelig utstyr og prosess for framtidige utstyrsinvesteringer

Dokument:

Saksframstilling

Vedtak:

Forskningsutvalget går inn for utlysningsteksten i vedlegg 2 hvor det foreslås at 2/3 av budsjettet på 7.5 mill kr fordeles mellom instituttene og 1/3 av budsjettet går til forskningsinfrastruktur som er av spesiell interesse for NMBU. Søknadsfristen bes utsettes til 10. desember 2014.

Forsøkssentrene SKP og SHF må selv stå som søker (ikke via et institutt).

FU-sak 44/ 2014 Norges forskningsråds strategi: svar på høring

Dokument:

Saksframstilling

Vedtak:

Forskningsavdelingen ved colin.murphy@nmbu.no ber om innspill fra enhetene innen 3. november 2014. Siste frist for innspill til NFR fra NMBU er 7. november.

FU-sak 45/ 2014 Informasjonssøker

a) Interne stipender – muntlig. Utlysning for utenlandsstipend er lagt ut. Søknadsfrist: 21. november 2014.

b) Kunnskapsdepartementets «Langtidsplan for forskning og høyere utdanning

Saksansvarlig: Ragnhild Solheim

Saksbehandler: Colin Murphy

FU-sak 47/ 2014 Oppfølging: Talentsatsing på NMBU

Vedlegg:

1. *NMBUs program for fremragende forskning (NFF)*

Forslag til vedtak/ innstilling:

«NMBUs program for fremragende forskning» anbefales som en forsøksordning i 4 år for perioden 2015 – 2018. Den framlagte programbeskrivelsen justeres iht. kommentarer og synspunkter som framkom i møte.

Saksframstilling:

Bakgrunn

Forskningsutvalget ved NMBU vedtok i møte 21.10.2014 jfr. «FU-sak 42/ 2014 Oppfølging: Kvalitet i forskningen og forskerutdanning» bl.a. følgende:

Vedtak:

A. Tiltak for å heve kvaliteten i forskningen

«Talentsatsing NMBU»

a. NMBUs toppforskningsprogram

- i. Forskningsdirektøren utarbeider et forslag om et «Toppforskningsprogram» som en 4-årig satsing på forskergrupper/ forskermiljø.*
- ii. Forskningsdirektøren bes å utarbeide forslag til et nytt navn på programmet som er mer nøytralt.*
- iii. Forskningsdirektøren bes å utarbeide kriterier for opptak og utvelgelse til programmet. Kriteriene vedtas av Forskningsutvalget.*

b. NMBUs talentprogram for unge forskere i.

- i. Forskningsutvalget ber Forskningsdirektøren utarbeide forslag om et talentprogram for unge forskere som en 4-årig satsing.*
- ii. Målet med satsingen bør være å utvikle kandidater som skal kunne stille sterkere til å få innvilget ERC eller Marie Curie Individual Fellowship stipender etter avsluttet talentprogram.*
- iii. Forskningsavdelingen bes å utarbeide kriterier for opptak og utvelgelse til programmet. Kriteriene vedtas av Forskningsutvalget.»*

Veivalg

a) Navn på programmet

FU ønsket et nytt og mer nøytralt navn på programmet. I FAs forslag ble betegnelsen «toppforskning», «toppforskningssatsing», «toppforskningprogram», «stjerneprogram» mv. benyttet. Et direkte lån av NTNUs navnevalg. Delvis også fra Københavns universitetet. FU mente forslaget var for «elitisk» og kunne virke «misvisende». Ikke minst med tanke på om de som ble utvalgt til å delta var så mye bedre enn alle andre forskere på NMBU. Det har for FA vært avgjørende å finne et samlet overordnet navn for hele satsingen. Et navn som klart og tydelig signaliserer at NMBU satser på å få fram flere gode fag- og forskningsmiljøer, men også som kan fungere som en paraplybetegnelse for flere og ulike tiltak med samme mål for øye. FA har falt ned på det overordnede navnet:

«NMBUs program for fremragende forskning (NFF)»
«NMBU - Research Excellence Program»

Navnet skal gi assosiasjoner til målet om å få fram «eksellente» prosjekter og forskere, uten å ty til betegnelser som «topp» eller «elite». Det spiller også på Forskningsrådets programmer e.g. SFF og SFI og en forventning til deltakere om at det på et eller annet tidspunkt vil være aktuelt å søke til disse finansieringsordningene. Tanken er at forskere og forskergrupper skal bygge seg opp suksessivt og kunne konkurrere om finansiering fra kilder hvor konkurransen stadig blir tøffere e.g. FRIPRO, store prosjekter under programområder i Forskningsrådet, SFF, SFI, FME, koordinator i Horisont 2020, ERC, NIH eller NSF bevilgning fra USA. Vi tenker oss at kvalitetsutvikling og oppbygging av forskningsmiljøer som en trappetrinnsprosess jfr. uttrykket «staircase to excellence». Det er for eksempel, som et mal apropos, interessant å merke seg at 7 av de 8 ERC-prosjektene ved NTNU er knyttet til Moser-gruppen. En fordel med å velge en noe vid betegnelse er at man har frihet til, på et senere tidspunkt, å kunne inkludere flere og nye tiltak for å få fram mer «eksellent forskning og eksellente forskere» på NMBU.

Tiltakene under «NMBUs program for fremragende forskning» har vi gitt betegnelsene:

- ***Fremragende forskergrupper***
- ***Talentprogram***

For å vise at man i en første fase prioriterer ulike tiltak e.g. et underprogram som skal bidra til å utvikle fag- og forskergrupper på NMBU og et underprogram som skal bidra til å utvikle enkeltforskere. Det kan være et visst sammenfall mellom de to ordningene, men vi mener at det kan være fornuftig å holde de adskilt.

Beskrivelsen av de to programmene er gitt i vedlegget og er å oppfatte som et foreløpig programdokument.

b) Målgruppe for talentprogrammet og programmet for fremragende forskergrupper.

I vedtaket fra FU er det lagt vekt på at det skal være innrettet mot unge forskere. På forrige FU-møte ble det litt diskusjon om hva man legger i begrepet «ung forsker». I saksnotat til FU var forslaget at de som ble opptatt til talentprogrammet måtte være innenfor grensen på 10 år fra avlagt doktorgraden. Det er mulig at dette er en for tøff avgrensing. NTNU har valgt 12 år. FU bør drøfte og ta beslutning om hvilken tidsgrense som bør gjelde.

FU-møte drøftet ikke hvilke stillingsgrupper, med dr.grad, som burde komme inn under ordningen. Man drøftet heller ikke om det burde være et krav at søker måtte være fast ansatt eller ikke. Vi mener fast ansatt forsker, 1.amanuensis, professor er naturlige og aktuelle søkere til talentprogrammet. Det samme gjelder postdoktorer og midlertidig ansatte forskere. Det finnes mange dyktige midlertidig ansatte forskere og postdoktorer som bør ha mulighet til å søke til talentprogrammet. Målgruppen for fremragende forskergrupper er fast ansatt forsker, 1.amanuensis og professor. For talentprogrammet må man sørge for deltakelse i programmene for midlertidig ansatte ikke gir noen fortrinn eller rettigheter mht. fast å få ansettelse jfr. reglene knyttet til stillingsvern for de som er ansatte mer enn 4 år.

c) Fagpanel

Det er har på intranettsidene til NMBU vært drøftet om ikke søknader til et slikt program bør vurderes av et internasjonalt fagpanel. Forskningsdirektøren er for denne løsningen selv om det har visse svakheter mht. å makte å kunne vurdere, særlig under program for fremragende forskergrupper, forskningsprosjekter fra hele universitetet. Men et eksternt panel vil skape større legitimitet for beslutninger enn om avgjørelsen var lagt til et internt oppnevnt panel eller til FU. Forskningsavdelingen går inn for denne løsningen. Dersom FU slutter seg til dette vil administrasjonen sørge for å oppnevne et slik internasjonalt panel som både kan håndtere innstilling til «*Fremragende forskergrupper*» og «*Talentprogrammet*». Når det gjelder søknader «*Fremragende forskergrupper*» bør FU vurdere i hvilken grad innstillingen skal bero på vurderingen av selve forskningsprosjektet (som inkluderer en stipendiatstilling) eller om det skal legges større vekt på prosjektleders og prosjektgruppens meritter og potensial for fremragende forskning. Panelet bør vurdere selve søknaden og se at den holder mål, men at hovedkriteriet bør være vurdering av hvilket potensial prosjektleder og fag- eller forskergruppen som søker om midler har, basert på allerede oppnådde resultater eller meritter. En viktig bestanddel av søknaden til «*Fremragende forskergrupper*» vil derfor være en redegjørelse for planer og ambisjoner man har for utvikling av fag- og forskergruppen i de 4 årene det tildelte prosjektet varer.

d) Vurdering av merverdi

FU drøftet også hvem som burde bli tildelt midler fra programmet. Det var en viss enighet om at programmet burde gi mulighet for «de nest beste» eller de som nesten når opp med søknader til prestisjefylte finansieringsordninger der konkurransen er hard. Et annet moment var at programmet ville ha liten betydning for de som allerede

har en prosjektportefølje på 50 – 60 millioner kroner eller mer. Vi foreslår at man innfører et kriterium for vurdering av søknader der man ser på søkerens eksisterende prosjektportefølje, forskererfaring og publiseringsomfang. Det skal vurderes om denne er tilstrekkelig for å befordre fag- eller forskergruppens utvikling eller talentprogramdeltakerens forskerkarriere og om deltakelse i NMBUs program for fremragende forskning vil ha en tilleggsverdi eller betydning for vedkommende gruppe.

e) Vurdering av framdrift

Det bør stilles visse krav til resultater og framdrift for både deltakere i «Talentprogrammet» og de som deltar i «Fremragende forskergrupper». Begge ordningene er 4-årige. Et minimum kan være at man for begge programmenes del har en gjennomgang etter 2 år og at bevilgning i de 2 påfølgende årene er betinget av at visse mål og milepæler er nådd. Vurderingen kan gjøres på mange måter e.g. «ekstern bedømming», «administrativ gjennomgang» osv. Det kan virke unødig å bygge opp et stort apparat for å avgjøre om det enkelte prosjektet har en god nok framdrift etter 2 år. Det anbefales at det utformes en rapporteringsmal for hvert av tiltakene. FA kan gis i oppgave å gjennomgå rapportene og resultater og legge fram en begrunnet tilrådning til FU om det enkelte prosjektet bør innvilges 2 år til eller ikke. FU bør årlig få en oversikt over framdrift, måloppnåelse og resultater i de enkelte prosjektene.

f) Samarbeid over fag- og/eller instituttgrenser

Selv om det ikke står eksplisitt i vedtaket forutsetter FA at man ser det som en fordel om søknad til «Fremragende forskergrupper» bl.a. bør bestå i et samarbeid på tvers av fag- og/eller instituttgrenser på NMBU. Programmet er ment å ha tilsvarende hensikt som UMBs Tverrforsk-ordning og også en videreføring av bevilgninger som tidligere ble gitt til Tverrforsk e.g. totalt 3 mill. kroner over 5 år.

g) Rekrutteringsstillinger

KD har bebudet at man vil innføre en ordning med rekrutteringsstillinger («tenure track», eller «innstegsstillinger»). Rekrutteringsstillinger er tiltenkt å ha en varighet på 6 år og vedkommende i stillingen skal, etter å ha oppnådd visse resultater eller milepæler, kunne få fast ansettelse ved institusjonen. Forslaget har høstet en del kritikk, fordi det ikke følger noen penger med stillingene. Det er bare en ny stillingskategori. Forslaget er p.t. ute på høring med en høringsfrist på nyåret. Man kan se for seg, slik NTNU allerede har gjort, at disse rekrutteringsstillingene og talentprogrammet kan slås sammen. Slik at de som opptas til talentprogrammet kan, hvis visse gitte resultater oppnås, vil tilbys fast stilling på NMBU. Men det er langt fram dit og mye må avklares av KD og innad på NMBU dersom man velger å gå for en slik løsning. Selv om det kan virke prematurt å ta dette opp nå er det verdt å ha i tankene når talentprogrammet designes.

h) Økonomisk oversikt over satsingen

Forslag til økonomisk ramme for programmet er som følger:

Program	Aktivitet	Antall per år	Kostnad per aktivitet kr.	Kostnad per år kr.	Kostnad totalt 4 år kr.
Fremragende forskergrupper					
	Bevilgning til forskergruppene	3	500 000	1 500 000	6 000 000
	Stipendiatstilling	3 ¹	970 000	2 910 000	8 730 000
	Mentorer ²	3	60 000	180 000	720 000
	Samlinger ³	1	10 000	10 000	40 000
Subtotal			1 540 000	4 600 000	15 490 000
Talent-programmet	Bevilgning per deltaker	5	200 000	1 000 000	4 000 000
	Mentorer	5	60 000	300 000	1 200 000
	Samlinger	1	10 000	10 000	40 000
Subtotalt			270 000	1 310 000	5 240 000
Fagpanel	Innstilling av søknader ⁴	1	90 000	90 000	360 000
Totalt			1 900 000	6 000 000	21 090 000

Forskningsdirektørens vurdering

Universitetene utfordres på hvordan Norge kan utvikle flere verdensledende fagmiljøer. NMBU hevder seg i forhold til sin størrelse godt i det norske forskningslandskapet. Det er imidlertid behov for å heve kvaliteten ytterligere, og

¹ Stipendiatstilling bevilget fra «rektors pott» statsfinansierte rekrutteringsstillinger. **3-årige stillinger.** Forskningsrådets satser. Rundsumbevilgning.

² Honorar + reiseutgifter. Stipulert kr. 60 000,- per mentor per år.

³ Felles samlinger for deltakere i talentprogrammet og i fremragende forskergrupper

⁴ Fagpanelet (3 personer) kommer sammen 1 gang i året for å vurdere søknader. Dekning av reiseutgifter og honorar.

satsing på utvikling av talenter er ett av flere tiltak som forskningsutvalget har anbefalt. Universitetet må sikre at det generelt arbeides godt med kvalitetsheving i forskningen.

Forskningsutvalget bør diskutere målgruppe, organisering og økonomisk ramme, samt behovet for rapportering og oppfølging av NMBUs program for fremragende forskning.

NMBUs program for fremragende forskning (NFF)

NMBU - Research Excellence program

Bakgrunn

I NMBUs strategi (2014- 2018) ligger det en ambisjon om at universitetet skal dyrke fram flere fremragende og internasjonalt anerkjente forskningsmiljøer. En slik ambisjon er også nedfelt i «*Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2015 – 2024*». Det kreves langsiktighet og systematisk satsing for å få dette til. En satsing på forskertalenter og forskergrupper som både har potensial, vilje og ønske å utvikle seg som forskere og som gruppe. Det er tidkrevende å bygge opp faglig renommé gjennom publisering, forskningsprosjekter og formidling av egen forskning. Enkeltforskere og forskergrupper må ha mulighet til å bygge opp CV-er for å være aktuelle som søkere til konkurransebaserte finansieringsordninger nasjonalt og internasjonalt. Det foreslås at NMBU utvikler og etablerer et eget program for å få fram flere fremragende forskningsmiljøer på universitetet.

Formål

Formålet med programmet er å bidra til å realisere NMBUs hovedmål for perioden 2014 – 2018:

«Å etablere universitet som en fremragende akademisk institusjon innen miljø- og biovitenskap».

Programmet etableres som en prøveordning i 4 år i perioden 2015 – 2018. Programmet er å oppfatte som en paraplybetegnelse for sentralt initierte og forankrede tiltak som skal bidra til å få fram flere fremragende forskere og forskningsmiljøer ved NMBU.

Programmet vil i en innledende fase bestå av to hoveddeler:

- Fremragende forskergrupper
- Talentprogram

Fremragende forskergrupper retter seg om forskere og deres forskergrupper.

Talentprogrammet retter seg mot enkeltforskere.

Det kan på et senere tidspunkt være aktuelt å inkludere flere tiltak og virkemidler under NMBUs program for fremragende forskning.

Det gjennomføres i løpet av første halvdel av 2018 en gjennomgang og en vurdering av programmet med hensyn på framdrift og oppnådde resultater.

A. Fremragende forskergrupper

Excellent research groups

Formål

NMBUs program for *fremragende forskergrupper* har som formål å bidra til at utvalgte forskere og tilhørende forskergrupper ved NMBU kan utvikle og heve kvaliteten i sin forskning. Det langsiktige målet er at programmets deltakere kan stille bedre rustet faglig og konkurransemessig i forhold til andre i søknad til finansieringsordninger som FRIPRO, SFF, SFI, FME eller andre ordninger der kravet til forskningskvalitet og – produksjon er høy. Herunder deltakelse i Horisont 2020. Programmet skal ikke være avgrenset til fagområde eller tema, men skal kunne gi alle mulighet til å delta og hvor utvelgelsen er basert på faglige og forskningsmessige meritter og forventet framtidig forskningspotensial i fag- eller forskergruppen. Grunnleggende for programmet er at det skal gi, de som utvelges til programmet, mulighet for å utfolde seg og frihet til utvikle og realisere dristige, risikofylte og grensesprengende ideer og konsepter for forskningsprosjekter.

Målgruppe

Målgruppe for programmet er forskere og tilhørende fag- eller forskergrupper som allerede har vist gode forskerevner og forskerpotensial i sitt forskningsarbeid. Søker og prosjektleder skal enten være fast ansatt professor, 1.aman eller midlertid ansatt forsker eller postdoktor. Forskningsgruppen skal ikke være begrenset til etablerte forsknings- og faggrupper på det enkelte institutt, men kan innbefatte en gruppe som er basert på et forskningsmessig samarbeid over fag- og/eller instituttgrenser. Det anses som en fordel om prosjektet baserer seg på samarbeid over institutt og faggrenser.

Ramme

a) Økonomisk ramme

Programmet skal være en forsøksordning i 4 år i perioden 2015 – 2018. Noe som samsvarer med perioden for NMBUs strategi- og rektorperiode. Varigheten for det enkelte prosjektet under programmet er også 4 år. Den initielle økonomiske rammen settes til 4, 6 mill kr. per år i de tre første årene jfr. budsjettoversikt i saksframlegget og 1,69 mill kr. i det siste året pga. treårig stipendiatstilling. Det tildeles midler til tre fag- eller forskergrupper under programmet med en årlig tildeling per prosjekt på kr. 500 000,-. Første tildeling skjer i 2015. I tillegg til prosjektmidler tildeles en stipendiatstilling til hvert av prosjektene (kr. 970 000,- per år; Forskningsrådets sats for 2014). Stillingene tas fra «rektors pott» under de statsfinansierte rekrutteringsstillingene.

b) Utlysning og opptak

Utvelgelse av prosjekter til programmet skal foregå gjennom en åpen utlysning og søknadsrunde der alle forskere, fag- og forskergrupper kan delta. Søknadene baseres på en mal utarbeidet av forskningsavdelingen som godkjennes av NMBUs

Forskningsutvalg. Søker og mottaker av bevilgning fra prosjektet må enten være ansatt i fast professor, 1.aman. eller forskerstillinger. For talentprogrammet kan også midlertidige i vitenskapelige stillinger inkl postdoktorer på NMBU søke. Første opptak skjer i 2015. NMBU skal i 2016 vurdere om programmet skal utvides med et nytt opptak i 2017 med en tilsvarende økning i den økonomiske rammen. Opptak til programmet foretas av Forskningsutvalget på bakgrunn av innstilling fra et eksternt fagpanel.

c) Søknad

Søknaden skal bestå av to deler:

- En del som inneholder en beskrivelse av status for fag- eller forskergruppen (faglig og forskningsmessig), en plan for utvikling av gruppen og hva man tar sikte på å oppnå i de fire årene prosjektet varer
- En del som omfatter søknad om ett eller flere forskningsprosjekter. Søknaden skal, som ett minimum, inneholde en prosjektbeskrivelse av doktorgradsprosjektet. Prosjektbeskrivelsen for forskningsprosjektet skal bygge på forskerprosjekter i Forskningsrådet og skal maksimalt bestå av 5 sider pluss vedlegg (CV-er med publikasjonsliste). Jfr. Søknadstype: forskerprosjekt i Forskningsrådet.
- Hver søknad skal ha en prosjektleder og søknaden skal godkjennes/underskrives av instituttet før innsending
- I tillegg til driftsmidler til prosjektet eller prosjektene kan det søkes om midler til reiser, utlandsopphold eller andre utgifter som er nødvendig for å gjennomføre prosjektet.

d) Arbeidsforhold

Det forutsettes at prosjektleder er tilsatt på NMBU og får dekket lønn fra sitt institutt. Respektive fakultet og institutt skal legge forholdene til rette for at prosjektleder får arbeidsbetingelser som gjør det mulig med faglig merittering.

Organisering

Forskningsavdelingen vil ha det overordnede administrative ansvaret for programmet. Programmet organiseres i form av en plan og et skreddersydd opplegg for de prosjektene som innvilges. Prosjektleder, Forskningsdirektøren og mentoren skal sammen komme fram til en plan og et felles opplegg som bl.a. skal bestå av en systematisk oppfølging og et utvalg av aktiviteter. Prosjektplanen skal bygge på planen for fag- eller forskergruppen som ble lagt fram i søknaden. Opplegget vil bestå av flere obligatoriske elementer og aktiviteter. Hvert element har til hensikt, både hver især og samlet, å bidra til å fremme den enkelte prosjektlederens og forskningsgruppens forskerkarriere. Programmet vil bestå av følgende elementer:

a) *Mentorordning (obligatorisk)*

Hvert prosjekt vil få tildelt en mentor som skal følge, gi råd og veilede prosjektet og prosjektlederen gjennom prosjektperioden. Mentoren og prosjektleder skal sammen bli enig om en strategi for hvordan forskergruppen skal bygges opp gjennom de 4-årene prosjektet varer. Mentoren forventes å være en internasjonalt anerkjent forsker innenfor samme fagfelt som prosjektlederen arbeider innenfor. Det forventes at mentoren skal ha erfaring fra å lede forskergrupper, har søkt om, fått tildelt og ledet store forskningsprosjekter, veiledet ph.d.-studenter og post doc-er mv. Mentoren skal primært være fra et universitet eller en forskningsinstitusjon utenfor Norge, subsidiært fra et annet universitet eller en annen forskningsinstitusjon i Norge. Identifisering og valg av mentor skjer i samråd mellom Forskningsdirektøren og prosjektlederen.

b) *Søknadsutvikling (obligatorisk)*

Prosjektet skal i løpet av prosjektperioden enten selv eller sammen med andre ta initiativ til å utvikle og sende inn 4 forskningssøknader til enten en nasjonal eller internasjonale finansieringskilder.

c) *Publiseringsstrategi (obligatorisk)*

Det forventes at prosjektet og prosjektgruppen i samråd med sin mentor utformer en publiseringsstrategi.

d) *Samlinger (obligatorisk)*

Forskningsavdelingen vil arrangere 1 oppstartseminar og en årlig samling for de som deltar i programmet for fremragende forskning. Seminarer arrangeres sammen med de som deltar i talentprogrammet. Det forventes at man deltar på samlingene.

e) *Deltakelse på NMBU kurs, workshop og seminarer (valgfritt)*

Det forutsettes av prosjektleder deltar på et gitt antall kurs, workshoper og seminarer som arrangeres på NMBU som har til hensikt å øke og styrke kompetanse hos forskere på NMBU. Dette kan gjelde kurs, workshoper eller seminarer knyttet til ledelse av forskergrupper, veiledning av ph.d.-studenter, søknadskurs til Horisont 2020 inkl. ERC eller andre finansieringskilder, kurs i å skrive artikler for fast vitenskapelige ansatte eller andre kurs.

f) *Rapportering*

Det skal rapporteres årlig til FA fra prosjektet basert på en felles rapporteringsmal.

g) *Videreføring etter 2 år*

Videreføring av prosjektet etter 2 år er betinget av god framdrift og resultat- og måloppnåelse. Forskningsavdelingen vil foreta en gjennomgang av prosjektet og tilrå overfor FU om prosjektet skal videreføres eller ikke. FU tar beslutning om prosjektet skal kunne videreføres eller ikke i de 2 avsluttende årene av prosjektet.

Utvelgelse/Kriterier

Utvelgelse av kandidater til begge programmene: *Fremragende forskergrupper* og *Talentprogrammet* foretas av en eksternt oppnevnt fagpanel som består av renommerte, toppforskere. Forskningsutvalget på NMBU godkjenner fagpanelet.

Utvelgelse til programmet foretas av Forskningsutvalget på NMBU på bakgrunn av en innstilling fra fagpanelet. Følgende kriterier legges til grunn for fagpanelets arbeid:

- *Forskergruppen*
En vurdering av forskergruppens faglige og forskningsmessige status, plan for utvikling av gruppen og forventet måloppnåelse ila prosjektperioden.
- *Prosjektsøknaden*
Vurdering av prosjektsøknaden basert bl.a. følgende kriterier (foreløpig): vitenskapelig kvalitet, prosjektleder og prosjektgruppens faglige kompetanse og meritter, gjennomføringsplan og ressursbehov, nasjonalt og internasjonalt samarbeid og samlet vurdering fra fagpanel.
- *Bibliometriske nøkkeltall for søkerne*
Forskningsavdelingen gjennomfører en bibliometrisk analyse mht. publisering og siteringer med hovedvekt på prosjektlederen. Resultatet av analysen legges fram for fagpanelet.
- *Curriculum Vitae*
Prosjektleder og deltakere i søknaden legger ved en CV basert på en oppgitt mal.
- *Tidligere forskningssøknader*
Dokumentasjon av innsendte forskningssøknader fra prosjektleder (minst tre) til Forskningsrådet eller andre finansieringskilder og evalueringsskjema for søknadene.
- *Vurdering av eksisterende prosjektportefølje, forskererfaring og publiseringsomfang*
Fagpanelet skal foreta en vurdering og avveining av om søkerens eksisterende prosjektportefølje, forskererfaring og publiseringsomfang er tilstrekkelig for befordre søkerens forskerkarriere og om deltakelse i talentprogrammet vil ha noen merverdi.
- *Støttebrev fra instituttet*
Et støttebrev/signatur fra instituttet som dokumenterer at instituttet vil legge forholdene til rette slik at prosjektleder og andre deltakere fra instituttet i prosjektet kan merittere seg faglig gjennom prosjektperioden.

B. Talentprogram

NMBU - Research Talent Program

Formål

Talentprogrammet har som formål å gi utvalgte enkeltforskere ved NMBU, som har vist gode forskerevner og forskerpotensial, mulighet til å utvikle seg som forskere. Det ultimate målet er at de som gjennomgår programmet skal stille sterkere i søknad til og få innvilget prosjekter under ordningene Marie Curie Individual Fellowships og/eller ERC-stipend. Det forventes at de som opptas til talentprogrammet planlegger søknader til slike stipendordninger i løpet av eller etter talentprogramperioden. Målet er også at det skal være gjevt å komme med i talentprogrammet og et signal til omverdenen at NMBU har tro og håp om at man vil bidra til å styrke og videreutvikle NMBU som et forskningsintensivt universitet.

Målgruppe

Talentprogrammets målgruppe enten fast ansatte professorer, 1.amanuensiser og forskere eller midlertid ansatt forskere eller postdoktorer.

Ramme

a) Økonomisk ramme

Talentprogrammet skal være en forsøksordning i perioden 2015 – 2018. Noe som samsvarer med perioden for NMBUs strategi- og rektorperioden. Talentprogrammet har en varighet på 4 år for de som opptas til programmet. Den initielle økonomiske rammen settes til kr. 1,31 mill kr. per år. Programmet skal bestå i opptak av 5 forskertalenter som gis et årlig talentstipend på kr. 200 000,-. Det settes i tillegg av midler til å dekke honorar og reiseutgifter for mentorer samt kostnader for å avholde årlige samlinger.

b) Utlysning og opptak

Opptak til programmet foregår gjennom en åpen utlysning. Første opptak til talentprogrammet skjer i 2015. NMBU skal i 2016 vurdere om programmet skal utvides med et nytt opptak av 5 forskertalenter i 2017 med en tilsvarende økning i den økonomiske rammen. Opptak til programmet foretas av Forskningsutvalget på bakgrunn av en innstilling fra et eksternt fagpanel.

c) Søknad

Søknaden skal inneholde en foreløpig plan for hva stipendbeløpet skal benyttes til. Søknaden kan for eksempel inneholde utgifter for å dekke for forsøksutgifter, utenlandsopphold, reiseutgifter mv. I tilfelle innvilgelse justeres planen etter drøftinger og enighet med oppnevnt mentor.

d) Arbeidsforhold

Det forutsettes at forskertalentene er tilsatt på NMBU og får dekket lønn fra sitt institutt eller fra en eller flere eksterne kilder i talentprogramperioden. Respektive fakultet og institutt skal legge forholdene til rette for at talentdeltakeren får arbeidsbetingelser som gjør det mulig med faglig merittering. Det forutsettes at talentperioden skal inkludere et eller flere utenlandsopphold ved et renommert fagmiljø.

Organisering

Talentprogrammet organiseres i form av et skreddersydd opplegg for de enkelte talentdeltakerne. Forskningsavdelingen vil ha det overordnede administrative ansvaret for programmet. Prosjektlederen, forskningsdirektøren og mentoren skal sammen komme fram til en skreddersydd plan og et opplegg for den enkelte fag –eller forskergruppen som bl.a. skal bestå av en systematisk oppfølging og et utvalg av aktiviteter. Det skreddersydde opplegget vil bestå av flere obligatoriske elementer og aktiviteter. Hvert element har til hensikt, både hver især og samlet, å bidra til å fremme den enkelte deltakers forskerkarriere. Programmet vil bestå av følgende elementer:

a) *Mentorordning (obligatorisk)*

Hver deltaker vil få tildelt en mentor som skal følge, gi råd og veilede vedkommende gjennom talentperioden. Mentoren og deltakeren skal sammen bli enig om en strategi for hvordan vedkommende skal bygge sin forskerkarriere gjennom de 4-årene programmet varer. Mentoren forventes å være en internasjonalt anerkjent forsker innenfor samme fagfelt som det talentdeltakeren arbeider innenfor. Det forventes at mentoren skal ha erfaring fra å lede forskergrupper, har søkt om, fått tildelt og ledet store forskningsprosjekter, veiledet ph.d.-studenter og post doc-er mv. Mentoren skal primært være fra et universitet eller en forskningsinstitusjon utenfor Norge, subsidiært fra et annet universitet eller en annen forskningsinstitusjon i Norge. Identifisering og valg av mentor skjer i samråd mellom Forskningsdirektøren og prosjektlederen.

b) *Utenlandsopphold (obligatorisk)*

Det forutsettes at vedkommende gjennomfører et utenlandsopphold ved et renommert fagmiljø i løpet av talentperioden. Mentor og talentdeltakeren blir enig om hvor utenlandsoppholdet skal gjennomføres og lengde på utenlandsoppholdet.

c) *Søknadsutvikling (obligatorisk)*

Talentdeltakeren skal i løpet av talentperioden enten selv eller sammen med andre ta initiativ til å utvikle og sende inn 2 forskningssøknader til enten en nasjonal eller internasjonale finansieringskilder.

d) *Publiseringsstrategi (obligatorisk)*

Det forventes at hver deltaker i samråd med sin mentor utformer en publiseringsstrategi.

e) *Samlinger (obligatorisk)*

Forskningsavdelingen vil arrangere et oppstartseminar og 1 samling per år for de

som deltar i talentprogrammet og i programmet for fremragende forskergrupper. Det forventes at man deltar på samlingene.

f) Deltakelse på NMBU kurs, workshop og seminarer (valgfritt)

Det forutsettes av vedkommende deltar på et gitt antall kurs, workshoper og seminarer som arrangeres fra NMBU sentralt eller på NMBU som har til hensikt å øke og styrke kompetanse hos forskere på NMBU. Dette kan gjelde kurs, workshoper eller seminarer knyttet til ledelse av forskergrupper, veiledning av ph.d.-studenter, søknadskurs til Horisont 2020 inkl. ERC eller andre finansieringskilder, kurs i å skrive artikler for fast vitenskapelige ansatte eller andre kurs.

g) Rapportering

Det skal rapporteres årlig til FA fra prosjektet basert på en felles rapporteringsmal.

h) Videreføring etter 2 år

Videreføring av prosjektet etter 2 år er betinget av god framdrift og resultat- og måloppnåelse. FA vil foreta en gjennomgang av prosjektet og tilrår overfor FU om prosjektet skal videreføres eller ikke. FU tar beslutning om prosjektet skal kunne videreføres eller ikke i de 2 avsluttende årene av prosjektet.

Utvelgelse/Kriterier

Utvelgelse av kandidater til både programmet: *Fremragende forskere* og *Talentprogrammet* foretas av et eksternt oppnevnt fagpanel som består av renommerte, toppforskere. Forskningsutvalget på NMBU godkjenner fagpanelet. Utvelgelse til talentprogrammet foretas av Forskningsutvalget på bakgrunn av en innstilling fra fagpanelet. Følgende kriterier legges til grunn for utvelgelsen:

- *Bibliometriske nøkkeltall for søkeren*
Forskningsavdelingen gjennomfører en bibliometrisk analyse mht. publisering og siteringer. Resultatet av analysen legges fram for fagpanelet.
- *Curriculum Vitae*
Hver søker legger ved en CV basert på en oppgitt mal.
- *Prosjektsøknader*
Dokumentasjon av innsendte forskningssøknader (minst to) til Forskningsrådet eller andre finansieringskilder. Evaluering av søknadene skal også legges ved.
- *Vurdering av eksisterende prosjektportefølje, forskererfaring og publiseringsomfang*
Fagpanelet skal foreta en vurdering og avveining av om søkerens eksisterende prosjektportefølje, forskererfaring og publiseringsomfang er tilstrekkelig for å befordre søkerens forskerkarriere og om deltakelse i talentprogrammet vil ha

noen merverdi.

- *En tidsgrense for søkerne på 12 år etter avlagt doktorgrad*
- *Støttebrev fra instituttet*
Et støttebrev fra instituttet som dokumenterer at instituttene vil legge forholdene til rette slik at søkeren kan merittere seg faglig gjennom talentperioden.

Program	Aktivitet	Antall per år	Kostnad per aktivitet kr.	Kostnad per år kr.	Antall år	Kostnad totalt 4 år kr.
Fremragende forskergrupper						
	Bevilgning til forskergruppe ne	3	500000	1500000	4	6000000
	Stipendiatstilli ng	3[1]	970 000	2910000	3	8730000
	Mentorer[2]	3	60 000	180000	4	720000
	Samlinger[3]	1	10 000	10000	4	40000
Subtotal			1 540 000	4600000		15490000
Talent-programmet	Bevilgning per deltaker	5	200 000	1000000	4	4000000
	Mentorer	5	60 000	300000	4	1200000
	Samlinger	1	10 000	10000	4	40000
Subtotalt			270 000	1310000	4	5240000
Fagpanel	Innstilling av søknader[4]	1	90 000	90000	4	360000
Totalt			1 900 000	6000000		21090000

[\[1\] Stipendiatstilling bevilget fra «rektors pott» statsfinansierte rekrutteringsstillinger. 3-årige stillinger. Fors](#)

[\[2\] Honorar + reiseutgifter. Stipulert kr. 60 000,- per mentor per år.](#)

[\[3\] Felles samlinger for deltakere i talentprogrammet og i fremragende forskergrupper](#)

[\[4\] Fagpanelet \(3 personer\) kommer sammen 1 gang i året for å vurdere søknader. Dekning av reiseutgifter](#)

ikningsrådets satser. Rundsumbevilgning.

og honorar.

Saksansvarlig: Ragnhild Solheim
Saksbehandler: Solveig Fossum-Raunehaug

FU-sak 48/ 2014 Årsplan 2015 – mål, resultatkrav og tiltak

Vedlegg:

- 1. Planer_2015_Forskning_innovasjon_formidling_SEVU*

Forslag til vedtak/ innstilling:

Forskningsutvalget slutter seg til forslaget til «Årsplan 2015 – mål, resultatkrav og tiltak» som er utarbeidet på grunnlag av diskusjoner i NMBUs forskningsutvalg i 2014.

Saksframstilling:

Universiteter og høyskoler rapporterer hvert år til Kunnskapsdepartementet tiltak som er utført i inneværende budsjettår og planer for kommende budsjettår.

Forskningsavdelingen er ansvarlig for å utarbeide tekst for forskning, forskerutdanning, internasjonalt samarbeid inkl EU, samt innovasjon og verdiskaping som er beskrevet i to av departementets sektormål:

Kunnskapsdepartementets sektormål 2: Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Kunnskapsdepartementets sektormål 3: Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

Til Kunnskapsdepartementets sektormål 2 har NMBU knyttet følgende virksomhetsmål i 2014:

Virksomhetsmål 3: NMBU har fri og uavhengig forskning på høyt internasjonalt nivå som gir ny kunnskap for en bærekraftig utvikling.

Virksomhetsmål 4: NMBU har sammen med strategiske samarbeidspartnere en internasjonalt ledende rolle innen fremtidsrettede områder av miljø- og biovitenskap, og skaper ny faglig synergi sammen med forskningsklyngen på Adamstua og Ås.

Til Kunnskapsdepartementets sektormål 3 har NMBU knyttet følgende virksomhetsmål i 2014:

Virksomhetsmål 5: NMBU er sammen med forskningsinstituttene på Ås og Adamstua den fremste nasjonale forskningsklyngen som bidrar til innovasjon og verdiskaping i miljø- og biovitenskapene.

Virksomhetsmål 6: NMBU er best i Norge i formidling av forskningsresultater.

Virksomhetsmål 7: NMBU gir relevant etter- og videreutdanning.

For budsjettåret 2015 har Forskningsavdelingen utviklet forslag til tiltak knyttet til Kunnskapsdepartementets sektormål 2 og 3 (vedlegg 1). Vedlagte forslag er et tidlig utkast og vil bli bearbeidet etter innspill fra FU og rektors ledermøter før universitetsstyrets behandling 12.12.2014. Alle forslag til tiltak er med utgangspunkt i diskusjoner i NMBUs forskningsutvalg og den nylig vedtatte (US 137/2014) Delstrategi for innovasjon: «Strategiske valg for NMBUs bidrag til innovasjon og verdiskaping».

Estimat for nivå på kvantitative styringsindikatorer er svært foreløpige fordi få resultater for 2014 foreligger i skrivende stund.

3. Planer for 2014

3.1 Plan for virksomheten

KDs har foreslått nye sektormål (se Orientering - foreløpig tildelingsbrev; F-4259/5).

3.1.2 Forskning Ansvarlig Ragnhild

Kunnskapsdepartementets sektormål 2: Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Til Kunnskapsdepartementets sektormål 2 har NMBU knyttet følgende virksomhetsmål i 2014:

3: NMBU har fri og uavhengig forskning på høyt internasjonalt nivå som gir ny kunnskap for en bærekraftig utvikling.

4: NMBU har sammen med strategiske samarbeidspartnere en internasjonalt ledende rolle innen fremtidsrettede områder av miljø- og biovitenskap, og skaper ny faglig synergier sammen med forskningsklyngen på Adamstua og Ås.

Risikovurderinger

Til sektormål 2 har NMBU prioritert følgende risikoer:

- Nedgang i eksternfinansiering – særlig fra Forskningsrådet, statlige etater, EU og næringslivet
- Sviktende rekruttering av de beste forskerne
- Makter ikke å finansiere eller iverksette tiltak for å heve forskningskompetansen
- Mangel på administrativ støtte for å gjennomføre store prosjekter med finansiering fra EU eller fra nasjonale kilder

NMBU har økt vitenskapelig publisering, spesielt på nivå 2. Universitetet har behov for å sikre en fortsatt god utvikling av sine fagmiljøer, og NMBU vil utarbeide konkrete aktiviteter for å øke forskningskvaliteten ytterligere. I tillegg er det behov for oppmerksomhet på forskerutdanningen. Antall disputaser har gått noe ned, og årsakene til variasjon i gjennomstrømningen må utredes og følges opp. I 2014 har NMBU vedtatt sin ph.d.-forskrift og utvikling av rutiner. Kommende år vil oppmerksomheten vies til gjennomføring av forskerutdanningen.

NMBU har, i de siste årene, hatt en relativ stabil inntjening fra Forskningsrådet og statlige etater, men en liten prosentvis svikt vil ha store konsekvenser fordi en stor del av den eksterne inntjeningen kommer fra disse kildene. NMBU opplevde en nedgang i inntjening fra næringslivet i 2013 og må arbeide for at ikke nedgangen fortsetter i 2015. Det er knyttet store forventninger til Norges deltakelse i Horisont 2020 som har fått en sterk dreining mot næringsrelevans og innovasjonspotensial. NMBU har hatt en positiv utvikling i inntjening fra

EUs rammeprogrammer de siste årene, men må ta høyde for risikoen ved overgangen til Horisont 2020. Fakultetene og administrasjonen vil ha en viktig oppgave i å opprettholde og bidra til å øke den eksterne finansieringen. Universitetet er avhengig av fornyelse og faglige framskritt bl.a. gjennom rekruttering av fremragende forskere og undervisere. Konkurransen om de beste tilspisses internasjonalt, men også i Norge. NMBU er avhengig av en offensiv og proaktiv rekrutteringspolitikk. Forskningsmiljøene signaliserer at manglende eller utilstrekkelig administrativ støtte i driftsfasen er en viktig årsak til mangel på motivasjon for utarbeiding og innsending av større forskningssøknader. Dette gjelder særlig for søknader til EUs programmer. NMBU er avhengig av å styrke det administrative støtteapparatet for EU-finansiert forskning for å opprettholde og øke sin deltakelse. Fakultetene har i 2014 utarbeidet sine faglige strategier, men det trengs styrke og vilje i organisasjonen for å gjennomføre de tiltakene og nå de målene som er satt i de enkelte strategiene.

Virksomhetsmål 3: *NMBU har fri og uavhengig forskning på høyt internasjonalt nivå som gir ny kunnskap for en bærekraftig utvikling.*

Flere fremragende forskningsmiljøer

NMBU vil i 2015 intensivere arbeidet med å få fram flere fremragende forskningsmiljøer. NMBU etablerer en målrettet «talentsatsing». Satsingen er rettet mot forskere og forskningsmiljøer som har potensial for å kunne konkurrere i den internasjonale forskningsfronten innenfor sitt fagområde. Satsingen inneholder flere elementer bl.a. et eget talentprogram for enkeltforskere og et program for utvikling av fag- og forskergrupper gjennom tildeling av konkurranseutsatte prosjektmidler. Satsingen er i tråd med og en oppfølging av *Langtidsplan for forskningen og høyere utdanning 2015 - 2024* og målsettingen om flere verdensledende forskningsmiljøer i Norge. Samtidig er det vesentlig for universitetet at en slik satsing bidrar til å heve nivået generelt. I praksis betyr det at universitetet må sikre kompetanseheving i bredden og gjennomføre tiltak som vil bidra til å dette.

Matsatsingen

Det skal i 2015 arbeides spesielt med å knytte NMBU til flere internasjonale nettverk og med å få flere større eksterntfinansierte prosjekter innen matområdet. Matsatsingen skal fortsatt prioritere rekrutteringsarbeid for å øke antall søkere til matrelaterte studier ved NMBU. Videreutvikling av bruk av sosiale medier for markedsføring av matområdet, åpne frokostseminarer og nye måter å styrke forskningsformidlingen på, fortsetter.

Økt ekstern finansiering

NMBU har et langsiktig mål om å øke ekstern forskningsfinansiering. NMBU vil øke innsatsen for å få fram flere og bedre søknader til FRIPRO-programmet og andre relevante programmer i Forskningsrådet. Dette inkluderer økt administrative støtte i utvikling av store forskningssøknader. Søknader innen MNT-fag prioriteres. NMBU vil i tillegg prioritere arbeidet med søknader til Senter for fremragende forskning (SFF) og Forskningscentre for miljøvennlig energi (FME). NMBU har en ambisjon at universitetet skal ha 3 eksterntfinansierte forskningscentre til enhver tid. Det satses også på flere stipendiater gjennom Forskningsrådets ordninger nærings-ph.d. og offentlig sektor ph.d.

Internasjonalt samarbeid utenom EU

NMBU har et utbredt internasjonalt samarbeid dokumentert gjennom bl.a. økt sampublisering med forskere i andre land. Universitetet vil stimulere og støtte opp om forskerutveksling og bedre utnyttelse av nye finansieringsmuligheter i Forskningsrådet. NMBU har i 2014 etablert et eget Euraxess contact point som forventes å bidra til og underlette arbeidet med å tiltrekke flere dyktige gjesteforskere fra utlandet, men også hjelpe NMBUs egne forskere i planlegging av gjesteforskeropphold i utlandet. Det europeiske forskningssamarbeidet er fortsatt en hovedprioritet for universitetet, men vil også øke innsatsen for økt forskningssamarbeid med land utenfor EU. NMBUs internasjonale strategi gikk ut i 2014. Universitetet vil i løpet av 2015 ha en ny strategi på plass som vil legge føringer for prioritering av det internasjonale samarbeidet både med hensyn til både institusjoner, land virkemidler og tiltak.

Samspill mellom forskning og utdanning og forskning innen MNT- og profesjonsfag (nasjonale kvalitative styringsparametre)

NMBU vil søke å legge bedre til rette og gi økte muligheter for «studentaktiv forskning» særlig på masternivå gjennom mer aktiv involvering og medvirkning i pågående forskningsprosjekter. Et bedre samspill mellom mastergradsstudier og ph.d.-studier kan bidra til å sikre rekruttering av flere forskertalenter til NMBUs fag. Ved NMBU har profesjonsutdanninger investert i forskning. Forskerskolen i veterinærfag er godt i gang. Andre eksempler er landskapsplanlegging og sivilingeniør. Universitetet har mulighet til å styrke forskning i profesjonsfag blant annet ved å etablere tettere dialog mellom disse fagene og veterinærutdanningen.

Tilgang på oppdatert vitenskapelig utstyr og forskningsfasiliteter er essensielt for å hevde seg innen forskning. Det samme gjelder for å kunne tilby tidsriktig undervisning, og NMBU vil tilstrebe å ha plattformer av utstyr som gjør universitetet attraktivt både for forskere og for studenter.

Tiltak 2015

- Etablere og utvikle en talentsatsing på NMBU for å få fram flere fremragende forskningsmiljøer
- Økt faglig og administrativ støtte for utvikling av større søknader og gjennomføring av større prosjekter (f.eks. FME mv.) særlig innen MNT-fag
- Styrke arbeidet med å sikre tilgang til oppdatert vitenskapelig utstyr og forskningsinfrastruktur for forskning og utdanning.
- Videreføring av Matsatsingen med vekt på strategisk grep som nettverk mot EU-forskning, kontakt med finansieringskilder og samarbeidspartnere. Videreføring av forskningsforum, frokostseminarer og kommunikasjon.
- Vedta en internasjonal handlingsplan og utvikle internasjonalt strategisk samarbeid

Stryket forskning ved økt samarbeid i Europa (ny nasjonal styringsparameter)

NMBU har en klar ambisjon om å øke deltagelsen på den europeiske forskningsarenaen og spesielt i Horisont 2020. Målet er flere søknader, høyere kvalitet på søknadene, og flere søknader der universitetet er koordinator. Forskningsmiljøene er tydelige på at økt administrativ støtte i gjennomføringsfasen av prosjektene er avgjørende for deres motivasjon til å søke og for at de skal makte å delta i flere prosjekter. Behovet er særlig stort når det gjelder økonomi. NMBU vil derfor prioritere å styrke det administrative støtteapparatet for driftsfasen av prosjektene. I tillegg vil universitetet innføre insentivordninger for å støtte, avlaste og skape forutsigbarhet for de mest krevende prosjektene i Horisont 2020. Mange av forskningsmiljøene har behov for å etablere solide samarbeidsrelasjoner med europeiske partnere for å ha et bedre utgangspunkt for EU-prosjekter. For å hjelpe forskerne med dette vil universitetet stille noen posisjoneringsmidler til rådighet. Foruten Horisont 2020 vil NMBU legge vekt på å delta i JPI'er, ERA-net og COST. Disse programmene kan være en god inngangsport til den europeiske arenaen for mange, bidra til nettverksutvikling og øke mulighetene for å påvirke den europeiske forskningsagendaen. Velfungerende tiltak for søknadsetablering og opplæring videreføres, det samme gjør tiltakene for å få flere forskere til å søke ERC.

Tiltak 2015: EU-finansiert forskning

- Øke ressurser for administrativ støtte i driftsfasen i EU-prosjekter
- Insentivordninger for innvilgede koordinator- og partnerprosjekter
- Posisjoneringsmidler for å utvikle EU-nettverk
- Videreføre innsatsen for å få flere ERC-prosjekt
- Styrket innsats for å øke antallet søknader til MSCA IF og JPI, ERA-net og COST
- Systematisk informasjon om søknadsmuligheter, oppfølging og veiledning i søknadsfasen og opplæring for søknadsutvikling og prosjektadministrasjon

Forskerutdanning: øke kvaliteten i alle ledd

Måltrettet arbeid for å styrke og videreutvikle forskerutdanningen skal videreføres, og NMBU har startet på arbeidet med å styrke kompetansen innen faglig ledelse.

Fakultetene har utviklet fagstrategier og handlingsplaner som er skreddersydd i forhold til det enkelte fagmiljøets utfordringer. NMBU har vedtatt ph.d.-forskrift og ph.d.-programmer og 2015 vil bli det første året for et felles opplegg for forskerutdanningen ved universitetet.

Forenkling av rutiner vil frigjøre tid til forskning. NMBU skal videreutvikle veilederforum og ha økt fokus på kobling mellom utdanning og forskning, og universitetet vil gi muligheter til masterstudenter som har potensial for å bli gode forskere. NMBUs Matsatsing vil være pilot på dette. NMBU har særs stor oppmerksomhet på rekruttering til og gjennomføring av ph.d.-utdanningen og vil øke kvaliteten i alle ledd.

TILTAK 2015

- Implementering av ny handlingsplan for forskerutdanningen - nye forskrifter og rutiner og videreutvikling av forskningsadministrativt støtteapparat
- Øke oppmerksomheten på gjennomføring av ph.d.-utdanningen
- Etablere et tilbud av kompetansehevende kurs for forskere og ph.d.-stipendiater
- Opprettholde oppmerksomhet på og nødvendigheten av økt publisering - særlig på nivå 2.
- Økt fokus på rekruttering av de beste kandidatene til vitenskapelige stillinger
- Styrke koblingen mellom forskning og utdanning

Virksomhetsmål 4: *NMBU har sammen med strategiske samarbeidspartnere en internasjonalt ledende rolle innen fremtidsrettede områder av miljø- og biovitenskap, og skaper ny faglig synergi sammen med forskningsklyngen på Adamstua og Ås.*

Det er gjennomført flere seminarer og felles prosjekter for å skape god samarbeidskultur og faglig synergi mellom campus Ås og campus Adamstuen. Dette arbeidet videreføres og styrkes ved at universitetet har satt av egne midler til nettverksbygging og samarbeidsprosjekt. Samarbeidet styrkes ytterligere gjennom møteplasser og arrangementer for å utvikle flere felles prosjektsøknader, og for å initiere nye faglige samarbeidsområder. Samarbeidet skal også styrkes for å sikre en moderne og oppdatert utstyrsbase for forskere på campus Ås og Adamstuen. En felles gjennomgang av framtidig utstyrsbehov er nødvendig.

Tiltak 2015:

- Iverksette fakultetenes faglig-strategiske planer
- Etablere relevante felles forskningsprosjekter mellom Adamstuen og Ås

3.1.2.1 Utvikling styringsparametre Ansvarlig Ragnhild

NMBU har følgende indikatorer/styringsparametere og mål for forskning og forskerutdanning (N=Nasjonal styringsparameter fastsatt av Kunnskapsdepartementet) :

Kvantitativ styringsparameter		2013	2014	Mål NMBU 2015
Publikasjonspoeng per fagårsverk.	NVH	0,8		Økning
	UMB	0,9		
	NMBU		Kommer 15. april 2015	
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere (i prosent, N)	NVH	63		Liten økning 68?
	UMB	74		
	NMBU		63*	
Tildeling av doktorgrader	NVH	32		Økning 95?
	UMB	71		
	NMBU		92	
Opptak til doktorgradsstudium	NVH	20		Økning
	UMB	67		
	NMBU		92	
Internasjonale sampublikasjoner og forskerutveksling (i prosent)	NVH			Måling starter 2014
	UMB			
	NMBU			
Omsetning av midler fra NFR og EU per fagårsverk (1000 NOK)	NVH	159/0,4		260/30**
	UMB	237/23		
KD ny: Deltakelse i Horisont 2020				
Felles søknader med samarbeidspartnere til NFR og EU.	NVH		Ingen	Måling starter 2014
	UMB			

*foreløpig resultat

** Tallene for «Omsetning av midler fra NFR og EU per fagårsverk (1000 kr)» og «Inntekt i mill. kr. fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom EU og Forskningsrådet» er basert på 5% økning per år fram tom 2018 jfr. Fakultetsstrategier.

Resultatoppnåelse på forskning ut fra institusjonens egenart (nasjonal kvalitativ styringsparameter) Ragnhild

NMBU har en særstilling i det norske universitetslandskapet. NMBUs egenart og hovedprofil er nært knyttet til både grunnforskning og anvendt forskning og utdanning rettet mot kunnskap om eller forvaltning, foredling eller bruk av biobaserte ressurser. NMBU har samtidig et tett og nært samarbeid med de frittstående instituttene på Ås og på Adamstuen som også har sitt virkeområde innenfor bl.a. matproduksjon, foredling av biologiske råstoffer og forvaltning av arealressurser.

NMBU har den nødvendige faglige bredden fra samfunnsfag over mot veterinærvitenskap og naturvitenskap og et utviklet samarbeid på tvers av institutter og fagmiljøer som gjør det

mulig å finne fram til løsninger og samfunnsmessige svar på hvordan man kan forvalte og utnytte biologiske ressurser på en bærekraftig måte. Nasjonalt og globalt. NMBU har likeledes historisk hatt og har i nåtid en tett kobling til næringsliv og industri som utnytter og foredler biobaserte ressurser enten dette dreier seg om biologiske ressurser fra havet eller fra landjorda.

NMBU og Campus Ås har de nødvendige forutsetninger for å ta en ledende nasjonal rolle i forskning, utdanning og formidling innen området bioøkonomi. NMBU tar i 2015 sikte på øke innsatsen for å posisjonere universitetet nasjonal og internasjonalt på dette feltet. NMBU tar i 2015 bl.a. mål av seg til å være med og vinne fram i konkurranse om en SFI og en FME som tematisk er knyttet opp mot biobaserte næringer. Universitetets «Matsatsing» videreføres i 2015 med målsetting om å bygge tettere og sterkere koblinger til fremragende forskningsmiljøer i Europa og i resten av verden. NMBUs forskningssentre (CERAD, SFF; CenBio, FME; NMBU-sentre: Cigene, Land Tenure Centre, Senter for råvaremarkedsanalyser og Senter for mattrygghet) er også nært knyttet til vår faglige egenart innenfor miljø, genetikk og arealspørsmål. Universitetet skal fortsatt hevde seg godt i NFRs programmer som er spesielt relevante for våre fag, men NMBU skal også markere seg

Målet om å videreutvikle NMBU som et kraftsentrum for forskning som kan legge grunnlaget for overgang til et lavutslipps- og oljeuavhengig samfunn krever også at universitetet kan bidra mer til innovasjon i både næringsliv og offentlig sektor. NMBU tar gjennom sine nye innovasjonsstrategi (vedtatt i 2014) og etablering av «*Kompetansesenter for nyskaping*» særlig sikte på kunne bidra til innovasjon og verdiskaping i de biobaserte næringene (bl.a. landbruk, skogbruk- og treforedlingsindustri, næringsmiddelindustri, havbruk, fornybar energi mv.)

NMBU er videre godt plassert faglig og forskningsmessig for å gripe fatt de i overordnede målene som er nedfelt i «*Langtidsplanen for forskning 2015- 2024*» e.g. Hav, Klima, miljø og miljøvennlig energi og Muliggjørende teknologier. Men også Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester er et område som er relevant for deler av fagmiljøet på NMBU.

Fakultene har i 2014 etablert egne fagstrategier. Iverksetting av strategiene blir avgjørende for om NMBU kan utvikle seg som et nasjonalt tyngdepunkt for forskning- og utviklingsarbeid innen bioøkonomi.

3.1.3 Formidling, innovasjon og verdiskaping Ansvarlig for koordinering

Ragnhild

Kunnskapsdepartementets sektormål 3: Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

Til Kunnskapsdepartementets sektormål 3 har NMBU knyttet følgende virksomhetsmål i 2014:

5: NMBU er sammen med forskningsinstituttene på Ås og Adamstua den fremste nasjonale forskningsklyngen som bidrar til innovasjon og verdiskaping i miljø- og biovitenskapene.

6: NMBU er best i Norge i formidling av forskningsresultater.

7: NMBU gir relevant etter- og videreutdanning.

Risikovurderinger

Til sektormål 3 har NMBU prioritert følgende risikoer:

- Tar ikke posisjon som samfunnsaktør
- For liten innsats i å omsette forskning til verdiskaping.
- Campus Ås Kompetansesenter for innovasjon i Høgskoleveien 8 er for lite til å romme alle aktører og aktiviteter (gründere, næringsliv, studenter, oppstartsselskaper)
- For få ressurser til å jobbe mot næringslivet for å identifisere partnere, etablere fruktbare samarbeid, arrangere møteplasser og få på plass gode avtaler.

Virksomhetsmål 5: NMBU er sammen med forskningsinstituttene på Ås og Adamstua den fremste nasjonale forskningsklyngen som bidrar til

innovasjon og verdiskaping i miljø- og biovitenskapene. Ansvarlig

Ragnhild

NMBU skal bli anerkjent for sin fremragende forskning og dermed sine viktige bidrag til innovasjon og verdiskaping for en bærekraftig utvikling. NMBU vedtok i 2014 en delstrategi for innovasjon for perioden 2014-18. Med denne ønsker NMBU å skape nye muligheter for sine studenter, ansatte, eksterne samarbeidspartnere og samfunnet som helhet. NMBU skal sørge for at ny kunnskap og forskningsbaserte ideer med et kommersielt potensial og ideer som kan bidra til å skape. Målet er å legge til rette for at ansatte og studenter i hele fagbredden kan være involvert i innovasjonsaktiviteter i en eller annen form, og får muligheten til å utvikle sine entreprenørielle ferdigheter.

NMBU skal i samarbeid med de øvrige FoU-institusjonene på Campus Ås sørge for at det etableres et profesjonelt «økosystem» for innovasjon, nyskaping og kommersialisering på Campus Ås.

NMBU skal øke synligheten av universitetets innovasjonsbidrag eksternt. NMBUs Matsatsing og Campus Ås setter nyskaping og verdiskaping innen matområdet på kartet i 2015 i tillegg til at NMBU legger opp til å markedsføre suksesshistorier fra arbeidet med innovasjon og verdiskaping.

Tiltak:

- Etablere et team som er ansvarlig for å koordinere og videreutvikle utdanning, kurs og aktiviteter som bidrar til utvikling av innovasjons- og entreprenørskapskultur.
- Avklare universitetets eierstrategi i forhold til oppstartsselskaper

- Etablere retningslinjer for utleie av laboratorier/kontorer til oppstartsselskaper
- Etablere et «proof-of-principle» fond som skal støtte kommersialiseringsprosjekter i tidlig fase
- Samle suksesshistorier om hva NMBU bidrar til mht. innovasjon, og spre disse i sosiale medier.

Virksomhetsmål 6: NMBU er best i Norge i formidling av forskningsresultater. Ansvarlig Ragnhild/Monica

NMBU vil i 2015 utarbeide en ny kommunikasjonsstrategi som vil dreie kommunikasjonen mot digitale plattformer og viral markedsføring.

Moderne, responsive nettsider som presenterer NMBU som universitetet som gir kunnskap for livet, vil lanseres våren 2015.

Strategisk bruk av sosiale medier er viktig for økt dialog med våre målgrupper, særlig med studenter og journalister.

Det er et mål at flere forskere deltar i samfunnsdebatten og uttaler seg i media. Medietrening og kommunikasjonsbistand til forskere som vil bidra er viktige virkemidler.

For å lykkes med kommunikasjonsarbeidet, er nærhet mellom forskere og kommunikasjonsfaglige ansatte avgjørende. Formidling skal være forankret i den faglige virksomheten på fakulteter og institutter.

Vi skal benytte oss av flere former for forskningsformidling, blant annet video som kommunikasjonsform.

NMBU vil opprettholde formidlingsprisen som et middel for å understreke viktigheten av at våre forskere formidler sin forskning til allmennheten.

Virksomhetsmål 7: NMBU gir relevant etter- og videreutdanning.

Ansvarlig Vigdis

EVU-virksomheten ved NMBU bidrar til økt kompetanse i arbeidslivet, som igjen kan bidra til økt verdiskaping. Ambisjonen for 2015 er å opprettholde aktiviteten på dagens nivå og sikre at aktiviteten støtter opp under NMBUs satsninger.

3.1.3.1 Utvikling styringsparametre Ansvarlig Ragnhild/Vigdis

Kvantitativ styringsparameter		2013	Mål NMBU 2014	2015
Inntekter i mill. kroner fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom forskningsfinansiering fra EU og NFR (N).	NVH	35,9		
	UMB	107,8	145	166*
Antall populærvitenskapelige publikasjoner, innslag i medier m.m.	NVH		økning	
	UMB	149		
Antall forretningsideer og kommersialiseringer fra ansatte ved NMBU sammen med strategiske samarbeidspartnere.	NVH	6-1		
	UMB	16-2	30-4	40-4
<i>Selskapsetableringer (NMBU ny)</i>				2 pr år
Antall deltakere på etter- og videreutdanningskurs.	NVH	522	1700	1900
	UMB	1392		

N=Nasjonal styringsparameter fastsatt av Kunnskapsdepartementet

* Tallene for «Omsetning av midler fra NFR og EU per fagårsverk (1000 kr)» og «Inntekt i mill. kr. fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom EU og Forskningsrådet» er basert på 5% økning per år fram tom 2018 jfr. Fakultetsstrategier.

Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv (nasjonal kvalitativ styringsparameter) Ragnhild

NMBU har hatt og har en bred kontaktflate mot arbeids- og næringsliv. NMBU har også et utbredt faglig samarbeid med offentlig sektor enten dette er kommuner, fylkeskommuner eller statlige etater. Dette gjelder både på undervisnings- og forskningssiden. Universitetet forventer at det nyopprettede «Kompetansesenter for innovasjon» og NMBUs «Delstrategi for Innovasjon» skal være med å løfte og utvikle NMBUs samarbeid med næringslivet og arbeidslivet. Iverksetting og gjennomføring av tiltak i delstrategien vil være avgjørende for å få dette til.

NMBU vil for 2015 heve resultatmålet og styrke innsatsen for å øke den eksterne finansiering. NMBU tar mål av seg å øke den eksterne finansieringen (BOA) med 20 % i perioden 2015 – 2018 eller med 5 % per år. Den eksterne finansieringen fra statlige etater og

kommuner har holdt seg relativt stabil de siste årene, men det har vært en viss nedgang i finansieringen fra næringslivet. NMBU vil ha et særskilt trykk på øke finansieringen fra næringslivet. Det samme gjelder deltakelsen i og inntjeningen fra Horisont 2020. NMBU vil gjøre en særskilt innsats i 2015 for å få fram gode søknader til SFF og FME. Slik at våre miljøer kan være med i konkurransen om fremragende forskningssentre. NMBU tar også sikte på å øke antallet stipendiater som finansieres fra nærings-ph.d. eller offentlig-ph.d. ordningen.

Flere av emnene ved NMBU er lagt opp med henblikk på studentenes involvering i nærings- og arbeidsliv. *Enternship* er et kurs hvor studenter skal arbeide med konkrete problemstillinger innenfor innovasjon, kommersialisering og forretningsutvikling i en konkret bedrift eller offentlig virksomhet. En del av praksisoppholdet innebærer at studenten skal gjøre seg kjent i arbeidsmiljøet og tar del i den ordinære daglige driften, men får ansvar for et eget felt eller prosjekt. Studenten følges opp av en mentor i bedriften og har en hovedveileder ved Handelshøyskolen ved NMBU.

Fleksibel utdanning (nasjonal kvalitativ styringsparameter) Ole Jørgen

Her kommer ny tekst

Støtteapparat for kommersialisering, innovasjon og entreprenørskap sammen med instituttene på Adamstua og Ås. (NMBU-definert kvalitativ styringsparameter) Ragnhild

NMBU har vedtatt delstrategi for universitetets bidrag til innovasjon og verdiskaping. For 2015 er det lagt opp til videreutvikling av arbeidet med entreprenørskapskultur og til styrking av arbeidet med kommersialisering av forskningsbaserte ideer. Inkubator Ås AS ble etablert i 2014 og samarbeidet med Kjeller Innovasjon er i god utvikling. NMBU TTO skal i 2015 etablere et enda tettere samarbeid med Innovasjon Norge, SIVA og investeringsselskaper.

NMBU skal på grunnlag av dialog med viktige aktører i arbeidslivet utvikle EVU-tilbud som bidrar til forskningsbasert kompetanse i privat og offentlig sektor innenfor våre fagområder (NMBU-definert kvalitativ styringsparameter) Ragnhild/Vigdis

Eksterne kontakter skal være en felles ressurs for universitetet. Følgende tiltak planlegges i 2015:

- Løpende kontakt med bransjeorganisasjoner og større virksomheter i offentlig og privat sektor
- Utvikle nye og fleksible tilbud for og med matindustrien og sikre at læringsressursene også kan benyttes i ordinær undervisning
- Utvikle nettstøttet kurs i fiskehelse for og med Mattilsynet og havbruksnæringen

Saksansvarlig: Ragnhild Solheim
Saksbehandler: Mona Bye

FU-sak 49/ 2014 Forskrift dr. philos-graden ved NMBU

Vedlegg:

1. *Forslag til dr. philos forskrift ved NMBU*
2. *Reglement for graden Doctor philosophiae ved Norges veterinærhøgskole*
3. *Forskrift for graden dr. philos ved Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB)*
4. *Standardforskrift for graden dr. philos (og tilsvarende grader).*

Forslag til vedtak/ innstilling:

Forskningsutvalget anbefaler at forslag til Forskrift for dr. philos legges frem for Universitetsstyret. Forskningsavdelingen bes utarbeide rutinebeskrivelse for saksbehandling, som tar hensyn til de delegasjonsadgangene Forskningsutvalget finner hensiktsmessige.

Saksframstilling:

Bakgrunn

FU bes diskutere vedlagt forslag til dr. philos-forskrift for NMBU og komme med anbefalinger til Universitetsstyret. Forslag til forskriften skal legges frem for Universitetsstyret 12. desember.

Forslaget bygger på «Reglement for graden Doctor philosophiae ved Norges veterinærhøgskole» og «Forskrift for graden dr. philos ved Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB)». Begge bygger på «Standardforskrift for graden dr. philos (og tilsvarende grader). Anbefalt av Det norske universitetsråd 09.12.96.»

FU bes særlig diskutere hvilke instanser i organisasjonen som bør fatte hvilke vedtak. Vedtak kan delegeres fra universitetsstyret til rektor eller institutt. Hva er praktisk, og når innebærer å løfte saken til høyere instans en reell kvalitetssikring?

Forskningsavdelingen foreslår at Universitetsstyret er vedtaksinstans i forskriften, og at vedtaksmyndighet delegeres til det nivået der FU finner det mest hensiktsmessig at vedtak blir fattet.

Nivå som fatter vedtak:

	Forslag til felles forskrift	NVH-reglement	UMB-forskrift
Tillatelse til fremstilling	Universitetsstyret (Bør delegeres til rektor eller institutt?)	Styret	Universitetsstyret
Oppnevning av bedømmelseskomite	Universitetsstyret (Bør delegeres til rektor eller institutt?)	Rektor	Universitetsstyret

Behandling av komiteens innstilling	Enstemmig: Institutt Dissens: Universitetsstyret (Bør delegeres til rektor?)	Styret, Rektor hvis enstemmig	Universitetsstyret hvis dissens, Rektor hvis enstemmig
Tildeling av grad	Universitetsstyret (Bør delegeres til rektor, som for ph.d.?)	Styret	Universitetsstyret
Klagesaker	Universitetets klagenemd, dersom vedtaksinstans ikke tar saken til følge	Styret, deretter departementet	Universitetsstyret, og deretter Universitetets klagenemd hvis styret ikke tok saken til følge

1) Oversikt over endringer i forslaget

§2 Retten til fremstilling

- Fotnote om delegasjonsadgang er lagt til: *¹I saker der beslutningsmyndighet er lagt til universitetsstyret, treffes avgjørelser av rektor eller den rektor gir fullmakt til. Dersom beslutningsmyndighet er lagt til styret selv eller rektor selv, kan myndigheten ikke delegeres.*
- NVHs reglement inneholdt detaljerte bestemmelse som regulerte utenlandske statsborgeres adgang til å fremstille seg. Bestemmelsen foreslås videreført i ny forskrift. UMBs formulering var «Ikke-nordiske statsborgere skal ved innlevering fremme en begrunnet søknad om adgang til bedømmelse for graden.

§ 3. Avhandlingen

- Avhandlingen må omhandle et tema som har relevans til et av NMBUs fagområder (videreført fra NVHs reglement)
- Språk: «Avhandlingen skal være skrevet på norsk, svensk, dansk eller engelsk. Dersom det ønskes nytt et annet språk, må det søkes om særskilt tillatelse til dette ved innlevering av avhandlingen» Fjernet NVH-regel om at avhandlingen kan skrives på tysk eller fransk uten særskilt godkjenning.
- Videreført fra UMBs forskrift: *Arbeider eldre enn 10 år kan normalt ikke benyttes i avhandlingen. I tilfelle der arbeider eldre enn 10 år inngår i avhandlingen, skal det i anmodningen om å få arbeidet bedømt for dr.-philos-graden legges ved en vurdering som særskilt viser hvordan delarbeidet (-ene) som er eldre enn 10 år, henger sammen med avhandlingen og hvordan det har gitt ny kunnskap innen fagområdet»*

§7 Komiteens innstilling og behandlingen av innstillingen

- Videreført fra NVH: «Komiteen avgir innen tre måneders en begrunnet innstilling» UMBs forskrift hadde formuleringen «en frist universitetsstyret fastsetter»
- UMBs regler for behandling av dissens foreslås erstattet med reglene for behandling av dissens i ph.d.-forskriften for NMBU
««Dersom det er dissens i komiteen, fremmes saken for universitetsstyret, som kan:
-Fatte vedtak uten ytterligere bedømmelse
- Søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen
- Oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen
- Vedta at de to nye sakkyndige skal inngå i en utvidet bedømmelseskomité
- Universitetsstyret fatter vedtak i saken på grunnlag av uttalelsen, eventuelle merknader fra ph.d.-kandidaten og eventuelle uttalelser som er innhentet fra de to nye sakkyndige. «

§ 9 Tildeling av graden og vitnemål

- Ny formulering ettersom UHR nå utarbeider nasjonale retningslinjer for dr.philos.-vitnemål:
«På grunnlag av instituttets innberetning om at avhandling, prøveforelesning og disputas er godkjent, tildeler universitetsstyret kandidaten graden dr. philos. Vitnemål utferdiges fortløpende av institusjonen, i samsvar med nasjonale retningslinjer for utforming av vitnemål. Institusjonen skal utstede vitnemålstillegg i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.»

§10 Klage

- Forslaget til ny forskrift bruker samme formulering som ny ph.d.-forskrift grunnet endringer i UH-loven. Den har fra 2014 har en bestemmelse i §4-13 fjerde ledd som angir Universitetenes klagenemd som klageinstans i doktorgradssaker. Denne paragrafen gjelder i utgangspunktet ph.d., men det kan være hensiktsmessig å ha samme instans også for dr. philos.

Forskrift for graden Doctor philosophiae (dr. philos.) ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Fastsatt av styret ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet den xx.xx.xxxxx med hjemmel i Lov om universiteter og høyskoler av xx.xx.xxxxx nr xx

§ 1 Målsetting

Graden doctor philosophiae (dr.philos.) skal kvalifisere for forskningsvirksomhet og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og arbeidsmåte.

§ 2 Retten til å fremstille seg

Rett til å fremstille seg til prøven for dr.philos.-graden har den som har oppnådd eksamen av høyere grad.

Universitetsstyret¹ kan gi søkere som på annen måte har godtgjort tilsvarende kvalifikasjoner i vedkommende fag, adgang til å framstille seg til doktorgradsprøven. Avhandlingen skal ikke bedømmes før slik tillatelse er gitt. Universitetsstyret vurderer søkerens forhåndskvalifikasjoner og fatter vedtak på grunnlag av søkerens dokumentasjon av tidligere studier og vitenskapelige arbeider, jf § 5, første ledd. I slike tilfeller kan Universitetsstyret stille krav om at søkere gjennomgår særskilte kurs og/eller består særskilt prøve før det gis adgang til bedømmelse av doktorgradsarbeidet. Søknaden fremmes samtidig med oversendelse av doktorgradsarbeidet.

Den som ikke er norsk statsborger, har rett til å fremstille seg for prøven dersom Universitetsstyret etter begrunnet søknad og innstilling fra det aktuelle institutt/fagmiljø gir tillatelse til dette. Slik adgang innvilges fortrinnsvis dersom avhandlingen dekker ett eller flere av disse kriteriene:

- behandler emner eller bygger på materiale som har direkte tilknytning til Norge, eller
- har sterk tilknytning til norsk forskning innen fagområdet, eller
- er utført under opphold ved norsk universitet eller forskningsinstitutt, eller i særlig kontakt med norske forskere, eller
- søkeren har oppholdstillatelse i Norge

§ 3 Avhandlingen

Avhandlingen må omhandle et tema som har relevans til et av NMBUs fagområder.

Avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering og metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og fremstillingsform. Avhandlingen skal ligge på samme faglige nivå som en ph.d.-avhandling, men ha betydelig større omfang. Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et faglig nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.

Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av masteroppgave eller tilsvarende. Avhandlingen kan også være en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i forbindelse med andre eksamener i studiet.

¹ I saker der beslutningsmyndighet er lagt til universitetsstyret, treffes avgjørelser av rektor eller den rektor gir fullmakt til. Dersom beslutningsmyndighet er lagt til styret selv eller rektor selv, kan myndigheten ikke delegeres.

Arbeid som har vært godtatt som oppgave ved høyere grad, som masteravhandling eller som magister- eller licensiatavhandling/dr.scientavhandling/ph.d.-avhandling, eller som er belønnet med medalje for besvarelse av en av universitetets prisoppgaver, kan ikke antas til bedømmelse, med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider.

Flere mindre arbeider kan godkjennes som deler av doktorgradsavhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen. Arbeider eldre enn 10 år kan normalt ikke benyttes i avhandlingen. I tilfelle der arbeider eldre enn 10 år inngår i avhandlingen, skal det i anmodningen om å få arbeidet bedømt for dr.-philos-graden legges ved en vurdering som særskilt viser hvordan delarbeidet (-ene) som er eldre enn 10 år, henger sammen med avhandlingen og hvordan det har gitt ny kunnskap innen fagområdet.

Fellesarbeid kan godtas til bedømmelse (også som ett av flere arbeider, jf 4. ledd) forutsatt at doktorandens bidrag representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen. I slike tilfeller skal det normalt innhentes erklæringer fra de øvrige forfattere eller eventuelt andre som har fulgt arbeidet, slik at doktorandens bidrag kan identifiseres.

Et arbeid eller deler av et arbeid som for søker er til vurdering for doktorgraden ved en annen norsk eller utenlandsk universitet kan ikke samtidig innleveres for bedømmelse ved Universitetet for miljø- og biovitenskap.

Et arbeid eller deler av et arbeid som for søker tidligere er bedømt og godkjent for doktorgraden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høgskole, kan ikke antas til bedømmelse selv om arbeidet innleveres i omarbeidet skikkelse.

Avhandlingen skal være skrevet på norsk, svensk, dansk eller engelsk. Dersom det ønskes nytt et annet språk, må det søkes om særskilt tillatelse til dette ved innlevering av avhandlingen. Universitetsstyret fatter avgjørelse om dette.

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig.

En doktorgradsavhandling som ikke er blitt godkjent ved en tidligere bedømmelse, kan bedømmes i omarbeidet skikkelse, enten som eneste arbeid eller som ett av flere sammenhengende arbeider, først seks måneder etter at Universitetsstyret har fattet beslutning om å forkaste avhandlingen. Bedømmelse på ny kan bare finne sted en gang.

§ 4 Bedømmelse

Doktorgraden tildeles på grunnlag av:

- A. Godkjent vitenskapelig avhandling og et tilfredsstillende forsvar i en offentlig disputas
- B. To godkjente prøveforelesninger.

§ 5 Innlevering

Innlevering av avhandlingen og anmodningen om å få arbeidet bedømt for doktorgraden stiles til Universitetsstyret via aktuelt institutt. Med søknaden vedlegges bekreftet kopi av vitnemål som viser avlagte eksamener og grader. Instituttets forslag til bedømmelseskomité skal følge søknaden, jf. § 6.

Hvis det kreves særskilt tillatelse, jf § 2, skal søkeren dokumentere sine studier og vedlegge tidligere vitenskapelige arbeider. Slik søknad fremmes samtidig med oversendelse av

doktorgradsarbeidet. Søknad om godkjenning av annet språk i avhandlingen enn de foreskrevne, jf § 3, fremmes ved innlevering av avhandlingen.

Doktoranden sender sammen med avhandlingen en skriftlig egenerklæring om at avhandlingen eller deler av denne ikke er eller har vært innlevert til bedømmelse for doktorgrad ved annen norsk eller utenlandsk institusjon.

Avhandlingen leveres i 5 eksemplarer og i innbundet eller heftet stand.

Dersom avhandlingen godkjennes til disputas leveres ytterligere minst 50 eksemplarer av avhandlingen. Sammen med avhandlingen leveres et kortfattet sammendrag som kan tjene som pressemelding. Avhandlingen skal være mangfoldiggjort og offentlig tilgjengelig senest en måned før disputasen holdes.

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for doktorgraden. Etter innlevering har doktoranden kun anledning til å foreta rettinger av formell art, forutsatt at han eller hun sender inn en oversikt over samtlige rettinger som er foretatt i det innleverte arbeid. Oversikten leveres inn senest sammen med tema for selvvalgt prøveforelesning, jf § 8.

§ 6 Oppnevning av bedømmelseskomité

Til å bedømme avhandlingen, prøveforelesningene, og forsvaret av avhandlingen, oppnevner universitetsstyret etter forslag fra aktuelt institutt en sakkyndig komité på minst tre medlemmer. Universitetsstyret utpeker komiteens leder. Minst to av komitémedlemmene skal være uten tilknytning til bedømmende institusjon. Minst ett av medlemmene i komiteen bør komme fra en anerkjent utenlandsk institusjon. Komiteen skal såfremt mulig være sammensatt slik at begge kjønn er representert. Medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Habilitetsreglene i Forvaltningslovens §§6 flg. gjelder for komiteens medlemmer, jf lovens §10. Doktoranden orienteres om komiteens sammensetning.

§ 7 Komiteens innstilling og behandlingen av innstillingen

Komiteen avgir innen tre måneder en begrunnet innstilling, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden. Dissenser skal begrunnes. Komiteen kan kreve framlagt doktorandens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle dissenser og individuelle uttalelser stiles til instituttet og skal så snart som mulig oversendes doktoranden, som gis en frist på minimum en uke til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom doktorandens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteen før instituttet fatter realitetsvedtak i saken.

Dersom bedømmelseskomiteen er enstemmig i sin innstilling, fatter instituttet vedtak i saken.

Dersom det er dissens i komiteen, fremmer instituttet saken for universitetsstyret, som kan:

- Fatte vedtak uten ytterligere bedømmelse
- Søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen
- Oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen
- Vedta at de to nye sakkyndige skal inngå i en utvidet bedømmelseskomité

Universitetsstyret fatter vedtak i saken på grunnlag av uttalelsen, eventuelle merknader fra doktorgradskandidaten og eventuelle uttalelser som er innhentet fra de to nye sakkyndige.

Doktoranden underrettes om resultatet av behandlingen.

§ 8 Prøveforelesninger og disputas

Dersom arbeidet finnes verdig til å forsvares for doktorgraden, skal doktoranden holde to offentlige prøveforelesninger, en over et selvvalgt emne og en over et oppgitt emne.

Doktoranden meddeler tittel på prøveforelesning over selvvalgt emne til universitetet 1 måned før disputasen. Emne for prøveforelesning over oppgitt emne bestemmes av bedømmelseskomiteen og kunngjøres for doktoranden 14 dager før forelesningen. Disputasen skal avholdes innen seks måneder etter at avhandlingen er innlevert til bedømmelse.

Prøveforelesningene skal holdes før disputasen.

Forelesninger og disputas skal skje på det språket som avhandlingen er skrevet på, eller et annet språk som er tillatt i henhold til § 3, 8.ledd.

Bedømmelseskomiteen vurderer prøveforelesningene, som skal finnes tilfredsstillende.

Finner bedømmelseskomiteen prøveforelesningene tilfredsstillende, skal doktoranden forsvare doktorgradsarbeidet i disputas.

Disputasen skal være offentlig. Det skal være to ordinære opponenter. De to ordinære opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomiteen og utpekes av komiteen selv. I særlige tilfeller kan det oppnevnes ordinære opponenter som ikke har vært medlemmer av komiteen.

Disputasen ledes av instituttleder som gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningene og bedømmelsen av disse. Deretter gjør første ordinære opponent rede for hensikten med og resultatene av den vitenskapelige undersøkelsen. Første ordinære opponent innleder diskusjonen og andre ordinære opponent avslutter disputasen. Øvrige tilstedeværende som ønsker å delta i drøftingen, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen et tidspunkt som denne fastsetter og kunngjør ved åpningen av disputasen.

Etter disputasen sender bedømmelseskomiteen en innberetning til instituttet der den gjør rede for hvordan den har vurdert prøveforelesningene og forsvaret av avhandlingen.

Innberetningen skal konkludere med om prøvene samlet sett er godkjent/ikke godkjent.

Instituttet fatter vedtak om godkjenning av prøveforelesninger og disputas.

Hvis prøveforelesningene eller disputasen ikke godkjennes, kan ny prøve først avlegges seks måneder etter disputasen. Så vidt mulig skal de nye prøvene vurderes av den opprinnelige bedømmelseskomiteen.

§ 9 Tildeling av graden og vitnemål

På grunnlag av instituttets innberetning om at avhandling, prøveforelesning og disputas er godkjent, tildeler universitetsstyret kandidaten graden dr. philos.

Vitnemål utferdiges fortløpende av institusjonen, i samsvar med nasjonale retningslinjer for utforming av vitnemål. Institusjonen skal utstede vitnemålstillegg i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

§ 10 Klage

Avslag på søknad om å få avhandlingen bedømt og vedtak om ikke godkjent avhandling, prøveforelesning eller disputas kan påklages etter reglene i forvaltningslovens §§ 28 flg. Grunngitt klage sendes den instans som har fattet vedtaket, som kan oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Dersom klagen ikke tas til følge, sendes klagen til NMBUs sentrale klagenemnd til avgjørelse. Klageinstansen kan prøve alle sider ved det påklagede vedtak.

Dersom instans som har fattet vedtak eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes enkeltpersoner eller et eget utvalg som skal foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

Reglement for graden Doctor philosophiae ved Norges veterinærhøgskole

Fastsatt av styret den 17. januar 2000.

§ 1. Målsetting

Graden Doctor philosophiae (dr. philos.) skal kvalifisere for forskningsvirksomhet og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og arbeidsmåte.

§ 2. Retten til å fremstille seg

Rett til å fremstille seg til prøven for dr.philos.-grad har den som har oppnådd eksamen av høyere grad.

Styret kan gi søkere som på annen måte har godtgjort tilsvarende kvalifikasjoner i vedkommende fag, adgang til å framstille seg til doktorgradsprøven. Avhandlingen skal ikke bedømmes før slik tillatelse er gitt. I slike tilfeller oppnevner rektor en komité på tre faglig kompetente personer, hvorav minst én skal være tilknyttet Norges veterinærhøgskole, til å bedømme søkerens dokumentasjon av tidligere studier og vitenskapelige arbeider, jf § 5. Etter å ha vurdert søkerens faglige kvalifikasjoner, om nødvendig på grunnlag av en forprøve, avgir komitéen en innstilling til styret, som så avgjør om det skal gis adgang til bedømmelse av doktorgradsarbeidet. Søknaden fremmes samtidig med oversendelse av doktorgradsarbeidet.

Den som ikke er norsk statsborger, har rett til å fremstille seg for prøven dersom styret etter begrunnet søknad og innstilling fra det aktuelle institutt/fagmiljø gir tillatelse til dette. Slik adgang innvilges fortrinnsvis dersom avhandlingen

- behandler emner eller bygger på materiale som har direkte tilknytning til Norge
 - har sterk tilknytning til norsk forskning innen fagområdet
 - er utført under opphold ved norsk universitet eller forskningsinstitutt, eller i særlig kontakt med norske forskere
- eller dersom søkeren
- har oppholdstillatelse i Norge

§ 3. Avhandlingen

Avhandlingen må omhandle et tema som har relevans til et av Norges veterinærhøgskoles fagområder.

Avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering og metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og fremstillingsform. Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et faglig nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.

Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av hovedfagsoppgaven eller tilsvarende i studiet. Avhandlingen kan også være en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i forbindelse med andre eksamener i studiet.

Til bedømmelse som enkeltarbeid kan ikke antas arbeid som har vært godtatt som hovedoppgave ved høyere grad, som masteravhandling eller som magister- eller licensiatavhandling, eller som er belønnet som et universitets/høgskoles prisoppgave, med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider.

Flere mindre arbeider kan godkjennes som deler av doktorgradsavhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen.

Del av fellesarbeid kan godtas til bedømmelse (også som ett av flere arbeider, jf 4. ledd) forutsatt at det representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen. I slike tilfeller skal det normalt innhentes erklæringer fra de øvrige forfattere eller eventuelt andre som har fulgt arbeidet, slik at doktorandens innsats kan identifiseres.

Et arbeid eller deler av et arbeid som er til vurdering for doktorgraden ved norsk universitet eller annen vitenskapelig høgskole kan ikke samtidig innleveres for bedømmelse ved øvrige norske universiteter eller vitenskapelige høgskoler. Denne bestemmelsen er ikke til hinder for at øvrige forfattere av delarbeid kan sende disse til bedømmelse ved annet universitet eller vitenskapelig høgskole.

Et arbeid eller deler av et arbeid som tidligere er bedømt og godtatt for doktorgraden ved norsk eller utenlandsk universitet eller vitenskapelig høgskole, kan ikke antas til bedømmelse selv om arbeidet innleveres i omarbeidet skikkelse. Denne bestemmelsen er ikke til hinder for at øvrige forfattere av delarbeid kan få antatt disse til bedømmelse.

Avhandlingen skal være skrevet på norsk svensk, dansk, engelsk, tysk eller fransk. Dersom det ønskes nyttet annet språk, må det søkes om særskilt tillatelse til dette ved innlevering av avhandlingen. Styret fatter avgjørelse om dette.

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig.

En doktorgradsavhandling som ikke er blitt godkjent ved en tidligere bedømmelse ved Norges veterinærhøgskole, kan bedømmes i omarbeidet skikkelse, enten som eneste arbeid eller som ett av flere sammenhengende arbeider, først seks måneder etter at det ble fattet beslutning om å forkaste avhandlingen. Bedømmelse på ny kan bare finne sted én gang.

§ 4. Bedømmelse

Doktorgraden tildeles på grunnlag av:

- a) Godkjent vitenskapelig avhandling og et tilfredsstillende forsvar i en offentlig disputas.
- b) To godkjente prøveforelesninger.

§ 5. Innlevering

Innlevering av avhandlingen og anmodningen om å få arbeidet bedømt for doktorgraden stiles til Norges veterinærhøgskole og vedlegges bekreftet kopi av vitnemål som viser avlagte eksamener og grader. Hvis det kreves særskilt tillatelse, jf § 2, skal søkeren dokumentere sine studier og vedlegge tidligere vitenskapelige arbeider. Slik søknad fremmes samtidig med oversendelse av doktorgradsarbeidet. Ikke-nordiske statsborgere skal ved innlevering fremme en begrunnet søknad om adgang til bedømmelse for graden. Søknad om godkjenning av annet språk i avhandlingen enn de foreskrevne, jf § 3, fremmes ved innlevering av avhandlingen.

Doktoranden sender sammen med avhandlingen en skriftlig egenerklæring om at avhandlingen eller deler av denne ikke er eller har vært innlevert til bedømmelse for doktorgrad ved annen norsk eller utenlandsk institusjon.

Avhandlingen leveres i 5 eksemplarer og i innbundet eller heftet stand.

Dersom avhandlingen godkjennes til disputas leveres ytterligere 50 eksemplarer. Sammen med avhandlingen leveres et kortfattet sammendrag som kan tjene som pressemelding. Avhandlingen skal være mangfoldiggjort og offentlig tilgjengelig senest én måned før disputasen holdes.

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det kan godkjennes til å forsvares for doktorgraden. Etter innlevering har doktoranden kun anledning til å foreta rettinger av formell art, forutsatt at han eller hun sender inn en oversikt over samtlige rettinger som er foretatt i det innleverte arbeid. Oversikten leveres inn senest sammen med tema for selvvalgt prøveforelesning, jf § 8.

§ 6. Oppnevning av bedømmelseskomité

Til å bedømme avhandlingen, prøveforelesningene, og forsvaret av avhandlingen, oppnevner rektor etter å ha innhentet begrunnet forslag fra det aktuelle institutt/grunnenhet en sakkyndig komité på minst tre medlemmer. Rektor utpeker komitéens leder. Minst ett av komitémedlemmene skal være uten tilknytning til Norges veterinærhøgskole. Så vidt mulig bør ett av medlemmene være fra utenlandsk lærested. Komitéen skal såfremt mulig være sammensatt slik at begge kjønn er representert. Medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Habilitetsreglene i Forvaltningslovens §§ 6 flg. gjelder for komitéens medlemmer, jf lovens §10. Doktoranden orienteres om komitéens sammensetning.

§ 7. Komitéens innstilling og behandlingen av innstillingen

Komitéen avgir innen tre måneder begrunnet innstilling, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden. Dissenser skal begrunnes. Komitéen kan kreve framlagt doktorandens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomitéen innstilling med eventuelle dissenser og individuelle uttalelser tilstiles Norges veterinærhøgskole, og skal så snart som mulig oversendes doktoranden, som gis en frist på minimum én uke til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom doktorandens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomitéen før det fattes realitetsvedtak i saken.

Bedømmelseskomitéen innstilling med eventuelle merknader behandles av styret. Rektor kan godkjenne en komitéinnstilling når den enstemmig konkluderer med at doktoranden gis adgang til å disputere.

Doktoranden underrettes om resultatet av behandlingen.

§ 8. Prøveforelesninger og disputas

Dersom arbeidet finnes verdig til å forsvares for doktorgraden, skal doktoranden holde to offentlige prøveforelesninger, én over et selvvalgt emne og én over et oppgitt emne.

Doktoranden meddeler tittel på prøveforelesning over selvvalgt emne til Norges veterinærhøgskole 1 måned før disputasen. Emne for prøveforelesning over oppgitt emne bestemmes av bedømmelseskomiteén og kunngjøres for doktoranden 14 dager før forelesningen. Disputasen skal normalt avholdes innen seks måneder etter at avhandlingen er innlevert til bedømmelse. Prøveforelesningene skal holdes før disputasen.

Forelesninger og disputas skal skje på det språket som avhandlingen er skrevet på, eller et annet språk som er tillatt i henhold til reglementet.

Bedømmelseskomiteén vurderer prøveforelesningene.

Finner bedømmelseskomiteén prøveforelesningene tilfredsstillende, skal doktoranden forsvare doktorarbeidet i disputas.

Disputasen skal være offentlig. Det skal normalt være to opponenter. De to opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomiteén og utpekes av rektor eller komitéen selv. I særlige tilfeller kan det oppnevnes opponenter som ikke har vært medlemmer av komitéen.

Disputasen ledes av rektor eller den rektor bemyndiger. Den som leder disputasen gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningene og bedømmelsen av disse. Deretter gjør førsteopponent rede for hensikten med og resultatene av den vitenskapelige undersøkelsen. Første opponent innleder diskusjonen og annen opponent avslutter disputasen. Øvrige tilstedeværende som ønsker å delta i drøftingen, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen annen opponenten får ordet.

Etter disputasen sender bedømmelseskomiteén en innberetning til Norges veterinærhøgskole der den gjør rede for hvordan den har vurdert prøveforelesningene og forsvaret av avhandlingen. Innberetningen skal konkludere med om prøvene samlet sett er godkjent/ikke godkjent.

Hvis prøveforelesningene og/eller disputasen ikke godkjennes, kan ny prøve først avlegges seks måneder etter disputasen. Såvidt mulig skal de nye prøvene vurderes av den opprinnelige bedømmelseskomiteén.

§ 9. Kreering og diplom

På grunnlag av innberetning fra bedømmelseskomiteén om at prøveforelesningene og disputasen er godkjent, kreerer Norges veterinærhøgskoles styre doktoranden til doktor.

Doktorgradsdiplom utferdiges av Norges veterinærhøgskole. På diplommet skal tittelen på avhandlingen føres opp sammen med opplysninger om hvilket fagområde doktorgraden er avlagt innenfor.

§ 10. Klage

Avslag på søknad om adgang til bedømmelse etter § 2, eller nekting av godkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar etter §§ 6 og 7, kan påklages etter reglene i Forvaltningsloven §§ 28 flg. Grunngitt klage sendes Norges veterinærhøgskole.

Hvis vedtaket er truffet av rektor, kan rektor oppheve eller endre vedtaket hvis han finner klagen begrunnet. I motsatt fall sendes klagen til styret til avgjørelse. Har styret truffet det påklagede vedtaket, og det ikke finner grunn til å oppheve eller endre dette, sendes klagen til departementet til avgjørelse. Klageinstansen kan prøve alle sider ved det påklagede vedtak. Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller

enkelpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 11. Utfyllende bestemmelser

Styret kan gi utfyllende bestemmelser til dette reglementet.

§ 12. Ikrafttreden

Reglementet erstatter det tidligere reglement av 20. januar 1999.

Forskrift for graden dr. philos. ved Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB)

Fastsatt av styret ved Universitetet for miljø- og biovitenskap den 16. juni.2005 med hjemmel i Lov om universiteter og høyskoler av 12.mai 1995 nr.22.

Sist endret 29.04.2013 ved vedtak av rektor på vegne av universitetsstyret, jf lov om universiteter og høyskoler 1. april 2005 nr. 15.

§ 1 Målsetting

Graden doctor philosophiae (dr.philos.) skal kvalifisere for forskningsvirksomhet og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og arbeidsmåte.

§ 2 Retten til å fremstille seg

Rett til å fremstille seg til prøven for dr.philos.-graden har den som har oppnådd eksamen av høyere grad.

Universitetsstyret ved UMB kan gi søkere som på annen måte har godtgjort tilsvarende kvalifikasjoner i vedkommende fag, adgang til å framstille seg til doktorgradsprøven. Avhandlingen skal ikke bedømmes før slik tillatelse er gitt. Universitetsstyret vurderer søkerens forhåndskvalifikasjoner og fatter vedtak på grunnlag av søkerens dokumentasjon av tidligere studier og vitenskapelige arbeider, jf § 5, første ledd. I slike tilfeller kan Universitetsstyret stille krav om at søkere gjennomgår særskilte kurs og/eller består særskilt prøve før det gis adgang til bedømmelse av doktorgradsarbeidet. Søknaden fremmes samtidig med oversendelse av doktorgradsarbeidet.

§ 3 Avhandlingen

Avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering og metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og fremstillingsform. Avhandlingen skal ligge på samme faglige nivå som en PhD-avhandling, men ha betydelig større omfang. Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et faglig nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.

Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av masteroppgave eller tilsvarende. Avhandlingen kan også være en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i forbindelse med andre eksamener i studiet.

Arbeid som har vært godtatt som oppgave ved høyere grad, som masteravhandling eller som magister- eller licensiatavhandling/dr.scientavhandling/PhD-avhandling, eller som er belønnet med medalje for besvarelse av en av universitetets prisoppgaver, kan ikke antas til bedømmelse, med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider.

Flere mindre arbeider kan godkjennes som deler av doktorgradsavhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen. Arbeider eldre enn 10 år kan normalt ikke benyttes i avhandlingen. I tilfelle der arbeider eldre enn 10 år inngår i avhandlingen, skal det i anmodningen om å få arbeidet bedømt for dr.-philos-graden legges ved en vurdering

som særskilt viser hvordan delarbeidet (-ene) som er eldre enn 10 år, henger sammen med avhandlingen og hvordan det har gitt ny kunnskap innen fagområdet.

Fellesarbeid kan godtas til bedømmelse (også som ett av flere arbeider, jf 4. ledd) forutsatt at doktorandens bidrag representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen. I slike tilfeller skal det normalt innhentes erklæringer fra de øvrige forfattere eller eventuelt andre som har fulgt arbeidet, slik at doktorandens bidrag kan identifiseres.

Et arbeid eller deler av et arbeid som for søker er til vurdering for doktorgraden ved en annen norsk eller utenlandsk universitet kan ikke samtidig innleveres for bedømmelse ved Universitetet for miljø- og biovitenskap.

Et arbeid eller deler av et arbeid som for søker tidligere er bedømt og godkjent for doktorgraden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høyskole, kan ikke antas til bedømmelse selv om arbeidet innleveres i omarbeidet skikkelse.

Avhandlingen skal være skrevet på norsk, svensk, dansk eller engelsk. Dersom det ønskes nytt et annet språk, må det søkes om særskilt tillatelse til dette ved innlevering av avhandlingen. Universitetsstyret fatter avgjørelse om dette.

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig.

En doktorgradsavhandling som ikke er blitt godkjent ved en tidligere bedømmelse, kan bedømmes i omarbeidet skikkelse, enten som eneste arbeid eller som ett av flere sammenhengende arbeider, først seks måneder etter at Universitetsstyret har fattet beslutning om å forkaste avhandlingen. Bedømmelse på ny kan bare finne sted en gang.

§ 4 Bedømmelse

Doktorgraden tildeles på grunnlag av:

- A. Godkjent vitenskapelig avhandling og et tilfredsstillende forsvar i en offentlig disputas
- B. To godkjente prøveforelesninger.

§ 5 Innlevering

Innlevering av avhandlingen og anmodningen om å få arbeidet bedømt for doktorgraden stiles til Universitetsstyret via aktuelt institutt. Med søknaden vedlegges bekreftet kopi av vitnemål som viser avlagte eksamener og grader. Instituttets forslag til bedømmelseskomité skal følge søknaden, jf. § 6.

Hvis det kreves særskilt tillatelse, jf § 2, skal søkeren dokumentere sine studier og vedlegge tidligere vitenskapelige arbeider. Slik søknad fremmes samtidig med oversendelse av doktorgradsarbeidet. Ikke-nordiske statsborgere skal ved innlevering fremme en begrunnet søknad om adgang til bedømmelse for graden. Søknad om godkjenning av annet språk i avhandlingen enn de foreskrevne, jf § 3, fremmes ved innlevering av avhandlingen.

Doktoranden sender sammen med avhandlingen en skriftlig egenerklæring om at avhandlingen eller deler av denne ikke er eller har vært innlevert til bedømmelse for doktorgrad ved annen norsk eller utenlandsk institusjon.

Avhandlingen leveres i 5 eksemplarer og i innbundet eller heftet stand.

Dersom avhandlingen godkjennes til disputas leveres ytterligere minst 50 eksemplarer av avhandlingen. Sammen med avhandlingen leveres et kortfattet sammendrag som kan tjene

som pressemelding. Avhandlingen skal være mangfoldiggjort og offentlig tilgjengelig senest en måned før disputasen holdes.

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for doktorgraden. Etter innlevering har doktoranden kun anledning til å foreta rettinger av formell art, forutsatt at han eller hun sender inn en oversikt over samtlige rettinger som er foretatt i det innleverte arbeid. Oversikten leveres inn senest sammen med tema for selvvalgt prøveforelesning, jf § 8.

§ 6 Oppnevning av bedømmelseskomité

Til å bedømme avhandlingen, prøveforelesningene, og forsvaret av avhandlingen, oppnevner Universitetsstyret etter begrunnet forslag fra det aktuelle instituttstyret en sakkyndig komité på minst tre medlemmer. Universitetsstyret utpeker komiteens leder. Minst to av komitémedlemmene skal være uten tilknytning til bedømmende institusjon. Minst ett av medlemmene i komiteen bør komme fra en anerkjent utenlandsk institusjon. Komiteen skal såfremt mulig være sammensatt slik at begge kjønn er representert. Medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Habilitetsreglene i Forvaltningslovens §§6 flg. gjelder for komiteens medlemmer, jf lovens §10. Doktoranden orienteres om komiteens sammensetning.

§ 7 Komiteens innstilling og behandlingen av innstillingen

Komiteen avgir innen en frist fastsatt av Universitetsstyret, en begrunnet innstilling, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden. Dissenser skal begrunnes. Komiteen kan kreve framlagt doktorandens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle dissenser og individuelle uttalelser tilstiles Universitetsstyret og skal så snart som mulig oversendes doktoranden, som gis en frist på minimum en uke til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom doktorandens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteen før Universitetsstyret fatter realitetsvedtak i saken.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle merknader behandles av Universitetsstyret. Rektor kan likevel gis fullmakt til å godkjenne en komitéinnstilling når den enstemmig konkluderer med at avhandlingen er verdig til å forsvares for doktorgraden.

Universitetsstyret kan ikke - uten støtte i nye sakkyndige vurderinger - godkjenne en avhandling som bedømmelseskomiteen enstemmig anbefaler underkjent, eller forkaste en avhandling som bedømmelseskomiteen enstemmig anbefaler godkjent. En enstemmig komitéinnstilling skal tas til følge såfremt mer enn 1/3 av Universitetsstyrets tilstedeværende medlemmer stemmer for dette. Dersom minst 2/3 av Universitetsstyrets tilstedeværende medlemmer finner at det - til tross for en enstemmig komitéinnstilling - foreligger begrunnet tvil om en avhandling bør godkjennes, skal Universitetsstyret søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen eller, hvis slik kontakt ikke har gitt eller antas å ville gi den ønskede avklaring, oppnevne to nye sakkyndige, som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen. Universitetsstyret kan i denne sammenheng stille spesifikke spørsmål til de sakkyndige. Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til konklusjonen i den opprinnelige innstillingen, skal denne innstillingen følges. Dersom konklusjonen i den opprinnelige innstillingen får støtte fra en av de to nye sakkyndige, skal denne innstillingen følges, såfremt mer enn 1/3 av

Universitetsstyrets tilstedeværende medlemmer stemmer for dette. Dersom begge de nye sakkyndige avviker fra en enstemmig innstilling fra den opprinnelige bedømmelseskomité, kan Universitetsstyret selv fatte vedtak med 2/3 flertall.

Dersom det foreligger dissens i komiteen, kan Universitetsstyret uten ytterligere bedømmelse fatte vedtak i saken ved kvalifisert flertall. Dersom kvalifisert flertall ikke oppnås ved behandling i Universitetsstyret, skal Universitetsstyret søke ytterligere avklaring fra bedømmelseskomiteen og innhente individuelle uttalelser fra to nye sakkyndige før endelig vedtak fattes. Universitetsstyret kan også i andre tilfelle der det finner at det foreligger begrunnet tvil om en avhandling kan godkjennes, innhente uttalelser fra nye sakkyndige. Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til konklusjonen fra flertallet i den opprinnelige komiteen, skal denne innstillingen følges, så fremt mer enn 1/3 av Universitetsstyrets tilstedeværende medlemmer stemmer for dette. Dersom mindretallets konklusjon får støtte fra en av eller begge de nye sakkyndige, kan saken avgjøres av Universitetsstyret med kvalifisert flertall.

Doktoranden underrettes om resultatet av behandlingen.

§ 8 Prøveforelesninger og disputas

Dersom arbeidet finnes verdig til å forsvares for doktorgraden, skal doktoranden holde to offentlige prøveforelesninger, en over et selvvalgt emne og en over et oppgitt emne. Doktoranden meddeler tittel på prøveforelesning over selvvalgt emne til universitetet 1 måned før disputasen. Emne for prøveforelesning over oppgitt emne bestemmes av bedømmelseskomiteen og kunngjøres for doktoranden 14 dager før forelesningen. Disputasen skal avholdes innen seks måneder etter at avhandlingen er innlevert til bedømmelse. Prøveforelesningene skal holdes før disputasen.

Forelesninger og disputas skal skje på det språket som avhandlingen er skrevet på, eller et annet språk som er tillatt i henhold til § 3, 8.ledd.

Bedømmelseskomiteen vurderer prøveforelesningene, som skal finnes tilfredsstillende.

Finner bedømmelseskomiteen prøveforelesningene tilfredsstillende, skal doktoranden forsvare doktorgradsarbeidet i disputas.

Disputasen skal være offentlig. Det skal være to ordinære opponenter. De to ordinære opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomiteen og utpekes av komiteen selv. I særlige tilfeller kan det oppnevnes ordinære opponenter som ikke har vært medlemmer av komiteen.

Disputasen ledes av Instituttleder som gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningene og bedømmelsen av disse. Deretter gjør første ordinære opponent rede for hensikten med og resultatene av den vitenskapelige undersøkelsen. Første ordinære opponent innleder diskusjonen og andre ordinære opponent avslutter disputasen. Øvrige tilstedeværende som ønsker å delta i drøftingen, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen et tidspunkt som denne fastsetter og kunngjør ved åpningen av disputasen.

Etter disputasen sender bedømmelseskomiteen en innberetning til Universitetsstyret der den gjør rede for hvordan den har vurdert prøveforelesningene og forsvaret av avhandlingen. Innberetningen skal konkludere med om prøvene samlet sett er godkjent/ikke godkjent.

Hvis prøveforelesningene eller disputasen ikke godkjennes, kan ny prøve først avlegges seks måneder etter disputasen. Så vidt mulig skal de nye prøvene vurderes av den opprinnelige bedømmelseskomiteen.

§ 9 Tildeling av graden og vitnemål

Når Universitetsstyret har godkjent avhandlingen, prøveforelesningene og disputas, tildeles doktoranden graden dr. philos. av Universitetsstyret.

Vitnemål utferdiges fortløpende av institusjonen. Vitnemål skal inneholde opplysninger om tittelen på avhandlingen og tema for prøveforelesningene. I tillegg får doktoranden en doktorgradsdiplom som underskrives av rektor.

§ 10 Klage

Avslag på søknad om adgang til bedømmelse etter § 2, eller nekting av godkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar etter §§ 7 og 8, kan påklages etter reglene i Forvaltningsloven §§ 28 flg. Grunnlagt klage sendes Universitetsstyret.

Universitetsstyret kan oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis Universitetsstyret ikke tar klagen til følge, sendes klagen til UMBs sentrale klagenemnd for avgjørelse. Klageinstansen kan prøve alle sider ved det påklagede vedtak. Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

STANDARDFORSKRIFT
for
GRADEN DR.PHILOS. (OG TILSVARENDE GRADER)

Anbefalt av

Det norske universitetsråd 09.12.96

§ 1 Målsetting

Graden doctor philosophiae (dr.philos.) skal kvalifisere for forskningsvirksomhet og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og arbeidsmåte.

§ 2 Retten til å fremstille seg

Rett til å fremstille seg til prøven for dr.philos.-graden har den som har oppnådd eksamen av høyere grad.

Styret eller vedkommende avdeling etter fullmakt fra styret kan gi søkere som på annen måte har godtgjort tilsvarende kvalifikasjoner i vedkommende fag, adgang til å framstille seg til doktorgradsprøven. Avhandlingen skal ikke bedømmes før slik tillatelse er gitt. Styret eller det organ det bemyndiger vurderer søkerens forhåndskvalifikasjoner og fatter vedtak på grunnlag av søkerens dokumentasjon av tidligere studier og vitenskapelige arbeider, jf § 5. Styret eller det organ det bemyndiger kan stille krav om at søkere gjennomgår særskilte kurs og/eller består særskilt prøve før det gis adgang til bedømmelse av doktorgradsarbeidet. Søknaden fremmes samtidig med oversendelse av doktorgradsarbeidet.

Den som ikke er norsk statsborger eller statsborger i annet nordisk land, har rett til å fremstille seg for prøven dersom vedkommende avdeling etter begrunnet søknad og innstilling fra det aktuelle fagmiljø gir tillatelse til dette. Slik adgang innvilges fortrinnsvis dersom avhandlingen

- behandler emner eller bygger på materiale som har direkte tilknytning til Norge
- har sterk tilknytning til norsk forskning innen fagområdet
- er utført under opphold ved norsk universitet eller forskningsinstitutt, eller i særlig kontakt med norske forskere

eller dersom søkeren

- har oppholdstillatelse i Norge

§ 3 Avhandlingen

Avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering og metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og fremstillingsform. Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et faglig nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.

Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av hovedfagsoppgave eller tilsvarende i studiet. Avhandlingen kan også være en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i forbindelse med andre eksamener i studiet.

Til bedømmelse som enkeltarbeid kan ikke antas arbeid som har vært godtatt som hovedoppgave ved høyere grad, som masteravhandling eller som magister- eller licensiatavhandling, eller som er belønnet med medalje for besvarelse av en av universitetets prisoppgaver, med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider.

Flere mindre arbeider kan godkjennes som deler av doktorgradsavhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen.

Del av fellesarbeid kan godtas til bedømmelse (også som ett av flere arbeider, jfr. 4. ledd) forutsatt at det representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen. I slike tilfeller skal det normalt innhentes erklæringer fra de øvrige forfattere eller eventuelt andre som har fulgt arbeidet, slik at doktorandens innsats kan identifiseres.

Et arbeid eller deler av et arbeid som er til vurdering for doktorgraden ved norsk universitet eller vitenskapelig høyskole kan ikke samtidig innleveres for bedømmelse ved øvrige norske universiteter eller vitenskapelige høyskoler.

Et arbeid eller deler av et arbeid som tidligere er bedømt og godtatt for doktorgraden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høyskole, kan ikke antas til bedømmelse selv om arbeidet innleveres i omarbeidet skikkelse.

Avhandlingen skal være skrevet på norsk, svensk, dansk, engelsk, tysk eller fransk. Dersom det ønskes nytt et annet språk, må det søkes om særskilt tillatelse til dette ved innlevering av avhandlingen. Den avdeling som har ansvar for bedømmelsen fatter avgjørelse om dette.

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig.

En doktorgradsavhandling som ikke er blitt godkjent ved en tidligere bedømmelse, kan bedømmes i omarbeidet skikkelse, enten som eneste arbeid eller som ett av flere sammenhengende arbeider, først seks måneder etter at avdelingen har fattet beslutning om å forkaste avhandlingen. Bedømmelse på ny kan bare finne sted en gang.

§ 4 Bedømmelse

Doktorgraden tildeles på grunnlag av:

- a) Godkjent vitenskapelig avhandling og et tilfredsstillende forsvar i en offentlig disputas
- b) To godkjente prøveforelesninger.

§ 5 Innlevering

Innlevering av avhandlingen og anmodningen om å få arbeidet bedømt for doktorgraden stiles til avdeling og vedlegges bekreftet kopi av vitnemål som viser avlagte eksamener og grader. Hvis doktoranden er i tvil om hvilken avdeling avhandlingen bør bedømmes ved, kan henvendelsen stiles til institusjonens styre. Hvis det kreves særskilt tillatelse, jf § 2, skal søkeren dokumentere sine studier og vedlegge tidligere vitenskapelige arbeider. Slik søknad fremmes samtidig med oversendelse av doktorgradsarbeidet. Ikke-nordiske statsborgere skal ved innlevering fremme en begrunnet søknad om adgang til bedømmelse for graden. Søknad om godkjenning av annet språk i avhandlingen enn de foreskrevne, jf § 3, fremmes ved innlevering av avhandlingen.

Doktoranden sender sammen med avhandlingen en skriftlig egenerklæring om at avhandlingen eller deler av denne ikke er eller har vært innlevert til bedømmelse for doktorgrad ved annen norsk eller utenlandsk institusjon.

Avhandlingen leveres i 5 eksemplarer og i innbundet eller heftet stand.

Dersom avhandlingen godkjennes til disputas leveres ytterligere(det antall eksemplarer som kreves ved institusjonen). Sammen med avhandlingen leveres et kortfattet sammendrag som kan tjene som pressemelding. Avhandlingen skal være mangfoldiggjort og offentlig tilgjengelig senest en måned før disputasen holdes.

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det kan godkjennes til å forsvares for doktorgraden. Etter innlevering har doktoranden kun anledning til å foreta rettinger av formell art, forutsatt at han eller hun sender inn en oversikt over samtlige rettinger som er foretatt i det innleverte arbeid. Oversikten leveres inn senest sammen med tema for selvvalgt prøveforelesning, jf §8.

§ 6 Oppnevning av bedømmelseskomite

Til å bedømme avhandlingen, prøveforelesningene, og forsvaret av avhandlingen, oppnevner styret eller vedkommende avdeling etter begrunnet forslag fra den aktuelle grunnenhet/fagmiljøet en sakkyndig komite på minst tre medlemmer. Avdelingen utpeker komiteens leder. Minst ett av komitemedlemmene skal være uten tilknytning til bedømmende institusjon. Så vidt mulig bør ett av medlemmene være fra utenlandsk lærested. Komiteen skal såfremt mulig være sammensatt slik at begge kjønn er representert. Medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Habilitetsreglene i Forvaltningslovens §§6 flg.

gjelder for komiteens medlemmer, jf lovens §10. Doktoranden orienteres om komitéens sammensetning.

§ 7 Komiteens innstilling og behandlingen av innstillingen

Komiteen avgir innen en frist fastsatt av avdelingen begrunnet innstilling, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden. Dissenser skal begrunnes. Komiteen kan kreve framlagt doktorandens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle dissenser og individuelle uttalelser tilstiles avdelingen og skal så snart som mulig oversendes doktoranden, som gis en frist på minimum en uke til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom doktorandens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteen før avdeling fatter realitetsvedtak i saken.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle merknader behandles av styret eller det organ dette bemyndiger. Dekanus kan godkjenne en komiteinnstilling når den enstemmig konkluderer med at doktoranden gis adgang til å disputere.

Doktoranden underrettes om resultatet av behandlingen.

§ 8 Prøveforelesninger og disputas

Dersom arbeidet finnes verdig til å forsvares for doktorgraden, skal doktoranden holde to offentlige prøveforelesninger, en over et selvvalgt emne og en over et oppgitt emne. Doktoranden meddeler tittel på prøveforelesning over selvvalgt emne til avdelingen 1 måned før disputasen. Emne for prøveforelesning over oppgitt emne bestemmes av bedømmelseskomiteen og kunngjøres for doktoranden 14 dager før forelesningen. Disputasen skal normalt avholdes innen seks måneder etter at avhandlingen er innlevert til bedømmelse. Prøveforelesningene skal holdes før disputasen.

Forelesninger og disputas skal skje på det språket som avhandlingen er skrevet på, eller et annet språk som er tillatt i henhold til reglementet.

Bedømmelseskomiteen vurderer prøveforelesningene, som skal finnes tilfredsstillende.

Finner bedømmelseskomiteen prøveforelesningene tilfredsstillende, skal doktoranden forsvare doktorgradsarbeidet i disputas.

Disputasen skal være offentlig. Det skal normalt være to opponenter. De to opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomiteen og utpekes av avdelingen eller av komiteen selv. I særlige tilfeller kan det oppnevnes opponenter som ikke har vært medlemmer av komiteen.

Disputasen ledes av avdelingsleder eller den denne bemyndiger. Den som leder disputasen gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningene og bedømmelsen av disse. Deretter gjør(førsteopponent eller doktorand) rede for hensikten med og resultatene av den vitenskapelige undersøkelsen. Første opponent innleder diskusjonen og annen opponent avslutter disputasen. Øvrige tilstedeværende som ønsker å delta i drøftingen, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen et tidspunkt som denne fastsetter og kunngjør ved åpningen av disputasen.

Etter disputasen sender bedømmelseskomiteen en innberetning til avdelingen der den gjør rede for hvordan den har vurdert prøveforelesningene og forsvaret av avhandlingen. Innberetningen skal konkludere med om prøvene samlet sett er godkjent/ikke godkjent.

Hvis prøveforelesningene og/eller disputasen ikke godkjennes, kan ny prøve først avlegges seks måneder etter disputasen. Såvidt mulig skal de nye prøvene vurderes av den opprinnelige bedømmelseskomiteen.

§ 9 Kreering og diplom

På grunnlag av innberetning fra bedømmelseskomiteen om at prøveforelesningene og disputasen er godkjent, kreerer institusjonens øverste styringsorgan eller det organ det bemyndiger, doktoranden til doktor.

Doktorgradsdiplom utferdiges av institusjonen. På diplomet skal tittelen på avhandlingen føres opp sammen med opplysninger om hvilket fagområde doktorgraden er avlagt innenfor.

§ 10 Klage

Avslag på søknad om adgang til bedømmelse etter § 2, eller nekting av godkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar etter §§ 7 og 8, kan påklages etter reglene i Forvaltningsloven §§ 28 flg. Grunnlagt klage sendes avdelingen.

Hvis vedtaket er truffet av avdeling, kan avdelingsstyret oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. I motsatt fall sendes klagen til styret til avgjørelse. Har styret truffet det påklagede vedtaket, og det ikke finner grunn til å oppheve eller endre dette, sendes klagen til departementet til avgjørelse. Klageinstansen kan prøve alle sider ved det påklagede vedtak. Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

ur\lex\drgrphil.for

oppdatert 01.10.99

Saksansvarlig: Ragnhild Solheim

Saksbehandler: Gina Clausen

FU-sak / 2014 Egenvurdering av Forskningsutvalget

Vedlegg:

1. [Retningslinjer for Forskningsutvalget](#)

Forslag til vedtak/ innstilling:

Utarbeides på grunnlag av innspill i møtet

Saksframstilling:

Bakgrunn

Retningslinjer for NMBUs utvalg ble vedtatt av Fellesstyret, FS-174/13, og ba om at utvalgenes størrelse og sammensetning vurderes i løpet av 2014.:

Fellesstyret gav en del innspill til endringer i retningslinjene til studieutvalget og Forskningsutvalget ved NMBU. Bl.a. må det tydeliggjøres at nemndene er rådgivende utvalg for rektor. De foreslåtte navnene på utvalgene er ikke endelige.

Vedtak:

Fellesstyret gir rektor, i samråd med styreleder, fullmakt til å fastsette retningslinjene i samsvar med de innspill som framkom i møtet.

Fellesstyret anbefaler at det i løpet av 2014 gjøres en vurdering av utvalgenes størrelse og sammensetning.

I henhold til arbeidsplan for Forskningsutvalget 2014 skal FU på sitt møte i november foreta en egenvurdering. Utvalget har i 2014 hatt 8 møter. Utvikling av NMBUs ph.d.-forskrift var hovedsaken i vårsemesteret, og utvikling av NMBUs tiltak for å styrke forskningen og forskerutdanningene var agendaen for høstsemesteret.

Forskningsdirektøren foreslår at utvalget evaluerer året som har gått, og ber om at FU diskuterer følgende spørsmål:

1. Fungerer utvalget etter hensikten?
2. Blir utvalget lyttet til og rådspurt i forskningsspørsmål?
3. Fungerer utvalgets sammensetning og møtestruktur?
4. Er møteforberedelser, sakspapirer og møtebok hensiktsmessig?
5. Hvilke typer saker kan utvalget ha mer/mindre av?
6. Bør det gjøres endringer i Retningslinjene?

Retningslinjer for Forskningsutvalget ved NMBU (FU)

Hjemmel

Retningslinjene er vedtatt av Fellesstyret 19.12.13 (sak 174/13) med utgangspunkt i lov -2005-04-01-15 (univl.), og på grunnlag av Fellesstyrets vedtak i sak 09/2013, *Styringsreglement for NMBU – endelig vedtak om utfyllende bestemmelser og fullmaktsfordeling*.

Formål

Hensikten med retningslinjene er å klargjøre FUs rolle, myndighet og ansvarsområder, og gi nærmere regler om FUs arbeid og saksbehandling.

Sammensetning

- Prorektor (leder)
- 13 faste vitenskapelige tilsatte med personlige vara. Instituttleder i samråd med dekan foreslår enten leder av instituttens tilsvarende organer (forskningsutvalg) eller en fast vitenskapelig ansatt, alle med personlige varamedlemmer. Dekanene i felleskap skal påse at sammensetning av utvalget oppfyller krav i Likestillingsloven.
- 1 midlertidig vitenskapelig tilsatt, fortrinnsvis en postdoktor, med personlig vara foreslått av dekan
- 1 ph.d.-kandidat med personlig vara oppnevnt av doktorgradskandidatenes organisasjon
- 2 studenter med personlige vara oppnevnt av Studenttinget
- 1 medlem fra tilsatte i teknisk og administrativ stilling og personlig varamedlem oppnevnt av administrasjonsdirektøren etter forslag fra enhetene og tjenestemannsorganisasjonene.

Forskningsdirektøren er utvalgets sekretær.

Oppnevning og funksjonsperiode

Rektor oppnevner de faste og midlertidige vitenskapelige tilsatte og personlige vara.

FU utpeker selv nestleder blant medlemmene.

FU følger universitetsstyrets funksjonsperiode.

Medlemmene oppnevnes for en periode tilsvarende universitetsstyrets funksjonsperiode med unntak av studenter som oppnevnes for ett år, ph.d.-kandidat og representant for midlertidig vitenskapelige ansatte oppnevnes for to år.

Som hovedregel skal ingen være medlem av FU i mer enn to funksjonsperioder.

Rolle, myndighet, ansvars- og oppgaveområder

Rolle og myndighet

- FU er universitetets rådgivende forskningspolitiske organ, og skal gi råd og strategiske innspill til rektor i strategiske saker som gjelder forskning. FUs mandat omfatter forskningsstrategi og – prioriteringer, forskerutdanning, rekruttering til forskning,

forskningsformidling, internasjonalt forskningssamarbeid, innovasjon og verdiskaping, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid, samt forskningsetikk og god vitenskapelig praksis.

- FU er et kollegialt organ som skal ivareta helhetsperspektivet på NMBUs forskningsvirksomhet. FU rapporterer til rektor.
- FU skal være en møteplass for menings-, erfarings- og idéutvikling,

Ansvar og oppgaver

FU skal

- på oppdrag fra rektor og på eget initiativ, bidra i utviklingen av strategier og tiltaksplaner innenfor forskning
- være med på å sikre at forskningen ved NMBU holder høy kvalitet og ha et særlig ansvar for å initiere tiltak som hever kvaliteten på forskning og forskerutdanning
- arbeide for å sikre best mulige vilkår for forskningen, med særlig vekt på den grunnleggende forskningen
- ha det overordnede ansvaret for og gi råd om den organiserte forskerutdanningen og *dr. philos.*-graden ved NMBU
- ha ansvar for opplegg og godkjenning av studieplaner og utarbeide retningslinjer for opptak til ph.d.-utdanningen ved NMBU
- gi råd om
 - o universitetets bidrag til innovasjon
 - o universitetets samspill med næringsliv og offentlig sektor
 - o nasjonal og internasjonal forskningspolitikk
 - o utvikling av NMBUs forskningssamarbeid
- medvirke til at forskningen gjennomføres i samsvar med god vitenskapelig praksis og holder høy etisk standard

Saksansvarlig: Ragnhild Solheim
Saksbehandler: Solveig Fossum-Raunehaug

FU-sak 51 / 2014 Informasjonssaker

Vedlegg:

1. [Endret mandat](#) - Utvalg for etisk vurdering av studier med dyrepasienter
2. [Rapport fra NFR](#) ifbm dialogmøte 2014

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

MANDAT OG RETNINGSLINJER FOR UTVALG FOR ETISK GODKJENNING AV STUDIER MED DYREPASIENTER

Vedtatt 23. juni 2014 av forskningsdirektør (ref. FU-sak 16/2014).

Revidert 9. oktober 2014 av underutvalget og godkjent av forskningsdirektør 20. oktober 2014.

Public 360 referanse: 14/04723

I Innledning

NMBU må ha på plass nødvendige formelle systemer som sikrer at forskerne kan publisere resultater i relevante og anerkjente publiseringskanaler.

Flere anerkjente vitenskapelige tidsskrift stiller krav om at kliniske studier av dyrepasienter er godkjent av lokale (etiske) komiteer før resultatene fra slike studier vurderes for publisering. Det er ulik praksis i Europa på området. Mens man i Norge ikke har et nasjonalt krav om godkjenning av kliniske studier med dyrepasienter, må veterinære utdanningsinstitusjoner i eksempelvis Sverige og Sveits søke henholdsvis Jordbruksverket og offisiell komite på kanton-nivå om godkjenning denne typen studier.

Forskningsutvalget vurderte saken i møtet 20. mars 2014. Utvalget så det som mest hensiktsmessig at godkjenningsordningen blir lagt til Forskningsutvalget i et eget underutvalg spesielt opprettet for å ta seg av fortløpende godkjenning av studier med dyrepasienter, jf. FU-sak 16/2014. Etikikutvalget behandlet saken 27. mars 2014 og kom til samme konklusjon.

II Mandat

Underutvalget skal, når forskere ved NMBU ønsker det:

- Vurdere om hensyn til dyrevelferd, eierkommunikasjon, personvern er godt nok ivarettatt for publisering i internasjonalt anerkjente publiseringskanaler i innsendte forsøksplaner for pilotstudier og kliniske studier på dyrepasienter.

- Vurdere om forsøket følger: International Association of Veterinary Editors Consensus sin "Author Guidelines on Animal Ethics and Welfare for Editors", <http://veteditors.org/ethicsconsensusguidelines.html>
- Undersøke at kliniske forsøk er designet slik at manuskriptet kan følge "CONSORT 2010 checklist of information to include when reporting a randomised trial", <http://www.consort-statement.org/downloads>

Underutvalget vil ikke vurdere søknader på studier med dyrepasienter som allerede er igangsatt.

II Sammensetning, oppnevning og funksjonsperiode

Utvalget skal være sammensatt og arbeide på en måte som sikrer effektiv og fortløpende behandling av innkomne søknader slik at forskningsarbeidet/studiene ikke blir forsinket. Antall utvalgsmedlemmer bør ikke overstige tre til fire personer.

De sentrale instituttene for kliniske studier på dyrepasienter er Institutt for produksjonsdyrmedisin (ProdMed) og Institutt for sport- og familiedyrmedisin (SportFaMed). Hvert av instituttene bør være representert i underutvalget. I tillegg skal Forskningsutvalget og Etikkutvalget være representert.

Underutvalgets sammensetning ble oppnevnt 01.01.2014:

1 representant fra ProdMed: Erik Ropstad

1 representant fra SportFaMed: Henning Andreas Haga

1 representant fra Etikkutvalget (ikke veterinærbakgrunn): Deborah Oughton

Totalt tre personer (såfremt FU og ProdMed eller SportFaMed er samme person)

Sekretær: Forskningsavdelingen

Forvaltningslovens kapittel II "Om ugildhet" gjelder for NMBU og må etterleves av universitetets ansatte. For spørsmål om habilitet vises det til Forvaltningsloven, § 6.

Oppnevning

Leder av Forskningsutvalget oppnevner underutvalgets medlemmer.

Underutvalget utpeker selv leder blant medlemmene.

Underutvalget følger Forskningsutvalgets funksjonsperiode.

Som hovedregel skal ingen være medlem av underutvalget i mer enn to funksjonsperioder.

IV Retningslinjer for godkjenning av studier med sports- og familiedyr

Til grunn for arbeidet ligger NMBUs etiske retningslinjer og retningslinjer for Forskningsutvalget.

I tilfeller underutvalget ønsker å få en vurdering av Etikkutvalget, løftes saken til Etikkutvalget for uttalelse.

Søknaden

Henvendelsen til utvalget om etisk godkjenning av studien gjelder som søknad og skal inneholde:

- Klar og tydelig beskrivelse av om det er et pilotforsøk eller en klinisk studie
- Forsøksplan
- Skjema for eiersamtykke

V Vurdering av utvalget

Spørsmålet om hvorvidt utvalget er den rette instans til å godkjenne kliniske studier, tas opp til vurdering i Etikkutvalget innen utgangen av 2015 når det foreligger mer erfaring på området.

Dialogmøte mellom NMBU og Forskningsrådet

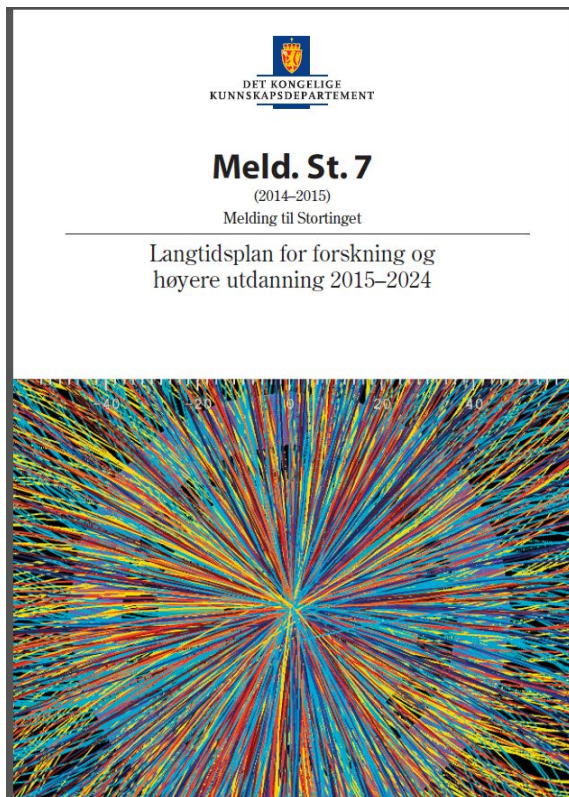
15.Oktober 2014

Program

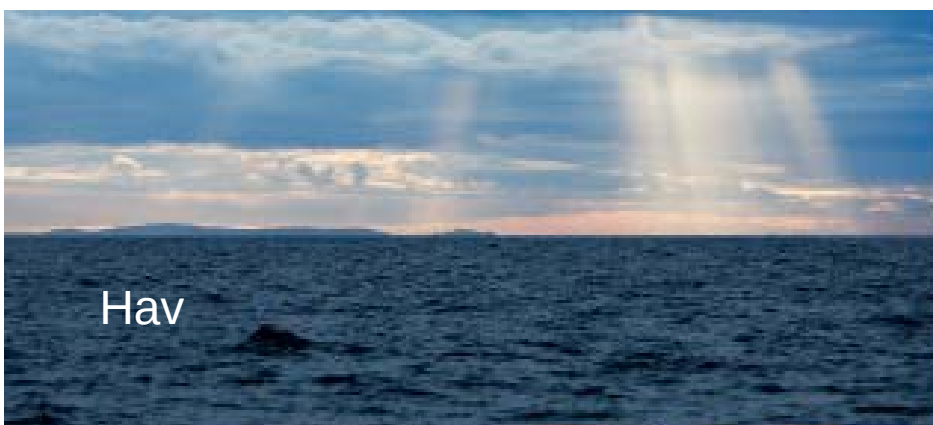
- 09:00 **Velkommen og bakgrunn for møtet**
v/ Arvid Hallén
- 09:10 **Struktur i sektoren.** Informasjon fra universitetet
- 09:40 **Dialog om samarbeid og utfordringer knyttet til de seks prioriterte områdene pekt ut av Kunnskapsdepartementet i *Langtidsplan for forskning og høyere utdanning***
- Hav
 - Klima, miljø og miljøvennlig teknologi
 - Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester
 - Muliggjørende teknologier
 - Et innovativt og omstillingsdyktig næringsliv
 - Verdensledende fagmiljøer
- 11:40 **Porteføljeanalyser**

Struktur i sektoren

- Informasjon fra universitetet

Dialog om samarbeid og utfordringer knyttet til de seks prioriterte områdene pekt ut av Kunnskapsdepartementet i Langtidsplan for forskning og høyere utdanning

Hav

Bedre offentlige
tjenester

Klima, miljø og
miljøvennlig energi

Muliggjørende teknologier

Innovativt næringsliv

Verdensledende miljøer

Hav

- Regjeringen vil trappe opp innsatsen for å oppnå:
 - Øke verdier fra næringer på havet, i kystområdet og på kontinentalsokkelen
 - Bedre forvaltning av økosystemer og ressurser i havområdene
 - Rent hav og sunn og trygg sjømat
- Følger opp anbefalingene fra Hav21
- Gir signaler til arbeidet med nye marine programmer
 - Vektlegger samspill og overlapp mellom relevante programmer

Hav – Signaler til oppfølgingen av LTP

- Felles utfordringer og muligheter på tvers av næringene
 - Samarbeid med leverandørindustrien – på tvers av næringene
- Bedre utnyttelse av biologiske ressurser
 - Mobilisere til en satsing på utvikling av bioøkonomien
- Sterke norske fagmiljøer
 - Kunnskapsoverføringer på tvers av fag og næringer
 - Utvikle tette koblinger mellom utdanning og næringene
 - Styrke rekrutteringen

Hvordan kan universitetene være en drivkraft for kunnskapsutvikling på tvers av fag og næringer for å øke verdiskapningen fra havet?

Klima, miljø og miljøvennlig energi

- Regjeringen vil trappe opp innsatsen for å oppnå:
 - Utvikling av norsk teknologi for verdens klima-, miljø- og energitutfordringer
 - Omstilling til lavutslippssamfunnet
 - Bedre forståelse av klimaendringene og god tilpasning til dem
 - En miljøtilpasset samfunnsutvikling
- Satsingen må ta utgangspunkt i de prioriteringene og anbefalingene som omtalt i Energi21, Klima21 og Miljø21

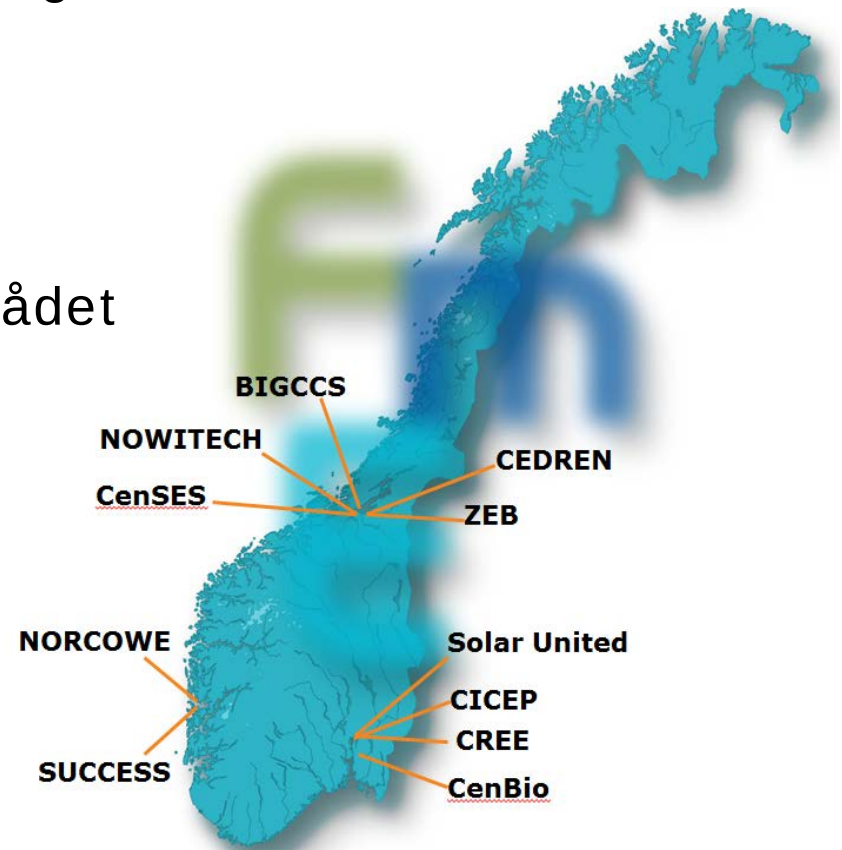
Klima, miljø og miljøvennlig energi

Signaler til oppfølgingen

- Verdiskaping fra nye teknologiløsninger
- Næringslivet som pådriver for omstilling
- Utdanne fagfolk som pådrivere for omstilling
- Utdanne fagfolk med kompetanse som kommunene trenger for tilpasning
- Kunnskapsbasert byutvikling
- Klimaendringers påvirkning av næringer (også positive effekter, f eks. matproduksjon)
- Samspill mellom klima- og andre miljøpåvirkninger
- Bevaring av økosystemer
- Begrense forurensing og svinn av mat
- Effektiv ressursutnyttelse

Forskningscentre for miljøvennlig energi - FME

- FME-ordningen er en stor og viktig satsing som blir lagt merke til internasjonalt
- Kombinasjonen av sentre og programmer gjør at Forskningsrådet har kraftfulle virkemidler på energiområdet
- 2015 blir et viktig år med ny FME-utlysning og midtveisevaluering av de samfunnsvitenskapelige FME-ene.

Universitetenes rolle i FME-ene

- Det tematiske området - miljøvennlig energi – inngår i alle universitetenes strategier
- FME-enes langsiktighet, mål om vitenskapelig kvalitet og vektlegging av forskerutdanning burde passe godt for universitetene.
- Universitetene deltar i mange konsortier, eks NTNU (7) og UiO (7), men er bare vertsinstitusjon for to, ZEB og CenSES.
- Midtveisevalueringen av FME-ene pekte på at:
 - forskningen ved universitetene har en tendens til å havne i skyggen av forskningen ved instituttene
 - det er ønskelig med sterkere innflytelse fra universitetene og næringslivet i styringen av sentrene.

Hvilken rolle ser universitetene for seg i en fremtidig FME-satsing?

Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester (1)

Ikke tallfestet - lite i Statsbudsjettet

1. Kunnskapsbaserte offentlige tjenester

- Kunnskap for og om offentlig sektor
- Økt bruk av forskning i offentlig sektor

Forskningsrådet: DEMOS (+SKATT/SAMRISK/noen tematiske)

2. Offentlig sektor som pådriver for og bruker av innovasjon

- Absorpsjonsevne (kunnskapstrianglet, bestillerkompetanse)
- Offentlige anskaffelser (offentlig/privat)
- Kommunene

Forskningsrådet: Offentlig sektor PhD – (FIKS) – Tematiske programmer – Innovasjonsprogrammer - Innovasjonssystem for offentlig sektor

3. Et kunnskapssystem for bedre helse og omsorg

Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester (2)

3. Et kunnskapssystem for bedre helse og omsorg

- Helseforskning
- Forskning for utvikling av helsetjenestene
- HelseOmsorg21
 - Kommuneløft
 - Næringspolitisk satsingsområde
 - Helsedata
 - Kunnskapsbaserte helsetjenester
 - Internasjonalisering (EU)

Forskningsrådet : Mye

Spesielt for NMBU:

- Global helse
- Sektoroverskridende helse
- Human/dyrehelse

Muliggjørende teknologier

- Får det noen konsekvenser for disponering av egne ressurser at dette området er utpekt i LTP for forskning? I hvilken grad fungerer dette som markedsføringsmuligheter av institusjonenes tilbud til studenter?
- Hva er inngrep med næringsliv på disse områdene? Hvordan ser samhandlingen med andre institusjoner ut på disse områdene? (Jf. Diskusjon om *Digitalt liv* der vi har lagt til grunn et bredt institusjonelt samarbeid)

Et innovativt og omstillingsdyktig næringsliv

- Hvordan arbeider universitetene sammen med høgskoler og næringsklynger i sin region?

Verdensledende forskningsmiljøer

FRIPROs mål: Kvalitet, dristighet og fornyelse i forskningen

FRIPRO
skal
fremme:

Vitenskapelig kvalitet i
internasjonal
forskningsfront

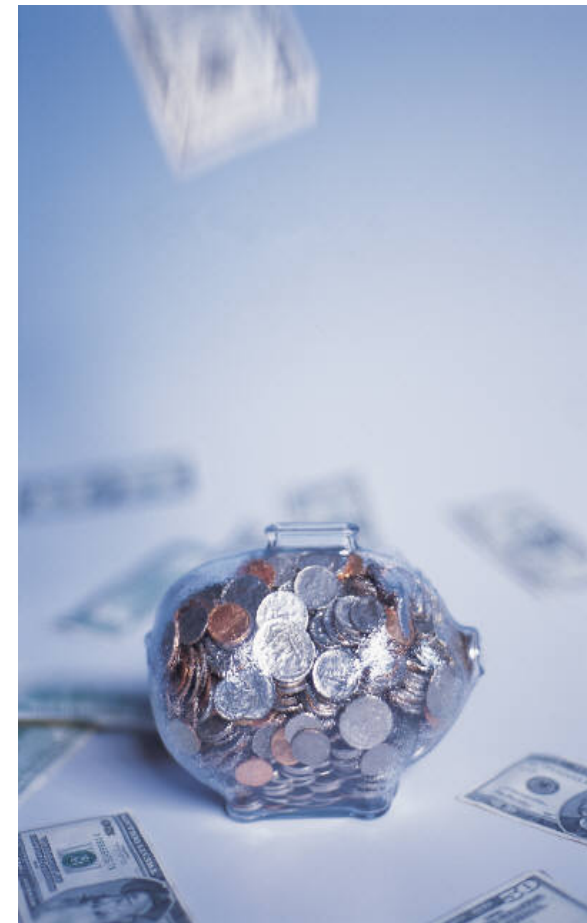
Dristig og nyskapende
forskning

Karriere for unge
forskertalenter

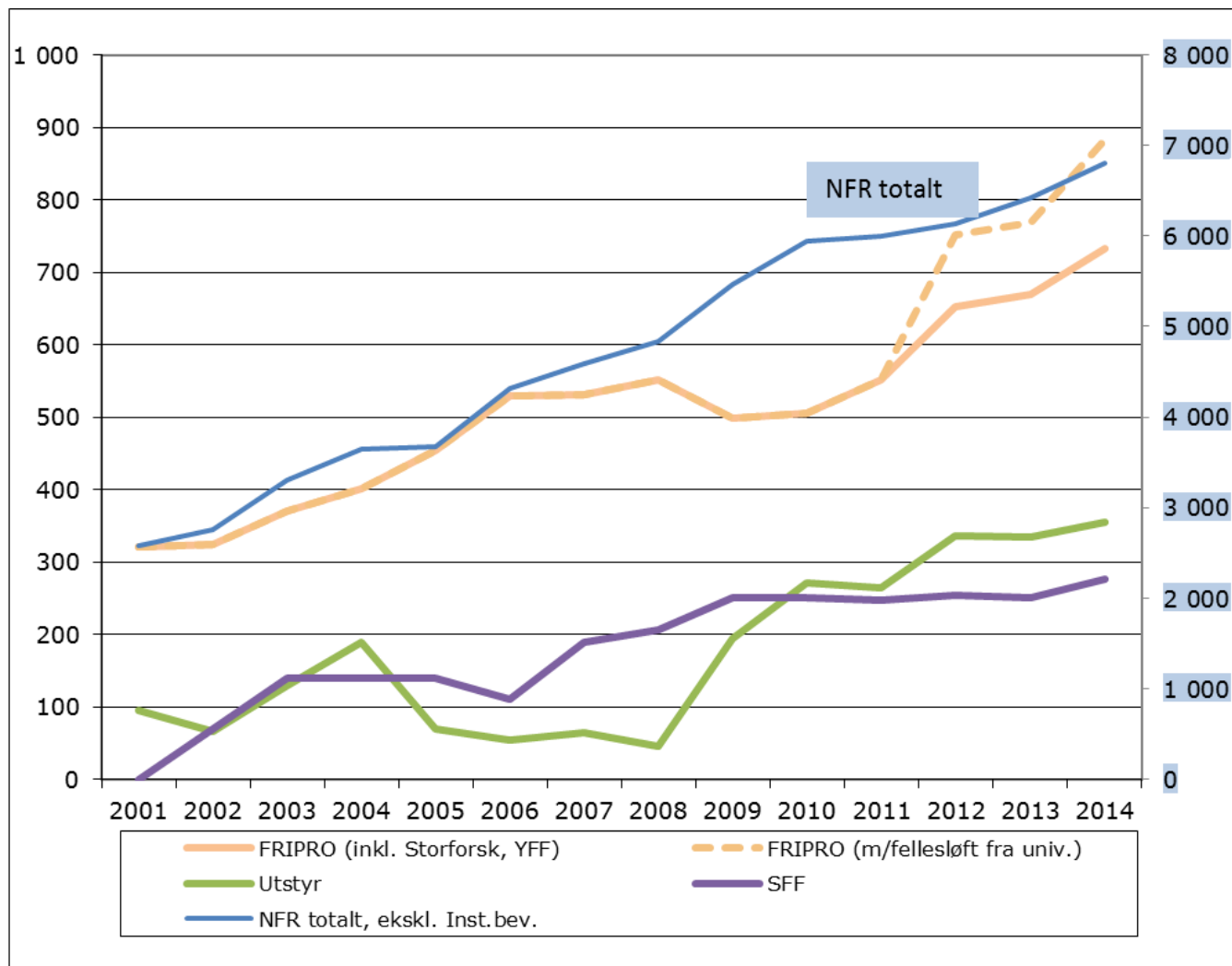
FRIPRO - FELLESLØFT

- **Fellesløftet I** i 2012 på 600 mill kr:
Innvilgelsesprosenten av søkt beløp ble hevet fra 5% i 0-vekst til 15%
- **Fellesløft II** i 2014 på 300 mill kr:
Ga midler til 42 unge forskertalenter.
Innvilgelsesprosent for unge talenter økte fra 7% i 0-vekst til 19%

Dette er løft som monner!

Budsjettøkning i åpne arenaer

Mål for Fellesløft III:

«bidra til flere verdensledende forskningsmiljøer»

Bakgrunn:

- Forskningsmeldingen, rapport fra Benner og Öquist, Regjeringens «syvpunktsplan», LTP: behov for kvalitetsheving!
- FRIPRO- og SFF-utlysninger, fagevalueringer: betydelig antall miljøer som har potensial til å nå et verdensledende nivå

Mål:

- Å sette gode miljøer i stand til å hente mer på den internasjonale arenaen
- Å bidra til flere nye kandidater til senere SFF
- Forskningsrådet og institusjonene kan gjennom fellesløft gjennomføre viktige forskningspolitiske tiltak

Profil og finansiering av Fellesløft III

- Åpent for alle institusjoner som søker FRIPRO
- Økonomiske ramme 1 mrd. kr fordelt over fem år
- Fordeling 50/50 mellom institusjonene og Forskningsrådet
- Totalt tildelt beløp til hvert prosjekt: 15-30 mill. kr
Prosjektperiode fem år.
- Bidraget fra sektorene baseres på prosentvis fordeling av utbetalte FRIPRO-midler i perioden 2010-2013

Søknadsbehandling i Fellesløft III

- Utlysning innenfor de tre FRIPRO-aktivitetene, samtidig med ordinær FRIPRO-utlysning (søknadsfrist 27.5.2015)
- Kvalitetssikring av innsendte søknader: innsendelsen skal godkjennes av institusjonenes ledelse
- FRIPROs ekspertpaneler foretar den kvalitetsmessige vurderingen av søknadene
- Utvelgelse av prosjekter for finansiering:
 - Universitetene: velger selv blant de best rangerte prosjektene fra egen institusjon
 - Øvrige institusjonstyper: de tre fagkomiteene velger ut prosjektene for disse sektorene på bakgrunn av kvalitet

Til diskusjon:

- Er det ønskelig med et fellesløft for å bidra til flere verdensledende forskningsmiljøer?
- Omfang og varighet - forslag:
 - Totalt 1mrd over 5 år
 - Prosjektene med varighet på fem år, tildelingen per prosjekt totalt 15 og 30 mill. kroner
- Skal forskere i lederroller ved nåværende og tidligere SFF-er kunne søke?

Økt gjennomslag på den internasjonale arenaen

FP7: Resultater pr. norske universitet i søknader

Pr. oktober 2014

Rangert etter antall deltakelser i søknader

	ANT. DELTAKELSER			EU-STØTTE			ANT. KOORDINATORER	
Deltaker kortnavn	i søknader	i innstilte prosjekter	Suksessrate deltakelser i %	i søknader (mill.euro)	i innstilte prosjekter (mill.euro)	Finansiell suksessrate i %	i søknader	i innstilte prosjekter
UiO	872	157	18,0%	630,1	88,8	14%	412	53
NTNU	705	127	18,0%	384,4	66,3	17%	227	37
UiB	490	99	20,2%	337,1	52,8	16%	230	35
UMB	183	43	23,5%	61,8	10,0	16%	39	6
UiT	169	39	23,1%	120,5	14,2	12%	56	6
UiS	71	17	23,9%	28,0	5,2	19%	23	4
UiA	57	7	12,3%	21,5	2,3	10%	7	1
UiN	4	2	50,0%	2,4	0,3	14%	1	
Totalt universiteter:	2551	491	19,2%	1585,9	240,0	15,1%	995	142

Ekskl. 1.trinnssøknader ved totrinnsprosesser og ugyldige søknader.

Datakilde: E-Corda (Kommisjonen). Oppdatering pr juli 2014

Antall deltakelser i søknader i FP7 fordelt på universiteter og år

6. oktober 2014

Deltaker kortnavn	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Totalt FP7
UiO	111	65	104	118	150	137	187	872
NTNU	118	59	82	80	132	90	144	705
UiB	98	42	70	63	75	58	84	490
UMB	26	19	29	23	34	21	31	183
UiT	31	17	14	27	20	27	33	169
UiS	9	5	10	11	12	11	13	71
UiA	12	2	12	3	13	6	9	57
UiN			1	1		1	1	4
Totalt:	405	209	322	326	436	351	502	2551

Ekskl. 1.trinnssøknader ved tottrinnsprosesser og ugyldige søknader.

Datakilde: E-Corda (Kommisjonen)

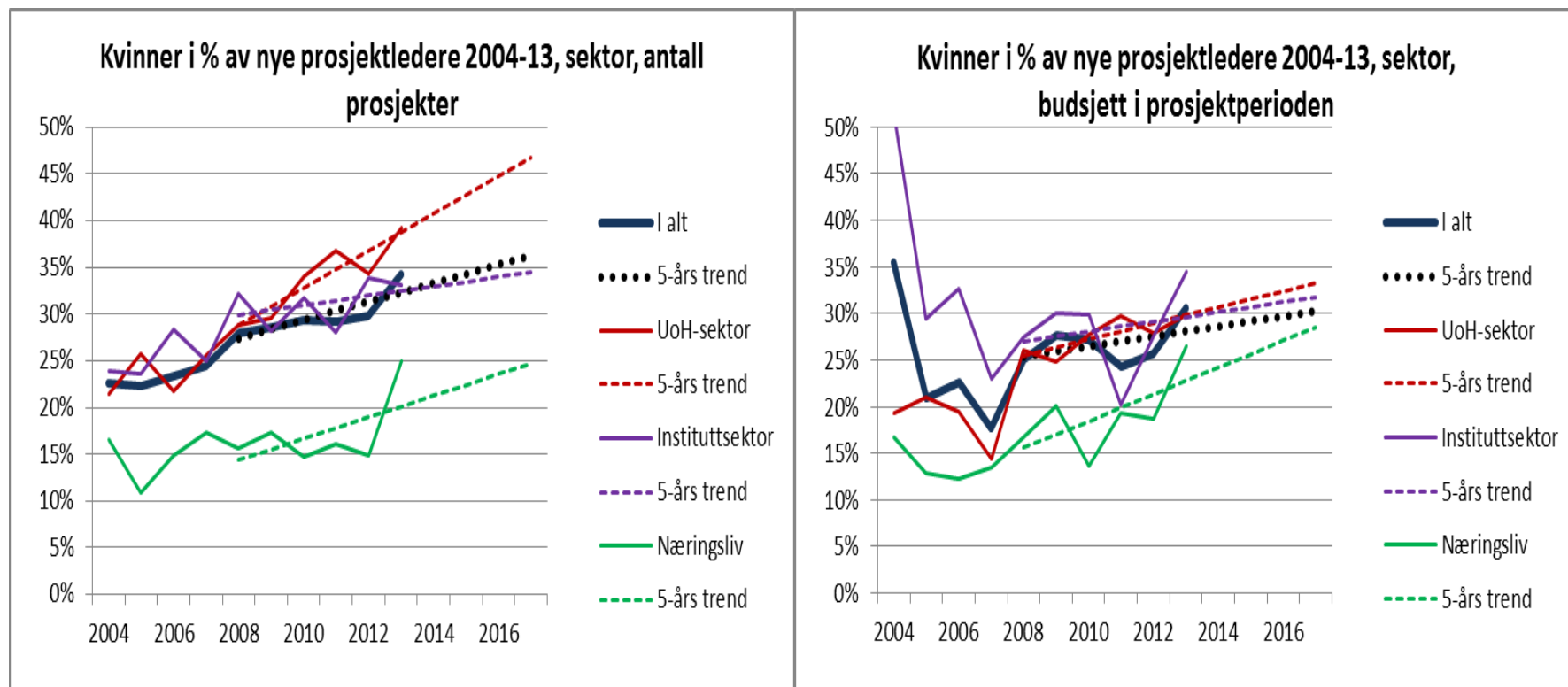
Gjennomslag på internasjonal arena

- Hva er ambisjoner og forventninger?
- Hvordan jobber dere for å oppnå dette?
- Hvordan kan Forskningsrådet bidra?

Kvinner i UoH-sektoren og ved NMBU - forskningsrådsprosjekter

Dialogmøte 2014 – 15.10.14

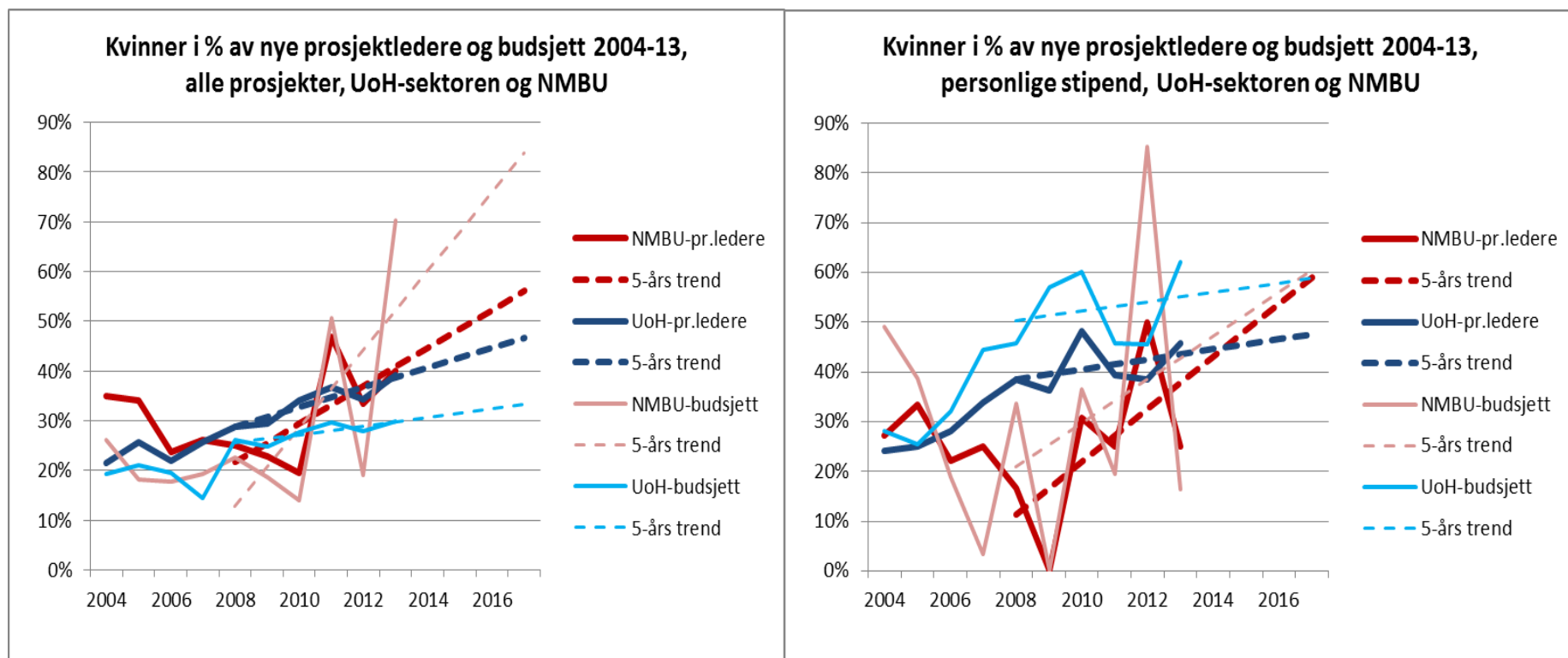
Kvinneandel av prosjektledere og budsjett, alle sektorer

UoH-sektoren har størst kvinneandel (ca.40%) og god vekst, men kvinnes andel av Budsjettet er vesentlig mindre (ca.30%) og vokser meget sakte.

Et typisk prosjekt som ledes av en mann i UoH-sektoren i perioden 2008-13 er på 5,2 mill. kr. mens tilsvarende for en kvinne er på 4,0 mill.kr, altså 24% mindre .

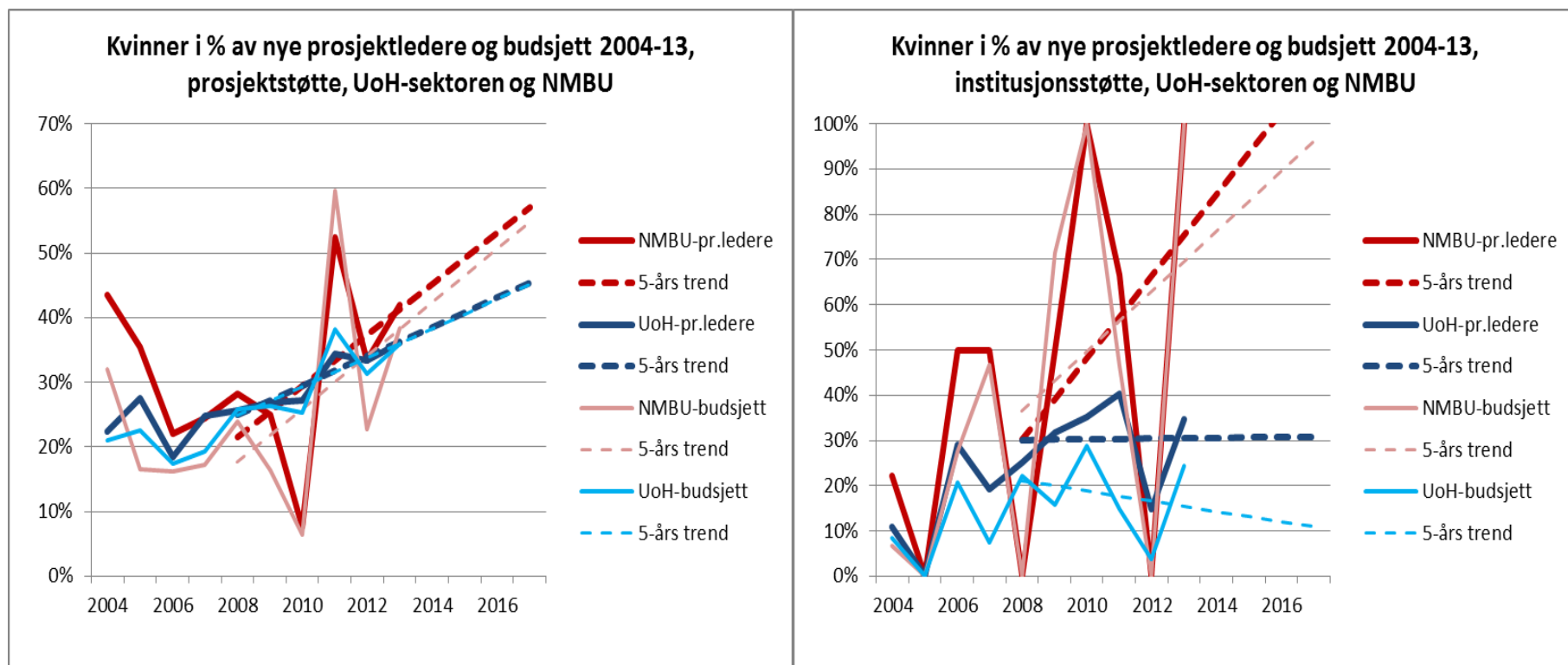
Kvinneandel av prosjektledere og budsjett, alle prosjekter og stipendiater, NMBU og UoH-sektoren

NMBU har 40% kvinnelige prosjektledere og god vekst. Prosjektstørrelsen er om lag lik for menn og kvinner, men vokser mest for kvinner.

«Personlig stipend» (21% av prosjektene og 4 % av budsjett på NMBU i 2008-13): Kvinneandel 35%, vokser raskt, prosjektene noe større enn mennenes.

Kvinneandel av prosjektledere og budsjett, alle prosjekter og stipendiater, NMBU og UoH-sektoren

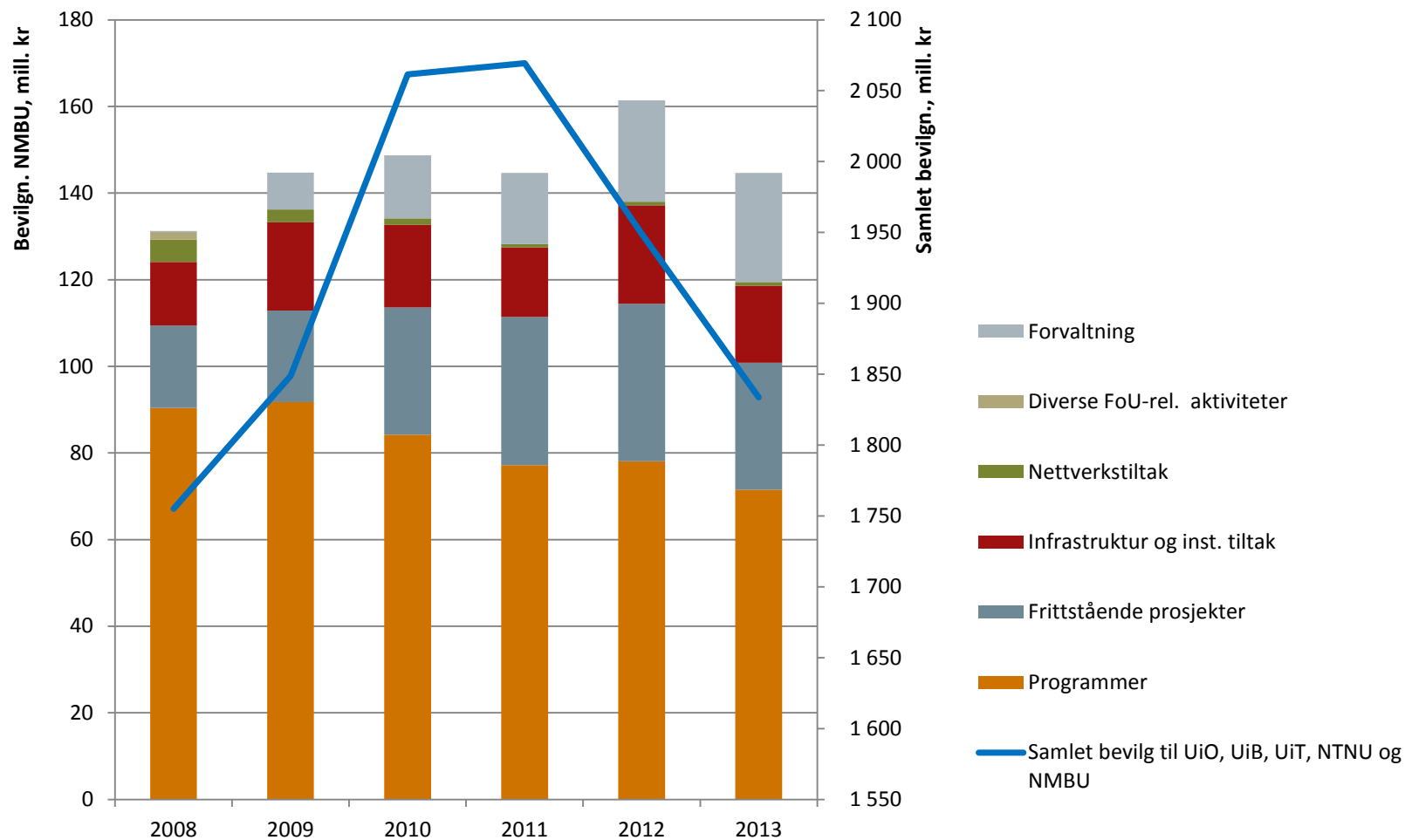
«Prosjektstøtte» (74% av prosjektene og 76 % av budsjett på NMBU i 2008-13): Kvinneandel over 40%, god vekst, prosjektstørrelsen er om lag lik for menn og kvinner.

«Institusjonsstøtte» (5% av prosjektene og 21 % av budsjett på NMBU i 2008-13): Kvinneandel over 70 %, god vekst, prosjektstørrelse om lag som for menn. **NB svært få prosjekter.**

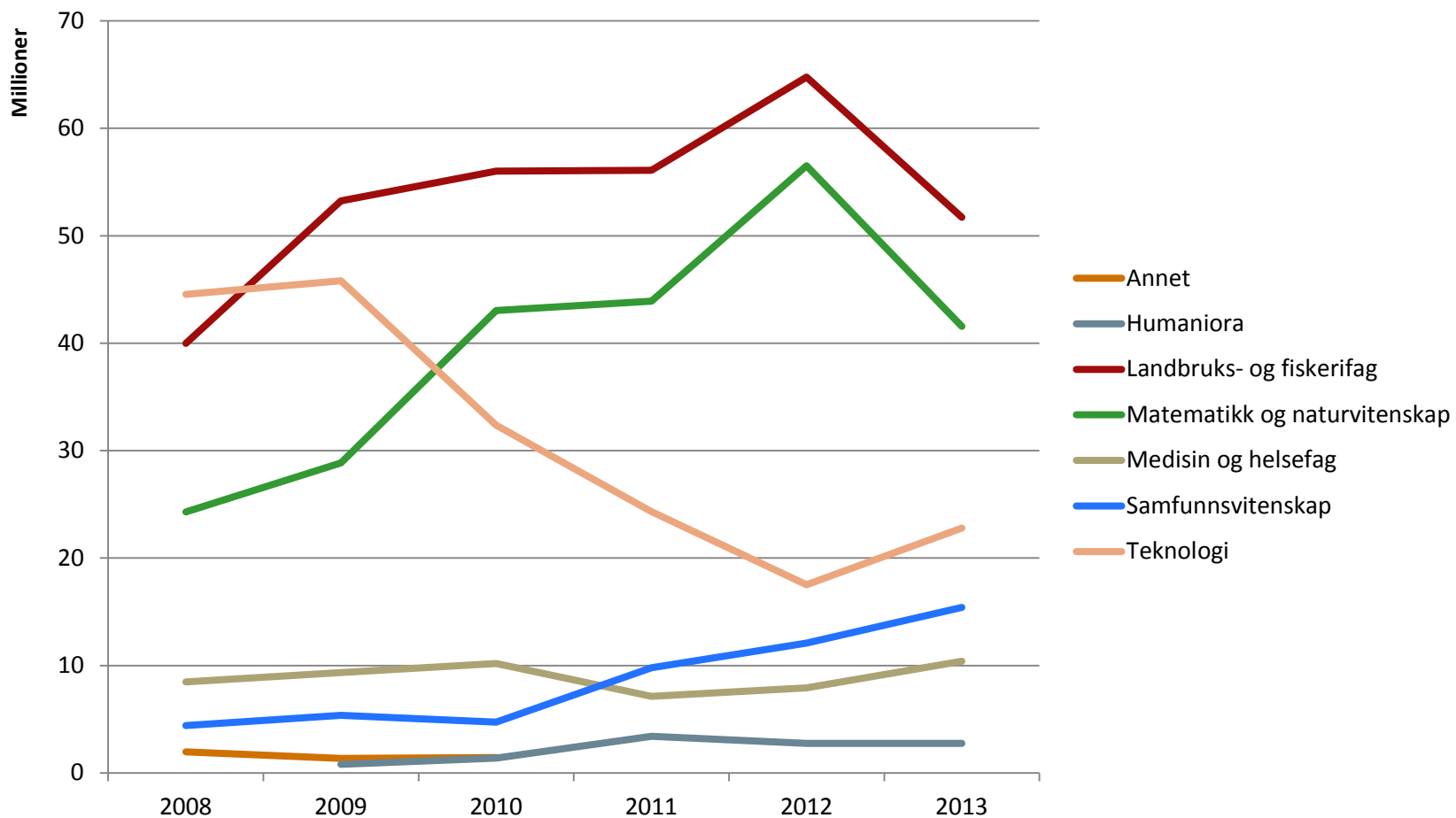

Porteføljeanalyse

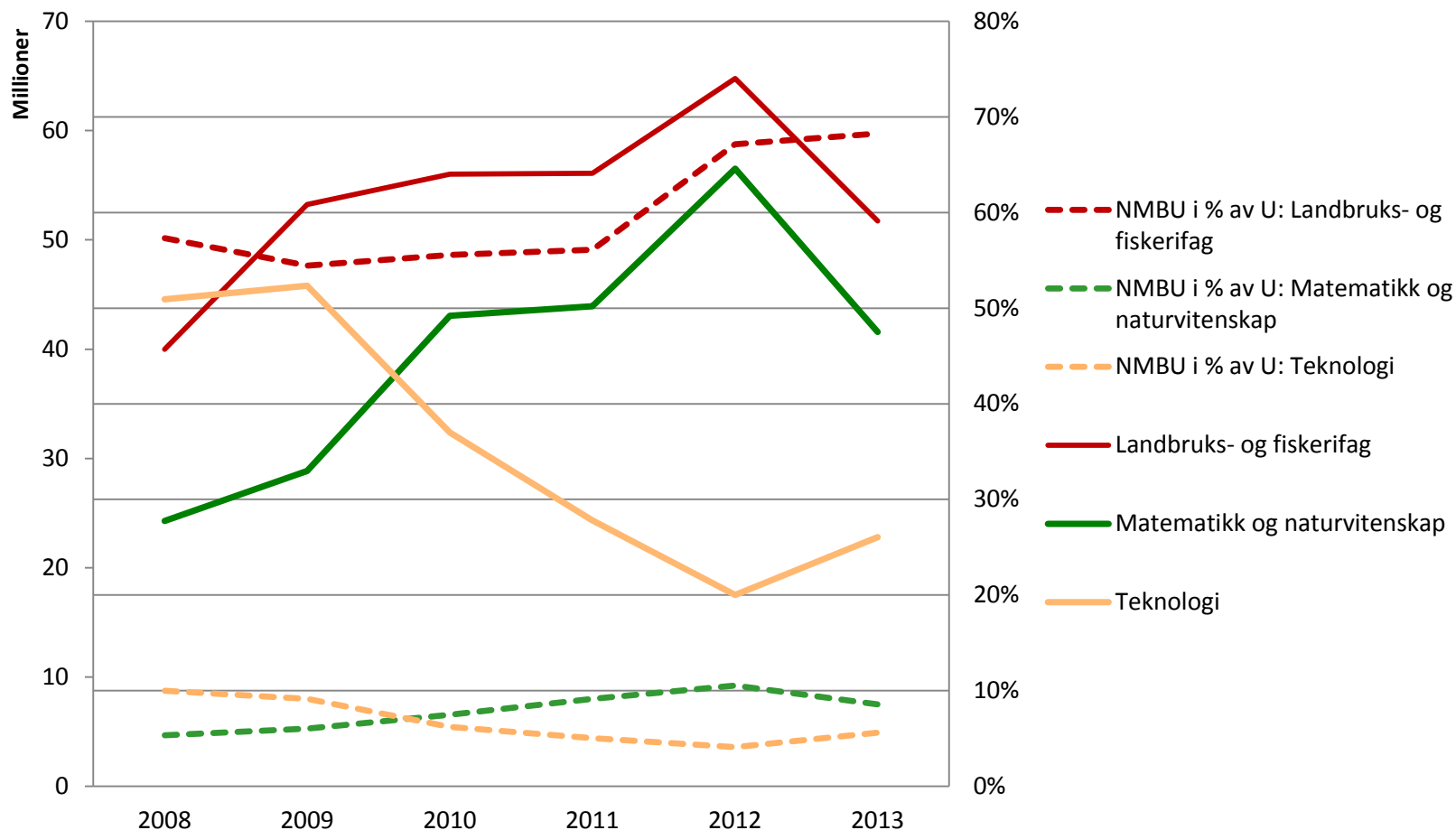
Prosjektbevilgninger til NMBU fordelt på virkemidler, 2008-2013

Prosjektbevilgninger til NMBU fordelt på fagområder, 2008-2013

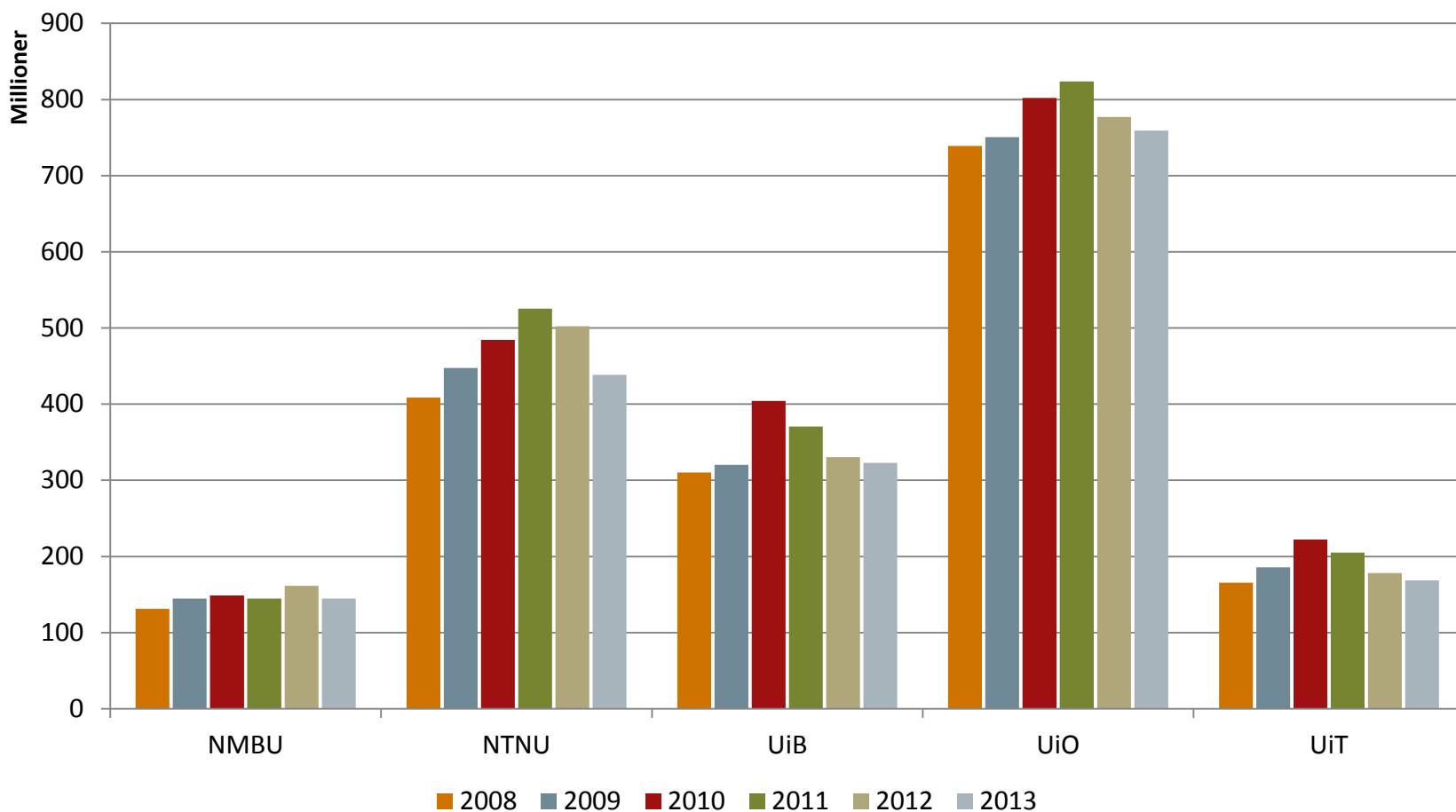

Bevilgninger til NMBU fordelt på utvalgte fagområder, og NMBUs prosentvise andel av U'enes* samlede bevilgning til de samme fagområdene. 2008-2013

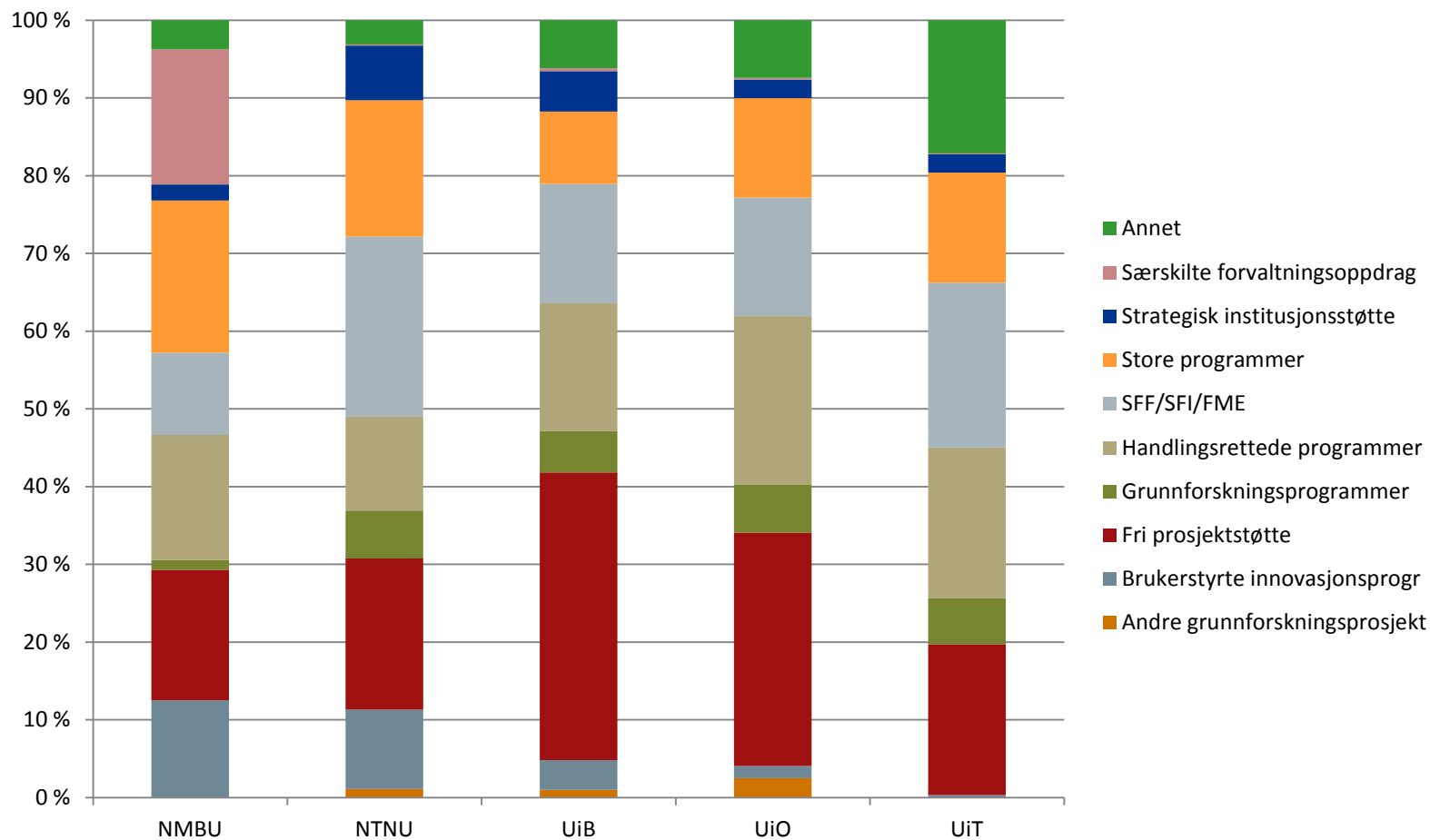

* U'ene er UiO, UiB, UiT, NTNU og NMBU

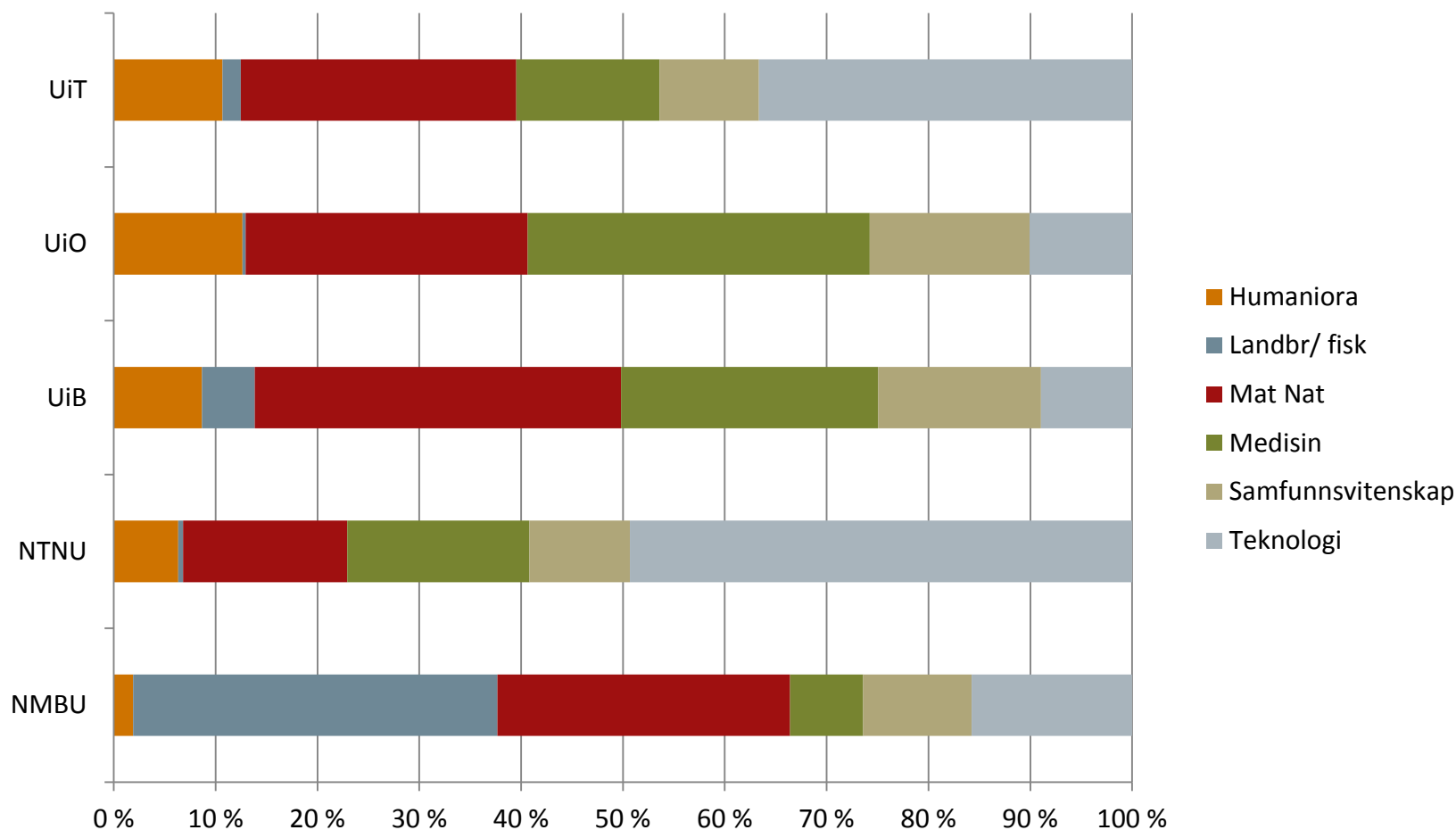
Prosjektbevilgninger til de største universitetene, 2008-2013. mill. kr

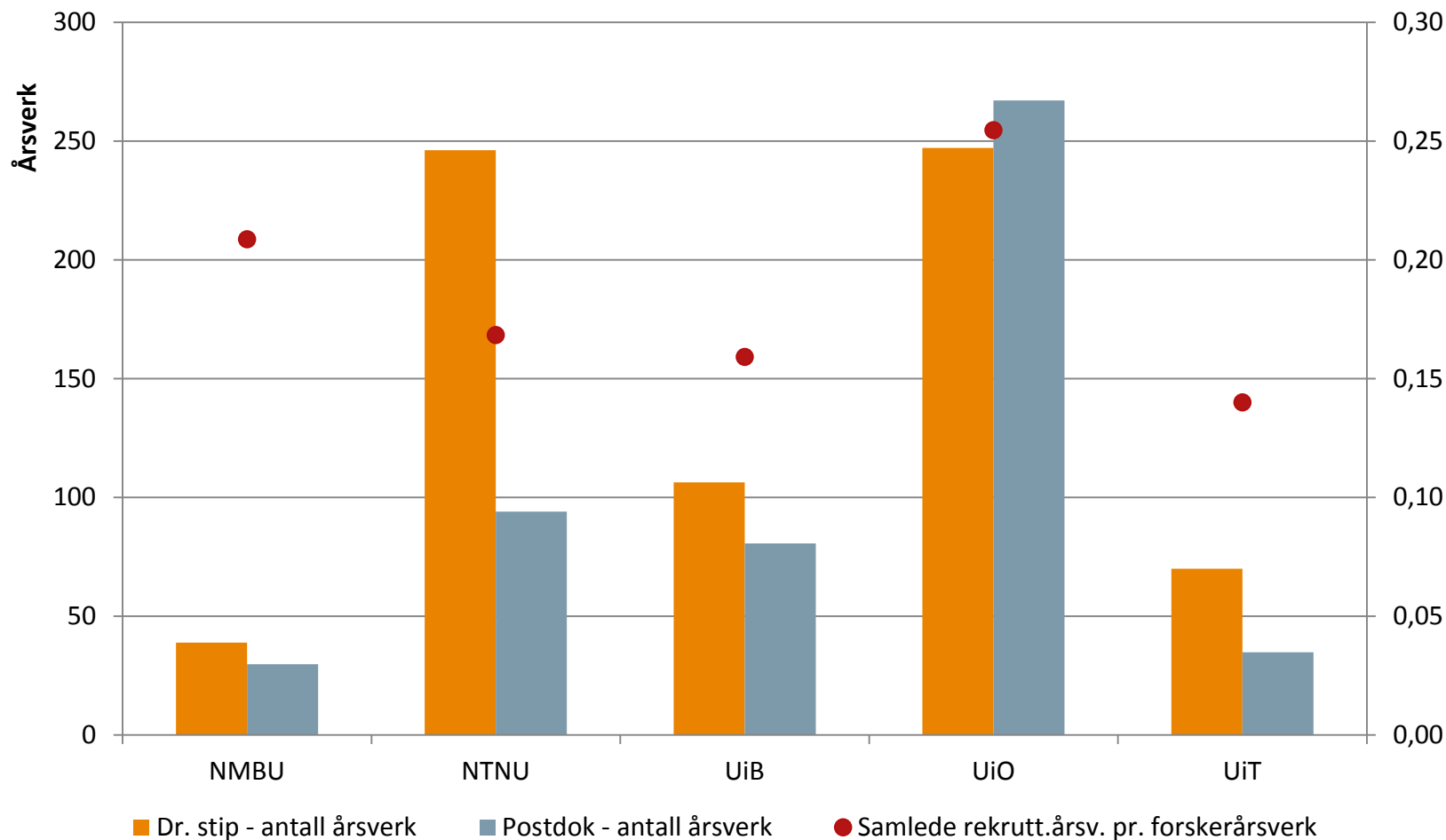
Prosjektbevilgninger til de største universitetene, fordelt på virkemidler, 2013

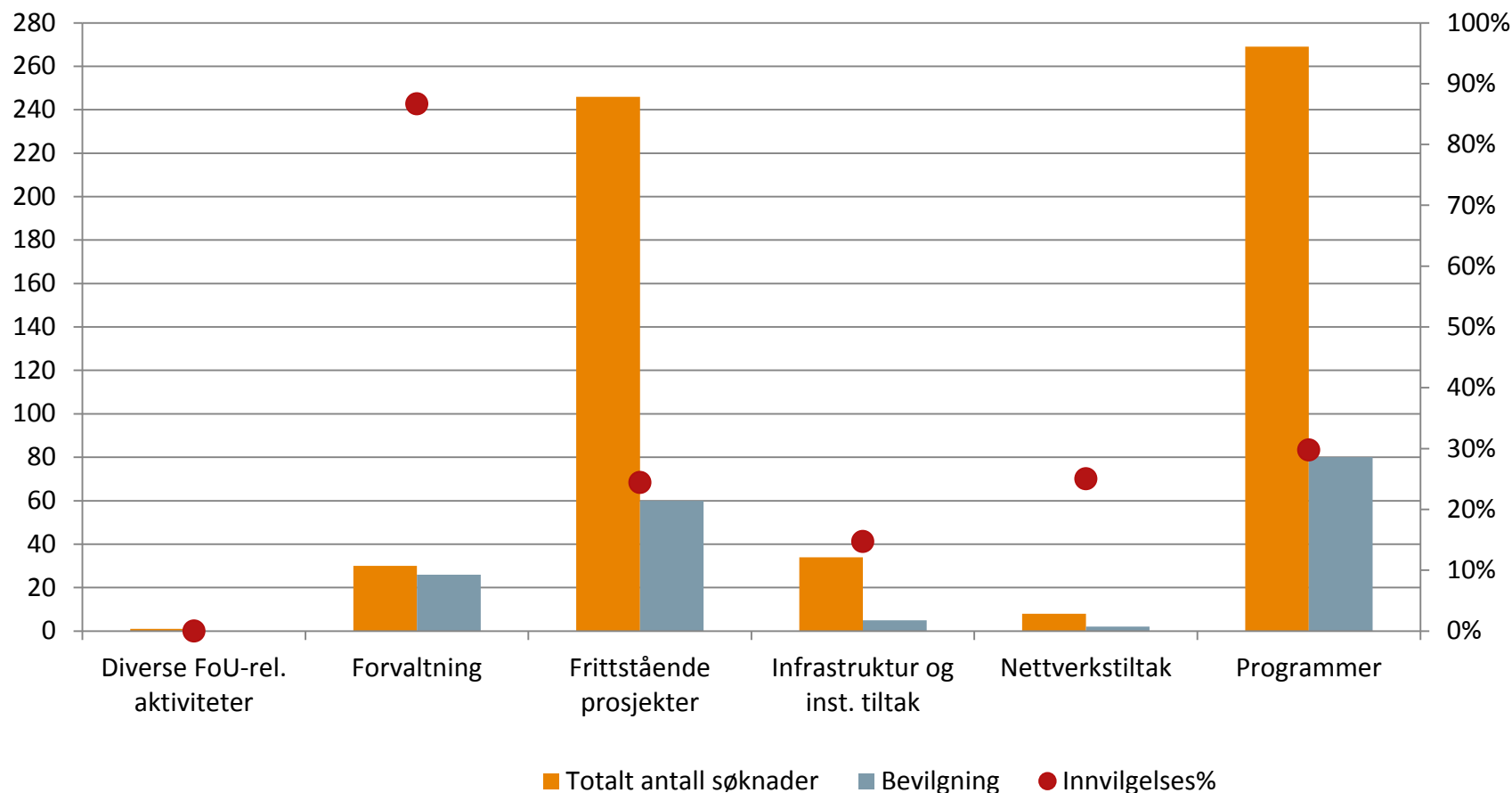
Prosjektbevilgninger til de største universitetene, fordelt på fagområder, 2013

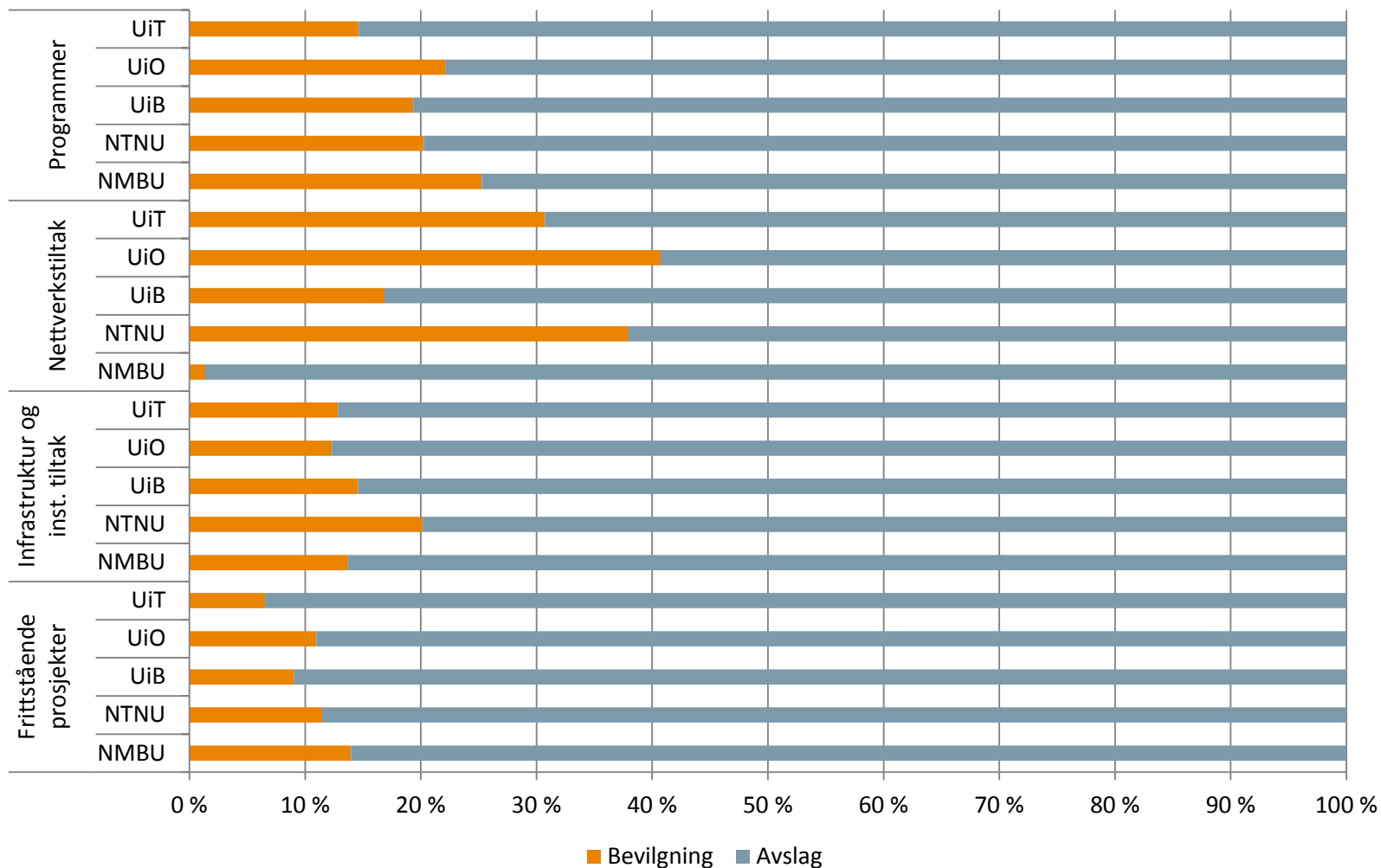
Rekrutteringsårsverk fordelt på stipendiattype, 2013

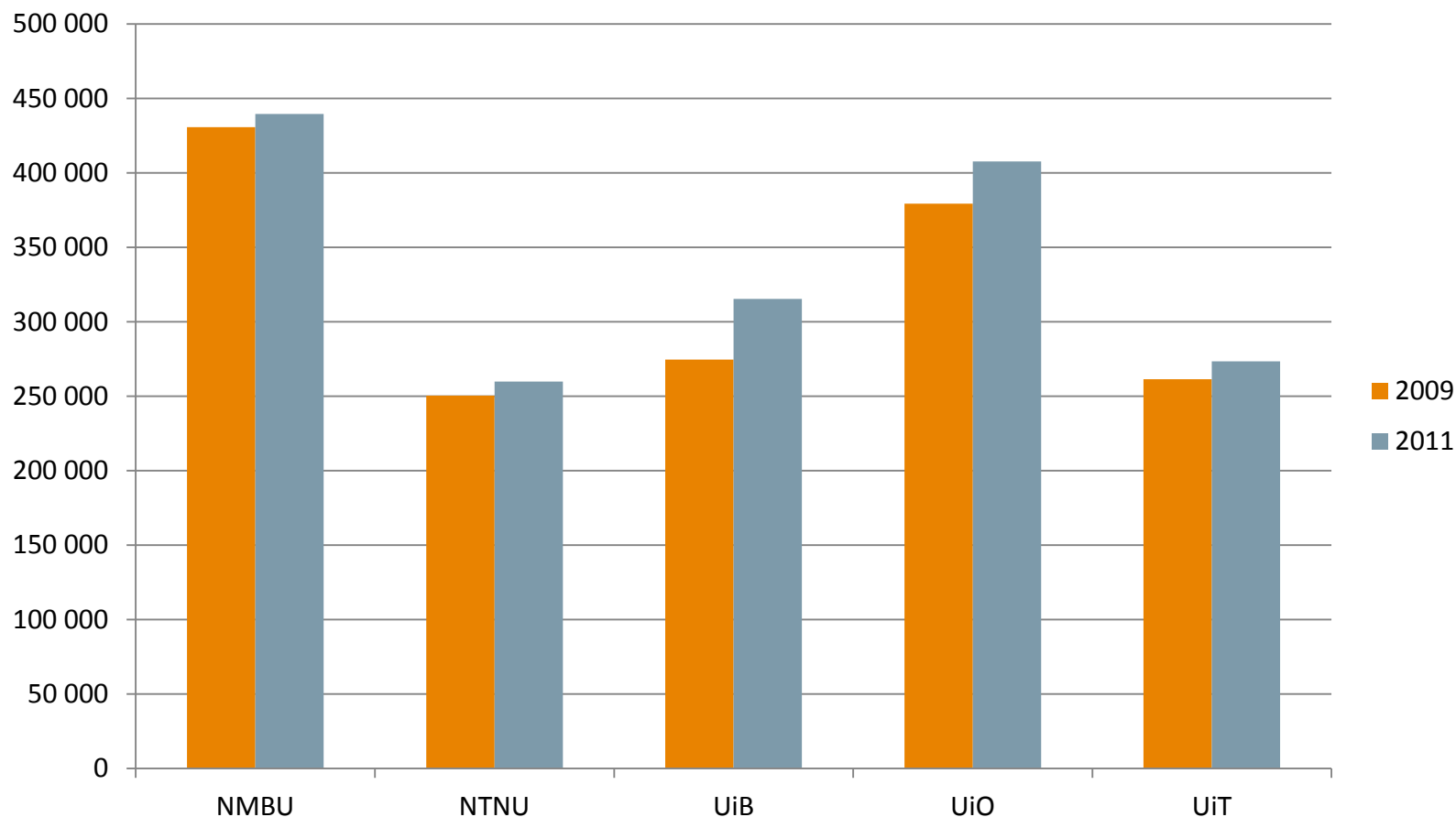
NMBU: Totalt antall søknader og innvilgede prosjekter, 2008-2013

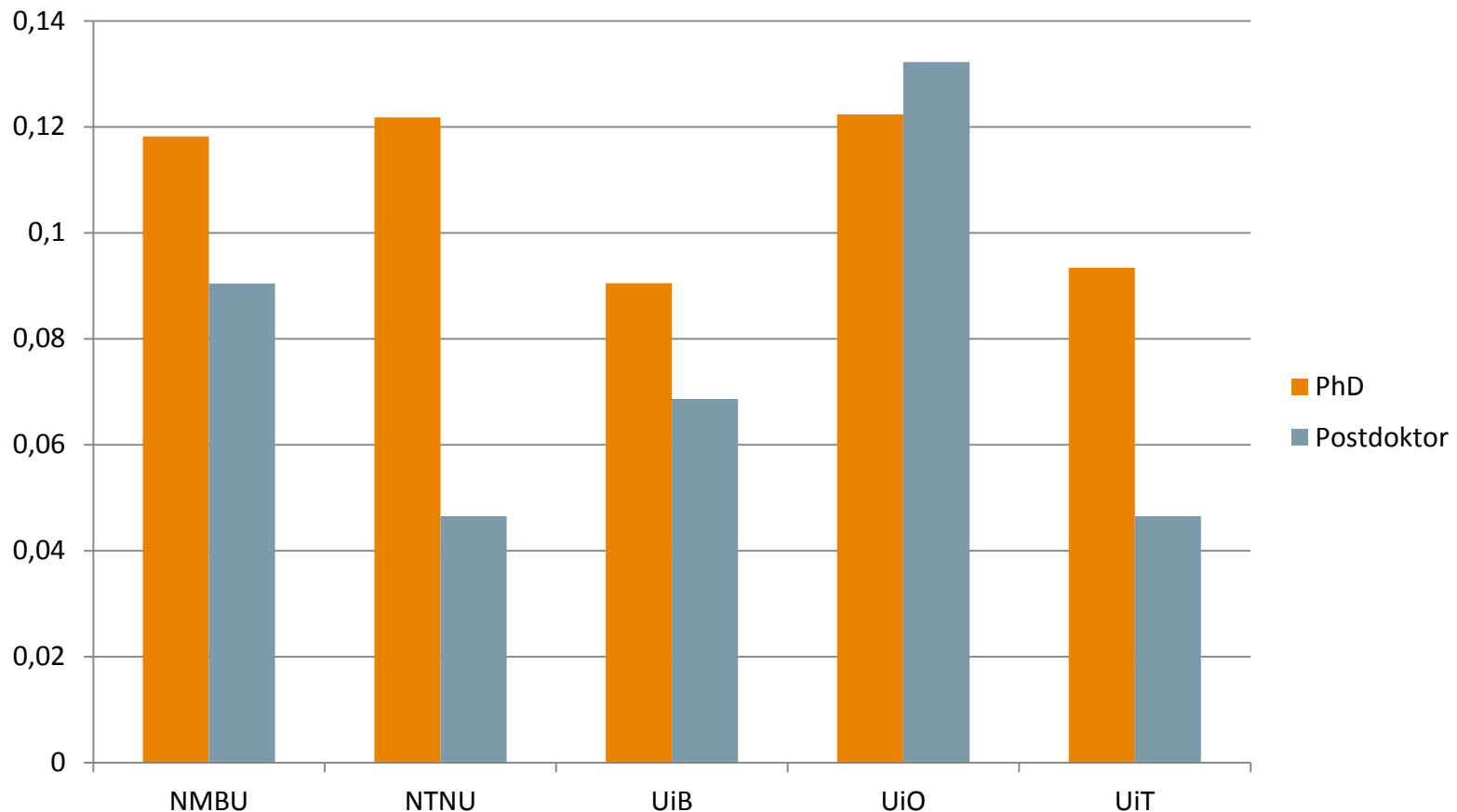
Antall prosjekter med bevilgning og avslag fordelt på utvalgte virkemidler, 2008-2013

Prosjektbevilgninger per FoU-årsverk, 2009 og 2011

Rekrutteringsårsverk (2013) per FoU-årsverk (2011)

Søknader 2008-2013 per FoU-årsverk (2011) og innvilgelsesprosent

